

Omul cu accentul german vorbea încet, sacadat, așa în cât fie-care din vorbele sale ajungea lumurit la urechile celor doi fugari.

— Fraților, zise dânsul ridicându-se, lucrările Marelui-Camere sunt deschise.

„Călcând de astă-dată statutele ordinului nostru, v'am convocat cu fețele descoperite.

„Nu mai suntem astăzi numai niște conspiratori ordinari, operând fie care în parte, pe propria-i socoteală.

„Imprejurările sunt excepționale, și prin urmare trebuiesc luate și măsuri excepționale!

„Victoriile extraordinare ale armatei franco-sarde, invulnerabilitatea celor doi suverani, Victor Emanuel și Napoleon, cari scapă regulat și de gloante și de otrăvă, toate acestea ne silesc să luăm măsuri excepționale.

„De aceea trebuie să fie o înțelegere completă în acțiunea noastră; de aceea a trebuit să ne cunoaștem permanent.

„Ați înțeles?

Cei patru conjurați făcură câte un semn afirmativ, și șeful continuă:

— Rândurile noastre au început să se rărească; din șapte am rămas acum numai cinci.

„Fratele nostru tirolian Andreas Hofer a fost ucis la podul Magenta, tocmai în momentul când se pregătea să-l doboare pe Napoleon cu un glonte.

„Fratele nostru San-Germario din Milan, stăpânul acestui palat, este prizonierul francezilor!

Unul dintre conjurați intrerupse:

— Stăpâne, un singur cuvânt:

Fratele nostru San-Germano, — de vreme ce acesta este numele său — a fost prins pe când opera pe propria sa socoteală. Voia să răpească un copil.

„Suntem niște conspiratori, niște oameni politici cari și-au impus sarcina de a îndeplini o operă formidabilă; am condamnat la moarte doi suverani, dar după câte știu eu, până acum n'am declarat război copiilor!

Șeful răspunse cu vocea imperioasă:

— E zadarnic să mai discutăm aceste fapte; în lupta pe care o ducem noi, nu poate fi impusă nici o regulă de purtare.

„De unde știți d-ta că actul lui San-Germano nu intră în planul operațiilor noastre generale?...

„Rolul d-tale este să taci și să ascuți.

Franc și Betina ascultau cuvintele acestuia teribile, reținându-și respirația.

Dar șeful continuă:

—Acum, Victor Emanuel și Napoleon, nu trebuie, nu vor putea să ne mai scape.

„Măine trupele învingătoare vor intra în Milan; vor urma serbări splendide pentru celebrarea victoriei.

Cei doi suverani vor fi găzduiți în palatul regal, pentru că aceasta este sin-

gura clădire din Milan demnă de niște împărați.

„Am pregătit totul de mai înainte. Pivnițele palatului sunt minate, și când împăratul și regele, îmbătați de succes, vor adormi ca niște simpli muritori, zece mii livre de praf de pușcă, vor face explozie!...

„Nici o piatră nu va mai rămâne în picioare din întreg palatul.

„Acasta este planul meu. Ce credeți d-tră?

Cei patru oameni se ridicară în picioare, și ca unul singur, exclamară:

— E un plan minunat!... Acuma nu vom mai putea da greș!

Acela dintre conjurați, care protestase cu un moment mai înainte contra răpirii copilului, adăugă:

— Dar avem cel puțin un om sigur pentru ca să dea loc minei?

— Am doi oameni: mai întâi d-ta, frate von Steiger din Viena, apoi eu.

„Acum să ne despărțim. Vă veți duce fie-care pe acasă și acolo veți aștepta ordinele mele, pe cari vi le voi trimite prin intendentul palatului.

„Eu voi rămâne aici într-o ascunzătoare care nu se poate descoperi.

În momentul acela majordomul pătrunse în sală și conjurații eșiră în tăcere.

Stăpânul și intendentul schimbă o privire repede și acesta din urmă zise cu voce înecată:

— Totul merge bine.

După aceea stăpânul înaintă pînă la capătul mesei și apăsă pe galeria îndărătul căreia se aflau Bertina și Franc.

Se auzi o pocnitură, un fel de capac se deschise și o lumină vie năvăli în celula în care se aflau cei doi fugari. Peste câte-va secunde nenorociții aveau să fie descoperiți.

Franc își încercă pistolul, silindu-se pe cât putea să nu facă zgomot.

În aceeași clipă se auzi un zgomot mare în culuarul care dădea în sala de mâncare. Strigăte, urlete de durere, apoi o detunătură puternică.

— Trădare! — se auzi o voce de tunet.

Și ușa zbură în țandări, ca și cum ar fi fost aruncată în aer de o explozie.

CAP. VIII

Tringlot și Raymond, simțind că le lipsește pământul de sub picioare, n'auvuseră timp să facă nici o încercare de împotrăvire.

Ba căderea fu așa de repede în cât nu avură timp să strige măcar.

Se văzură de o dată, cufundați până la glezne într'un pământ cleios și murdar. Acesta era însă un adevărat noroc, pentru că ast-fel și-ar fi zdrobit oasele.

Cum cei doi soldați băuseră cam mulțisor, nu-și putură da seamă dintr-o dată de toată oroarea situației lor.

Tringlot își recăpătă cel dintâi glasul:

— Afurisită daravă!... — murmură dânsul.

„Aici ești, Raymond?

— Da, răspunse bătrânul zuav.

— Dar unde naiba suntem?

— Știu eu!

— Aș vrea să plec!

— Să vedem... Să vedem... Sper că nu vom fi închiși aici pentru eternitate; și apoi, în cele din urmă, era omul de ori unde.

— Dar eu mă înăbuș în groapa aceasta neagră, și mă zbat mai rău de cât un orb!

— Eu, dragul meu, am fost minier altă dată, și am lucrat multă vreme în minele de cărbuni... De aceea nu mă simt tocmai așa de rău.

— Raymond!... Simt cum mi se învârt capul... Ochiți imi ard...

— Te cred, acesta este vestigiul întinericului.

Și întreprinzătorul zuav căută în sacul său de campanie și după un timp reuși să descopere un capăt de lumânare, pe care îl aprinse.

— Lumânarea aceasta nu va dura mult, dar tot va dura vre-o două ore; și în timpul acesta doi oameni ca noi vor ști să iasă din încurcătură.

Și zicând acestea, începu repede examinarea închisorii. Era un fel de puț, un așa numit „silos“, care servește uneori pentru scurgerea apelor.

După ce făcu câțiva pași înainte, Raymond exclamă:

— Mi se pare că avem noroc!

— Unde vezi tu asta!

— Am descoperit o mică deschidere, care trebuie să servească la scurgerea apelor.

„O vulpe ar putea trece pe acolo; dar un om?..

„Putem încerca însă să mărim deschiderea cu baionetele noastre.

Și cei doi zuavi începură lucrul fără să mai piardă vremea.

De alt-fel își dădeau ei bine seama că n'au de loc vreme de pierdut.

Raymond săpa pământul și Tringlot îl căra.

Din când în când, își mai udau câte puțin gâtul, ca să poată lucra mai cu spor; dar făceau lucrul acesta cu mare economie pentru că nu prea aveau mult lichid la dispoziție.

Tringlot nu se mai simțea obosit ca la început.

Dar lucrul celor doi zuavi era greu și părea că nu se va sfârși nici o dată. În cele din urmă, bieții soldați trebuiră să se odihnească.

Adormiră îndată un somn de plumb. Se deșteptară ei singuri, fără să-și poată da seama cât timp dormiseră.

Raymond aprinse din nou capătul de lumânare, pe care îl întrebuița cu cea mai mare economie.

— Drace! exclamă de o dată Tringlot; par'că ești un demon!...

— Dar tu crezi că ești breaz? răspunse Raymond.

Și cu acestea își începură din nou lucrul.

Acuma munca devenea din ce în ce tot mai grea, pentru că sfărâmurile se îngrămădeau și soldații nu mai aveau loc unde să se miște.

Raymond, care fusese înmormântat o dată într-o mină de cărbuni, nu-și perdu curajul.

Dar Tringlot începu să se vaețe:

— S'a sfârșit de-acum cu mine!... Nici o dată nu voi mai scăpa la aer curat.

„Imi vine poftă să-mi descarc un glonte de carabină în cap.

— Ei drăcia dracului!... răspunse cel-alt; nu ți se pare mai nemerit lucru să ne vedem înainte de treabă?

„Soldatul nu trebuie să moară de cât cu arma în mână.

Și în eroica sa simplitate de soldat îmbătrânit, Raymond începu să cânte:

Pan!... Pan!... Arbi

Șacalii sunt pe aci...

Brididi, brididi,

Bagă de seamă Arbi,

Șacalii sunt pe aci!...

Notele sacadate ale acestui marș entuziast — marșul zuavilor — avură darul să dea puțin curaj lui Tringlot.

Începu să lucreze cu mai multă ardore ca și cum nici n'ar fi fost dânsul acela care se văita cu un moment mai înainte.

— Drace! exclamă de-o dată Raymond, oprindu-se din lucru.

Ce mai este iar?

— Am dat peste ceva.

— Peste ce?

Am dat peste niște gratii de fer.

Dintr-o săritură, Tringlot fu lângă camaradul său.

Își uniră amândoi puterile, și după oare-cari efortări, grilajul fu doborât la pământ.

— Am dat peste un puț!... exclamă bătrânul zuav, uimit.

— Atunci, dacă mai înaintăm suntem amenințați cu înecul!

— Cine știe!...

— Așa dar tu tot mai sperî?

— Fără îndoială. De unde putem ști noi ce este de-asupra puțului?

— Ai dreptate.

Raymond ridică lumânarea și privi în sus.

De-asupra fântânei era o cumpănă cu un lanț.

Avem prin urmare mijlocul de a eși din abis.

— Nici nu se putea să ne părăsească astfel destinul! — murmură Raymond; — suntem doar niște oameni care ne-am făcut întotdeauna datoria și cred că prin nimica n'am meritat mânia cerului.

Peste câte-va momente cei doi camarazi, cu ajutorul lanțului cumpenei, reușiră să se urce pînă sus.

Erau amândouă prea buni gimnastici pentru ca operația aceasta să le prezinte o greutate mare.

Erau acum într-o curte largă, de-a lungul căreia se înșirau niște clădiri care semănau foarte bine cu atenansele unei case boerești.

Cum zuavii noștri erau flămânzi și însetoși, pătrunsră dintr-o dată în încăpere, deschizând prima ușă ce le eși în cale.

Credeau că li se va oferi un ospăț bogat, ca și în ajun.

Dar de astădată apariția lor fu salutată de un urlet de furie. Vre-o zece servitori se repeziră la ei cu cuțitele:

— Hoților! asasinilor! bandiților!...

Văzându-se așa de teribil amenințați, cei doi zuavi încrucișară baionetele.

— Hei, Tringlot, ține-te bine!

În curând câți-va dintre servitori fură scoși din luptă; zuavii nu prea știau să glumească: unde dădeau, dădeau bine.

Dar servitorii erau mulți și după un timp Raymond, văzând că gluma se îngroșă din nou, se folosi de un moment de incurcătură al bandiților pentru a fugi, urmat de aproape de Tringlot.

Străbătura astfel câte-va culoare, lăsând mereu răniți în urma lor. Acum se afla în fața sufrageriei. Servitorii, sperați, voiau să-i oprească cu orice preț de a trece mai departe. Dar Tringlot, cu o formidabilă lovitură de umăr, aruncă ușa la pământ și Raymond descărcă un glonte în grămada servitorilor, fără să mai ochească.

Apoi năvăliră amândouă în sală, pe când bandiții strigau pe toate tonurile:

— Trădare! Moarte trădătorilor!

Tocmai în momentul acela majordomul și șeful Tugenbundului, zăriseră pe Franc și Betina în celula secretă.

— Trădare! strigă intendentul!

— Trădare! repetă șeful conspiratorilor.

Apoi se repezi asupra zuavului, cu pumnalul ridicat.

Dar Franc îi descărcă pistolul în cap, strigând la rândul său:

— Asta e răsplata subteranelor din San-Pietro.

Omul se rostogoli la pământ cu craniul zdrobit.

— Companie înainte! strigă Tringlot, care fusese cuprins de frigurile războiului.

Majordomul scosese un pistol din buzunar, dar mai înainte de a avea vreme să facă vre-o mișcare, Tringlot, furios, îl străpunse cu sabia.

De odată trei strigăte răsunară:

— Franc!

— Raymond! Tringlot!

(Va urma)

DURERI Reumatice

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți, vindecă sigur **Nevralgine Jurist**. Un flacon 2,50 și o doză 50 bani la drogerii și farmacii.

Înainte și După
întrebuințarea
Cremei și Pudrei «FLORA»

Pastă de **BUCOL** Apă de gură
dintii 1 leu 1 leu 50

SĂPUN de TOALETĂ

„FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile și tenul

— Bucata lei 1,25 —

VOPSEA de PĂR RAPID

Garantat absolut nevătămătoare, vopsește imediat părul cărunțit sau albit, în negru, în brun, castaniu sau blond într-un mod atât de perfect și de natural, în cât nu se cunoaște de loc că părul este vopsit. Întrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vopsea de păr. **Lei 2,50** la drogerii și farmacii.

BONBOANE

ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug ori-ce miros urât al gurei. Cutia 50 bani la drogerii și farmacii. A se observa marca: «Semiluna cu stea».

Tusea cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vindecă sigur

PECTOSIN I I EANU

Sticla lei 3. Drogerii și farmacii

Anemia clorosa, neurastenă, histeria, slăbiciunea generală combate.

HEMOFER I I EANU

— Sticla lei 4 —

Reclama e sufletul comerțului

TOȚI ABONAȚII LA
« **ZIARUL CALĂTORIILOR** »

PARTICIPĂ,

cu începere de azi, la următoarele mari și de valoare premii:

1) O sobă « Godin » No. 3, cumpărată de la cunoscuta casă : Industria Metalică « Marcu », B-dul Elisabeta, No. 5.

2) Una pușcă fină de vânătoare, cu 2 țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică Pieper-Bayard.

3) Un pistol automat de buzunar, Pieper-Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibru mare, 7 65, însă format redus, foarte portativ.

4) Una carabină de mare precizie, cal. 22, Pieper-Bayard, semi-automată.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zisman, 44, calea Victoriei, furnizorul Curții Regale.

5) Una oglindă mare venețiană de cristal ;

6) Una măsuță de toaletă, cu oglinzi de cristal ;

7) Una mașină de cusut de mână ;

8) Două frumoase tablouri.

Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobile Marco Dattelkremer, str. Carol, No. 62.

9) Una pendulă de birou ;

10) Una chisea de argint de China, foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere Schmith & Stratulat, calea Victoriei, 53.

11) Un gramofon perfecționat ;

12) Una mandolină, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, 54.

13) Una fructieră, argintată și aurită, cu 12 cuțite pentru desert, aurite, cumpărată de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, B-dul Elisabeta, 9 bis.

14) Una toaletă de bambu veritabil, cumpărată de la bine asortatul magazin de mobile de trestie și bambu, D. Litmann, strada Lipscani, No. 3.

15) O duzină crema « Flora ».

16) O » săpun « Flora ».

17) O » pudră « Flora ».

18) 2 ceasornice de argint, pentru bărbat.

19) 5 abonamente pe 6 luni la ziarul umoristic « Veselia ».

20) 5 abonamente pe 3 luni la ziarul « Universul literar ».

Toate aceste frumoase premii se oferă cu începere de azi, prin tragere la sorți, abonaților « Ziarului Călătoriilor ».

Prețul abonamentului lei 5 p. un an, 2.50 p. 6 luni.

La 21 Maiu are loc tragerea marilor premii pe cari ziarul „UNIVERSUL“

Le oferă gratuit abonaților săi. Aceste premii, în valoare de peste 60,000 lei sunt:

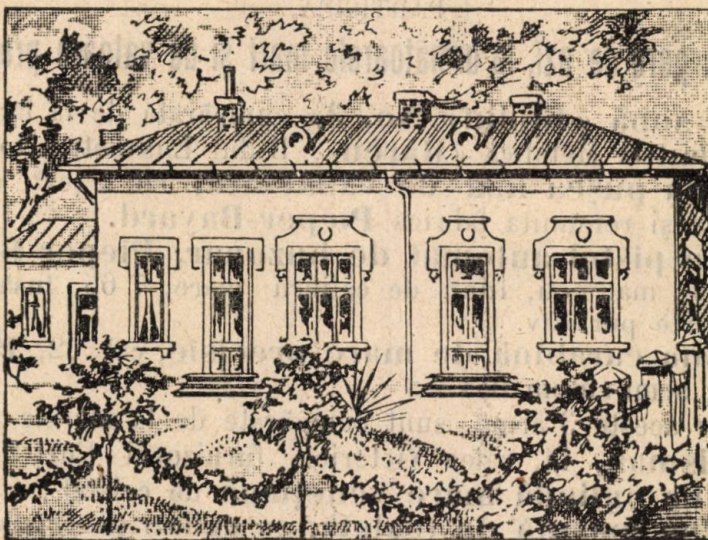
0 CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de oricare sarcină, construcție nouă, 5 încăperi.

TRAGEREA

LA

21 Maiu

Premii

În valoare de peste

60,000
LEI

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această branșă, „Industria metalică Marcu”, Bd. Elisabeta, 8

Un Salonaș stil Ludovic al XV-lea Foarte elegant, aurit formând o podoaibă în casă.

0 mare și elegantă oglindă venețiană

0 garnitură de mobilă p. grădină Compusă din: o canapea, două fotolii, o masă și patru scaune.

Una mașină de cusut Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala” Marco Dattelkremer, str. Carol 62

0 pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată de la cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucătărie

„Kosmos” în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menaj A. Arionovici et I. Paloșanu, calea Victoriei 144. Sucursala strada Colței No. 4.

Un bogat pedestal de marmoră pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfecționat

Una vioară sistem Stradivarius, cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeş, cumpărat de la magazinul „Harpa”, strada Colței No. 5.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de brillant.

Cu toate că acordă aceste mari premii, „Universul” menține aceleași prețuri de abonament, adică: Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit „Universul literar”, iar cei cari se abonează cu începere de azi, mai primesc și

Un volum din Memoriile Regelui Carol I

Spre a participa la premii, abonații pe un an, primesc 30 de bonuri; pe 6 luni 14 bonuri, iar pe 3 luni 5 bonuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5.—Pe un an în toată țara
« 2.60 « 1/2 « « «

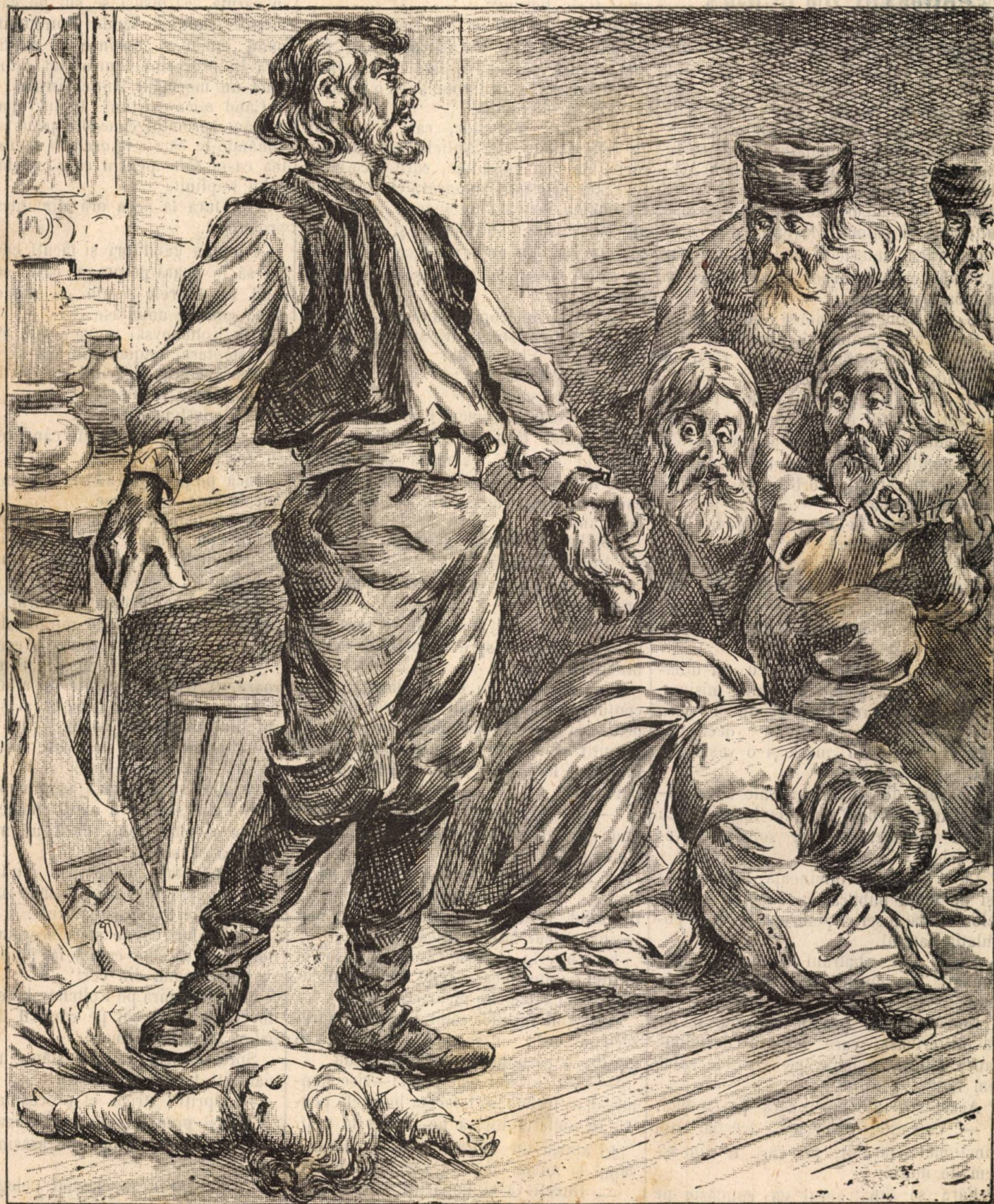
Redacția și Administrația

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână

— MARȚEA —

Pseudo-profetul își incepu crima.—(Vezi pag. 4344).

ABONAMENT

LA

„ZIARUL CALATORIILOR”

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

PROFETUL OM UCIGAȘ

„Puterea întinericului, cum o numește Tolstoi, a pricinuit o crimă odioasă; victima este un inocent copil, care a întins surâzător brațele către călăii săi.

Prostia fanatică este întreținută de mizeria care apasă populația provinciilor rusești. Satul Sissoevo, din guvernul Mohilev, este unul dintre cele mai sărace: foametea se adăpostește pe acolo de mai mulți ani, și pâinea, devenind din ce în ce mai rară, netericiții mușici au început să mănânce coaja arborilor pentru ca să nu moară de foame.

Se văd oameni, femei și copii, galbeni cu stomacurile goale, cu trăsăturile slăbite și corpurile foarte slabe, rătăcind prin păduri, căutând ciuperci.

Într-o zi, s'a răspândit vestea fericită prin sat că totul se va schimba: Dumnezeu aducându-și aminte de copiii săi desmoșteniți, le-a trimis un sfânt, un suflet curat care nu vorbea de cât sub inspirație divină.

Toți crezură în el și așteptau să-și scape de nenorocire.

Țăranul Mihail Koltchevski era om cu vază în satul său, și se bucura de reputația unui «om cu frică de Dumnezeu».

Mujicii ceilalți credeau cu tot dinadinsul că el a primit o înaltă misiune providențială. Era, după ei, un om care „nu aparținea acestei lumi” deci posedea o inteligență mare și o vastă știință.

Fie care din cuvintele sale avea puterea unei porunci și toată lumea putea — cu încredere — să solicite poveștele sale.

La 6 Iulie, de dimineață, Koltchevski eși pe piața publică, în sunetele clopotelor de la biserică pentru a convoca populația satului.

Când toți, bătrâni și tineri, fură adunați împrejurul lui, sfântul om le zise:

Eu am venit spre a concepe o lege misterioasă, care are să destăinue cauza tuturor relelor pe cari le suferim noi...”

Aceste cuvinte electrizară pe mușici.

— Vorbește, vorbește... aceștia sunt funcționarii țării, pe cari îi cunoaștem de mult!

Fără să aibă aerul că cunoaște pe

zgomotoșii mulțimei și fiind inspirat, Koltchevski începu:

— Știți voi de unde vin toate nefericirile voastre? Știți voi pentru ce n'aveți de cât foamete peste foamete? Știți voi pentru ce satele voastre sunt fără încetare distruse de foc?

„Domnul a avut milă de voi, el a venit să-mi spue cauza tuturor acestor rele. Anti-Cristul este în mijlocul nostru. El este în satul nostru... trebuie ucis.

Atunci eu voi deveni profet, și voi aduce mana cerului cu care veți trăi fericiti și în belșug”.

Koltchevski era un om tânăr încă, în vârstă de 32 ani. Părul său lung și frizat încadra plăcut o față inteligentă, iar ochii săi avea întotdeauna o uitătură ciudată și neliniștită.

El explică mușicilor, cari îl ascultau cu religiozitate, că Antichristul este încarnat într-un copil mic, care dacă chiar în seara aceasta e omorât, el, profetul, va lumina deodată ca soarele, devenind alb ca zăpada, strălucitor, și se va sui sus, în cer, de unde va face să plouă pe satul Sissoevo pâini și alte lucruri bune.

— Arată-ne copilul în care este încarnat Antichristul, strigară bunii mușici, și noi ți-l vom da.

Koltchevski le zise:

— Urmați-mă.

O mulțime de oameni îl ascultară. Așa zisul profet făcu de mai multe ori înconjurul satului, pe urmă pătrunse în casa mușic-ului Emilian Grobathevski, care era tatăl unui frumos băieț de doi ani.

Copilul, la sosirea sfântului, îi surise și îi întinse brațele.

— Acest copil este Antichristul, zise profetul.

Țăranii cerură atunci de la tată și de la mamă copilul spre 'l sacrifica pentru binele tuturor.

Din momentul în care aflare că inocentul lor blondin, sub perii săi de in și ochii săi albaștri, ascundea Antichristul, părinții se speriară, consimțind a-l preda mulțimei fără prea multă rugăciune din partea ei.

— Tu vei merge să-mi arăți locul unde ai născut acest copil, zise atunci Koltchevski mamei.

— Maria Grobathevski, o femeie foarte tină, conduse sfântul și suita sa în colțul odăiei unde cu doi ani mai înainte micul Micha fusese născut.

Koltchevski întinse atunci pe bietul mititel pe dușumea începu, făcânduși datoria, să-l calce sub picioarele sale.

Martiriul micului copil dură cinci-sprezece minute; el sucumbă înăbușit sub greutatea corpului omorătorului său.

— Antichristul este mort! — zise sfântul — dar trebuie să-l facem bucățele pentru ca sufletul lui să fie redus la praf.

El apucă un ciocan gros și sfărâma capul și micul corp în zeci de lovituri.

— Duceți-vă și împărțiți corpul An-

tichristului în două părți! — porunci suitei lui.

Această comandă fu executată de opt mușici, afară pe câmp.

Dar Koltchevski nu și sfârșise crima; el luă un topor, și împărți copilul în patru părți, fără a înceta să execute tot timpul rugăciuni și cântece religioase.

— Aduceți-mi o căruță trasă de un cal alb! — comandă profetul.

Când căruța fu înaintea ușei, Koltchevski dete ordin să se culeagă toate rămășițele micului cadavru și să se pue în căruță. El însuși se sui pe cal și toți țărani, cântând laude Domnului și ținând lumânări aprinse în mâini, defilă în procesiune prin tot satul, căutând un mormânt Antichristului.

Când mica victimă fu îngropată sub pământ, profetul concedie pe țărani, ordonându-le să vie la orele 9 seara înaintea casei sale pentru ca să vadă miracolul împlinit.

Toți fură la acea oră dinaintea casei profetului.

Așteptau gânditori și tăcuți ca profetul să le apară pe pragul casei sale, luând ca soarele și alb ca zăpada, așa după cum le anunțase.

Dar Koltchevski nu se arătă. Plictisiți de așteptare, mușicii intrară în odăie și îl găsiră culcat în patul său și dormind cu pleoapele închise.

Ei îl deșteptară.

— Ei bine, ziseră ei, când te vei sui în cer?

Încă pe jumătate adormit, profetul bălbăi cuvinte neînțelese.

— Și mana, pâinile? — strigară ei; — tu nu ești alb ca zăpada și nu lucești ca soarele!... tu ne-ai mințit, tu ești un înșelător!

Sfântul, nicidecum turburat, explică astfel: din moment ce miracolul nu s'a împlinit, este că s'a comis o greșală.

— Da, începu el, noi am comis o eroare. A trebuit, înainte de a ucide copilul, să fi mers la biserică și să fi cerut binecuvântarea popei.

— Atunci tu ai ucis un copil nevinovat? — strigară mușicii.

Și apoi se aruncară asupra profetului și Koltchevski ar fi avut, poate, chiar soarta victimei sale, dacă un mușic nu începea să strige:

— Așteptați, așteptați! Nu-l uciideți cu o singură lovitură. Trebuie să moară într'un mic foc acest afurisit.

— Trebuie să ne spue secretul său... noi vrem să știm cum a făgăduit să facă să ploae mană din cer...”

Mujicii răpiră pe Koltchevski legându-l de coada unui cal pe care îl lăsară în galop pe drumul mare.

Spre norocul falșului sfânt, un „național” trecea în trăsura.

— Opriți! strigă el procesiunii.

Ajunși prea târziu, după obiceiul lor, polițiștii luară atunci pe asasinul copilului.

Un procuror fu chemat telegrafic și

instrucția începu. Toți șefii de familie ai satului, trei-zeci și doi de mujici, fură arestați.

Între aceștia se găsea și un bătrân, în etate de o sută trei ani, care participase la omorul micului Micha.

Trad. de E. G. Anast.

O CALĂTORIE INTERESANTĂ

(FANTEZIE)

Citiseam de câte-va luni, aproape în fie-care zi, o mulțime de amănunte publicate în «Universul» relativ la cometa Halley care—odată cu apariția ei în preajma Pământului, avea să dea naștere cel puțin unor fenomene rare și nespuse de interesante. Nu țin să mai reamintesc efectele prime ale apariției sale, căci sunt — unele prea dureroase, iar altele prea comice, —și nu vreau să fiu nici tenebru, nici frivol. Îndeosebi că știu cu toții, din relațiile gazetelor românești mai de seamă, câte ceva din turburările din China, Basarabia, Italia, România, etc., etc. Scopul acestor rânduri e foarte străin de asemenea chestiuni de amănunt cari, acum, după ce-au trecut ca nori și ca vânturi, nu mai pot avea nici cel mai mic interes pentru noi, cu excepția vre-unui istoric neînsemnat. El e, după cum se va vedea, de o natură pur obiectivă și nădăjduesc că nu voi eu eși din limitele acestei obiectivități...

Pământul mai avea doar câte-va ore până să treacă prin imensa și primejdioasă coadă a cometei, — aceasta bine înțeles după cele mai pozitive calcule ale celor mai pozitiviști și mai savanți astronomi. Observatoarele astronomice, mobile și imobile, erau într-o fierbere și într-o pregătire unică până acum, căci teama de a fi cea din urmă și deci zadarnică trudă, rânjea cu batjocură din toate unghiurile. Omenirea toată, cu onorabile și canibalice excepții (scepticii și sălbatici) era preocupată în acest timp numai de trecerea Pământului prin coada cometei Halley.

Înainte de a amurgii bine, sub stăpânirea unei hotărâri subite și de nebiruit, mă pregătiți într-o clipă pentru o călătorie lungă, însă de durată unei nopți numai. Vroiam adică să fac un ocol în lungul și în latul Pământului și să cercetez toate mulțimile cari, de sigur nu vor dormi de fel întreagă această noapte; — să iscodesc temerile, gândurile, nerăbdarea, liniștea, însfășișt stările sufletești ale tuturor oamenilor, pe acolo pe unde voi trece în furtunatică-mi călătorie.

Cerul era senin și luna strălucea par'că mai mult ca de obicei. Soarele dispăruse de vre-o oră și eu nu plecasem încă. Dar un vânt priincios trecu atunci prin fața casei mele și mă aruncau în brațele lui moi și viguroase cari mă purtară câte-va clipe printre munți și peste niște văi pustii.

De odată însă zării, nu tocmai departe, miile de lumină inzolente ale unui oraș mare și după o mică altercație cu vântul, fui lăsat pe terasa de sus a unui turn înalt de 300 metri, de unde privirile în primul rând mi se împănjeniră. Puțin câte puțin însă, începu să disting grupuri compacte de cetățeni, umblând zăpăciți și s'aud sunetele plângătoare ale mai multor clopote de la cine știe ce biserică. Apoi deosebiți din ce în ce mai multe lucruri: trăsuri cu perechi vesele, grupuri vesele, familii vesele, era însă o veselie factice, una din acele veselii forțate și prin aceasta de loc comunicativă, care te mănnește mai mult. Distinsei femei bătrâne, cu un picior în mormânt — cum s'ar zice — care se păreau tremurând în fața bisericilor din drum, și prosternându-se, implorau mila Celui Atot-puternic. Văzui o lume întreagă amestecată la un loc, ca nici când, și-mi dădui seama de puterea unui asemenea eveniment în perspectivă, care unește cele mai disparate elemente și năruie și distruge toate tradițiile și susceptibilitățile afectate ale supra-mulțimei.

De-asemenea remarcă pe fiii lui Mamon, care — cufundați într-o cugtare istovitoare și zadarnică, se fereau de lumină, strecurându-se prin umbra zidurilor, cu sufletul bântuit de groaznica furtună a celei mai cumplite spaimă și desnădejdi. Și multe mai văzui din înălțimea aceea amețitoare de pe care îmbrățișam cu privirea un infinit microcosmic de viață pământească, dar — plictisit — făcui o săritură îndrăznească peste ocean, în țara mașinelor, aramei și a celorlalte materii...

Cu un ascensor perfecționat, eram după câte-va minute deasupra celui al 29-lea etaj al unei gigantice clădiri din cel mai mare oraș american.

Și aici îmi trebui puțin timp până să pot pătrunde cu ușurință haosul acestui colos.

Trei mi îdă hornuri înalte, trei sute de clădiri la fel cu cea pe care eram, mă îngroziră; — lărgimea orașului, zgomotul nelămurit al mulțimii care invadase ulițele de cum înserase și luminile nenumărate ale orizontului în care se afla acest oraș, îmi pricinuiră o adevărată senzație de nimicire completă a neînsemnatului meu eu. Dar încetul cu încetul, începu să deosebesc contururi lămurite de ființe pline de neliniște,

cari umblau de colo până colo, până și pe acoperișurile caselor mai înalte, și cari erau chinuite toate de o nemărginită *frică de necunoscut*.

În același timp și în toată această lume nouă și vastă, atâtea și atâtea milioane de vieți se svârcoleau în aceeași stare de suflet, sub aceeași apăsătoare și ucigătoare frică de incognoscibil. Milioane de muritori făcuseră și făceau atâtea pregătiri funebre, atâtea bilanțuri pesimiste și nici un plan pentru ziua următoare. Nimeni, sub mondiala turburare, *nu se putea gândi* la nimic viitor, la nici o acțiune pentru a doua zi, când cine știe dacă a doua zi va mai trăi sau nu cineva. Foartemulți, incapabili de o rațiune sănătoasă, își vindeau totul, pentru o clipă de beție, de ultimă și cât mai deplină... «fericire». În câteva minți mai puțin consistente, ideea unui finit și așteptarea aceea generală a unui eveniment unic și groaznic, luaseră niște proporții spăimântătoare încât echilibrul acestor minți era serios amenințat și uneori chiar rupt.

Marea mulțime a oamenilor cari n'au cugetat până atunci la nimic și care n'avea acum puțină să cugete la cel mai însemnat eveniment pe care-l aștepta omenirea întreagă, era într-o decontenență demnă de toată compătimirea. Cei mai necredincioși și în consecință mai lași căutați cu furie să găsească mijloacele prin cari să-și distrugă și picul de conștiință care începea să se trezească prin forța împrejurărilor, din lungă somnolență, și care tindea să le roadă și cele din urmă scânteieri, poate, ale netrebnicei lor vieți.

După o privire largă și lungă, în tot cuprinsul acestei împărății mai mult mecanice până atunci, și acum întoarsă pe dos de o părere, făcui un nou salt — și mai îndrăzneț ca cel dântăi, până în mijlocul încântătoare, poetice și vecinice pacinice Japonii, unde poporul întreg privea o parte din strălucitorul astru care apăruse în crepusculul dimineții.

Blânzii și sănătoșii niponi, în credința lor statornică și ancestrală, priveau tăcuți și liniștiți în sufletele lor, coada cometei, larg desfășurată pe cerul de-o limpezime idilică al Japoniei, — și nici o teamă cât de neînsemnată, nu turbura seninătatea vieții lor, ci un simțământ cald și firesc de admirație umplea inimile lor în fața acestei sublime apariții cerești.

În mijlocul acestui popor optimist, deși superstițios, m'am simțit cuprins de evlavie și de o nețărmită dragoste, ca în mijlocul unei cete de anahoreți fanatici, adunați la un loc în vastul și neprihănitul templu al naturii...

Căți-va pași, după răsărirea întregului astru, și după încă puține clipe de adevărată voluptate sufletească, fură de ajuns spre a fi în mijlocul întinsei «împărății a cerului» și în ograda celui mai numeros popor de pe pământ. Aci însă fui într'adevăr înlemnit de groază. Poporul acesta vechi și căzut într'o fază de degenerare, era cuprins de cea mai vijelioasă spaimă și dezesperare, în cât ție era groază să scoți un cuvânt măcar.

Inchis de vestitul Mare-zid, într'un labirint de ulicioare infecte și bizare, mă plimbam, privind cu interes mulțimea fetelor pocite și speriate; începui să mă îngrijesc însu'mi de înrăurirea nefastă pe care o eczercita mulțimea aceea asupra nervilor mei, foarte estinși. După ce am mai cutreerat două cartiere, m'am adăpostit sub bolta unei pagode bizare, înăuntrul căreia se îngrămădiseră o mulțime de credincioși cari făceau un tâmbălău infernal. În câte-va minute adăpostul imi deveni insuportabil. Plecați în altă parte a orașului unde, întâlnind acelaș amalgam uniform cu care făcusem cunoștință, părăsiți capitala Chinei aruncând o privire înapoi și în laturile largului meu drum, unde sute de mii de muritori înebuniți de idei năpraznice, se uitați cu groază la astrul care se ridica amenințător de la orizont.

Eram acum în apropierea Europei, spre Sudul munților Urali. Popoare pe jumătate sălbatice, pe jumătate înebunite de superstițiile și credințele lor stupide; alergau zăpăcite, comițând acte de ne mai pomenită inconștiență și de nebunie ciudată.

Oroarea mă cuprinsese la vederea multor scene de o barbarie neînchipuită.

Făcui iarăși căți-va pași în atmosferă și de odată marea Neagră, lină și senină, mi se desfășură ca într'o fantasmagorie, dedesubt. Cerul era de o seninătate neobicinuită. O singură barcă putui desluși pe întinsul lințoliu de ape, cu trei lopătari viguroși; incolo, cât cuprindeam cu văzul, pe mare și pe maluri, — pustietate și pace.

Mă îndreptai spre țara Islamului, mânat de o curiozitate lesne explicabilă.

Constantinopolul, pe care îl vedeam întâia dată, mă fermecă. Îi cutreerați ulițele populate de o mulțime bizar de impestrițată. *Seraskierul* își înălța slava în muindu-și-o în albastrul imaculat al văzduhurilor. Din susul multelor geamii auzeam din când în când plângeri și rugă către «Allah și singurul său Profet Mahomet».

Hălăduii prin cartierele: Peru, Galata, Balata, Fanar, etc. Pretutîn-

deni lume spăimântată, în genunchi, cu fața spre Răsărit, înălța rugă Celui Atotputernic.

După câte-va minute tocmai, când voiam să văd pe locuitorii Iudeei, Palestinei și Egiptului, — un strigăt mare, scos din sute de mii de guri, o exclamație spontană a mii de inși, mă făcu să privesc Răsăritul, unde apăruse o parte din coada așteptatei comete, strălucitoare și larg întinsă.

Nici odată n'am să uit delirul de groază care cuprinsese această mulțime — apatică și indiferentă până atunci, la gândul general că în clipa următoare poate, nimicirea totală va începe...

Asia mică era în aceeași stare de spirit. La apariția cometei, mahomedanii, ortodocșii, catolicii, toți la un loc, fără să mai facă vre-o deosebire de rit, se prosternară la pământ și înălțară rugă pentru milă și îndurare, Tatălui Cereș, al tuturor...

La Nord acum. Capitala imperiului moscovit era potopită de o jale cu neputință de descris... Pravoslavnicii ruși băteau mătănii fără încetare și toate clopotele tuturor bisericilor umpleau văzduhul până departe, cu sunetele lor plângătoare, al căror ecou se înapoia ca un tumultos concert în surdină, pe mai multe coarde.

Nemărginirea albă și înghețată a nordului avea reflexe purpurii și tremurătoare. Coada mărețată a cometei ilumina feeric landele, ghețarii sclipitori și întinderile de apă ale Balticeii și Mării Nordului. Poporul, mai fanatic credincios de cât alte, nu îndrăznea să mai cugete la nimic alt ceva decât la atot puternicia lui Dumnezeu și la mila lui nemărginită.

Polonia însă, vai Polonia era tare deznădăjduită. Spre Basarabia mai cu seamă, domnea cea mai lugubră nebunie din câte s'au putut imagina. Femeile cu copilași, strâns lipiți la sânul lor, așteptau — în mare parte înebunite de groază... sfârșitul lumii. Scene de acte de disperare prostească, cari mi s'au impietrit în memorie și pe cari orî cine le-a văzut nu le mai poate uita. Resemnare absurdă până la moarte, zăpăceală fără seamăn, — și câte altele... Ochii mi erau obosiți, și creierul amenința să nu mai funcționeze — puțin înaintea inimei.

Mă recreiați deci pe malurile sentimentalei Elba și în urmă imi luați zborul, cuprins de un irezistibil sentiment de curiozitate, spre țara excentricilor și recilor fii ai Albionului.

Ajuns în cel mai vast și mai fumuriu burg al pământului, rămăsei foarte surprins de liniștea adâncilor uliți și de puținele siluete pe cari le distinsei în umbra înaltelor edificii.

De unde pină aci toate popoarele pe cari le cercetasem erau într'e fierbere și într'o groază neliniștită — indescriptibile, englezii aproape toți, dormeau liniștiți în urma englezeștii lor mese la care devoraseră de sigur, ca de obicei, 2—3 kilograme de «cros-beaf» cu muștar, etc. etc. A fost însă o deziluzie cu efect retroactiv...

Plictisit însu'mi de spleenul somnifer al englezilor și de prea marea lor indiferență față chiar de acest eveniment sideral — pe care însă îl știau ei chiar din vremea când Wilhelm Cuceritorul intrase în Anglia.

După câte-va neînsemnate evoluțiuni în spațiul mai puțin imaculat decât al Orientului, sării în țara lui Lope de Vega și a lui Torquemada, unde poporul cu sângele meridional și cu inchipuirea totdeauna aprinsă, era de asemenea într'o criză de tristă demență. Senoritele cu părul lor frumos, aruncat pe umeri, își sfășiau vestmintele exotice și pitorești, cu ochii holbați de spaimă și adânciți în păcia Răsăritului nouros.

Sub cerul veșnic senin și albastru al țării lui Dante și Virgiliu, am văzut însă cel mai complex, mai rar și mai dureros spectacol... Să cerc aș reda în cuvinte, ar fi o imprudență și ceva absurd chiar prin imposibilitatea împlinirii acestui lucru.

Obosit, copleșit de nenumărul și neașteptatul celor văzute, îndurerat de slăbiciunea semenilor mei de pretutindenți, și cu o seninătate și credință în vecinicia mea — depline, mă înapoiați pe luciul Adriaticii, părăsind frumosul golf al Neapolului, Vesuviul din jurul căruia mii de mâini împreunate se înălțau odată cu cererea milei către Cer, către cometa care nu se vedea încă, și înainte de a surăde aurora — Bucureștilor, eu eram dinaintea squarului Săringar, la intersecția căii Victoria cu b-dul Elisabeta, unde grupuri numeroase așteptau încă cu nerăbdare apariția cometei, sau... «sfârșitul lumii».

Privii, ascultai și făcui căți-va pași prin acea mulțime fără credință, și — natura formei *eului* meu cerându-și dreptul — m'am dus să mă culec...

N. Flint.

Sărbătoarea indienilor din Alaska

Locuitorii puținii la număr ai ținutului nord-american Alaska, sunt în cea mai mare parte indieni, piei-roșii. Ei au multe obiceiuri vechi, moștenite din moși-strămoși — de altfel ca aproape toate popoarele mediocre, — obiceiuri cari în bună parte dacă n'au dispărut încă din

practica lor, e foarte probabil că vor pieri în curând. După cum lesne se poate crede, obiceiurile lor sunt cu totul interesante. Acum însă, indienii fiind în ultima fază a degenerării complete, abia

dintre cele mai bune prilejuri pentru un indian bogat spre a da un *pollach*. În realitate însă, la baza acestor serbări, rezidă numai dorința de a-și arăta bogățiile, munificența și de a câștiga o

demn de văzut, căci prezintă un aspect din cele mai interesante.

Dăm aci două ilustrații care reprezintă: 1) trei invitați care se întorc de la un *pollach* încărcat de daruri bogate, lăudând munificența amfitrionului; 2) invitați sosiți la un grandios *pollach*, care admiră mulțimea obiectelor prețioase le vor fi împărțite după sărbătoarea care durează mai multe săptămâni.

n.

O vânătoare de pești sburători

— Evident, zise amicul meu Heinrich, vecinului său, că a vâna un iepure, o căprioară sau un mistreț este un lucru comun și nu cuprinde atâta farmec cum îți închipuești după o descriere făcută chiar de un iscusit scriitor.

— Totuși — răspuse contrariat Sir Arisson, nu este așa de neplăcut...

— A vâna iepuri, prepelițe și rațe sălbatice, completă Heinrich, într-adevăr nu este neplăcut, dar și mai interesant ar fi când focurile puștei ar fi trase pe mare!

Vecinul lui Heinrich era un englez venit pentru prima oară în San-Francisco. El auzise lucruri interesante despre minunile acestei lumi excepționale, și trecea din mirare în mirare. Dar la vorbele lui Sir Heinrich el răspuse liniștit, fără ca un pic de mirare să se arate pe fața sa:

— Acelaș lucru! e o mică deosebire numai că mergi cu luntrea. Totuși aș dori să asist la o astfel de vânătoare. Și cam ce pasări vânați? Desigur, pescaros, albatroși.

Heinrich ridică capul:

— Pardon, Sir, pentru a vâna pasări nu e nevoie să ieși pe mare! Eu înțeleg aceasta prin vânătoare de „flying fish“.

De astă dată Sir Arisson deschise ochi mari! — De pești!...

— Da, răspuse Heinrich zâmbind, de pești sburători. By God and devil, — primești?

— Ce să primesc? întrebă mirat londonezul. O partidă de „flying fish“? — Yes!

De obicei peștele sburător se ridică, sau mai bine zic țâșnește ca un fulger în aer și făcând câteva evoluțiuni se afundă din nou. „Flying fish“ apare de obicei în diminețile de primăvară până când soarele se ridică pe cer. Se găsește numai prin San-Francisco Bay, prin lunile Aprilie și Mai. Lungimea peștelui variază între 60 și 100 ctm., lungimea aripelor sale e câte odată foarte mare. Are organul auzului foarte grosolan, contrariu celorlalți pești. Gura se termină printr'un spiț lung. Acestea sunt puținile detalii ce putem da până azi asupra acestui pește curios.

ici și colo se mai poate admira spectacolul original și atrăgător al vreunei serbări date de ei.

Printre cele pe care le mai respectă cu strictețe acest popor, menit unei apropiate pieiri, e una de mare însem-

nalță înrăurire asupra conaționalilor săi.

Moartea unui șef de trib însă e cel mai distins prilej pentru un *pollach* monstru. Pregătirile care se fac în acest scop durează mai multe săptămâni — ca și serbarea. Pentru invitați se cumpără

nătate actualmente, nămă *Pollach*. Un *pollach* e un fel de pom de Crăciun, la care toți invitații primesc câte un dar a cărui importanță și valoare variază după bogăția organizatorului *pollach*-ului și după starea socială a invitatului.

■ Căsătoria unei fice e de obicei unul

din vreme haine, cuverturi, cuțite, tigriri de fontă și alte obiecte, — iar pentru ospățul comun se adună enorme cantități de somn sărat și afumat, carne de focă și de balenă, vânat, etc., etc.

■ Spectacolul *pollach*-ului e într-adevăr

Două zile după convorbirea dintre Sir Heinrich și vecinul său, americanul bătu în ușa apartamentelor vecinului său.

— Sculați!... în câteva minute suntem gata.

O „Victoria“ ne conduse până la imensa baie a San-Francisco-ului unde ne aștepta un mic Yaht al lui Sir Heinrich spre a ne conduce la locul unde peștii sburători făceau evoluțiunile lor. Când ajunserăm, furăm debarcați fiecare în câte un mic canot de acaju, bine conduse de negrii. „Flying fishes“ se a-runcau în sus strălucind în lumina aurorei.

În curând carabinele detunară și „Fly-

ing fishes“ se svârcoleau de durere până cădeau în apă unde erau luați de negri. Sir Heinrich reuși să impuște un colosal pește ce mi-l dăruie mie spre a-l adăuga la colecția mea. Cât despre Sir Arisson era foarte mulțumit.

Câteva zile după aceasta Sir Arrison își luă adio dela vecinul său și dela noi.

— Pleci în Europa? — îl întreba Heinrich.

— Nu, Sir — răspunse englezul — m'aș fermeceat minunile Californiei și acum sper să mă farmece și minunile altor țări.

L. Klar

PE VIATĂ ȘI PE MOARTE!

ISPRAVILE UNOR EROI

— Roman de aventuri războinice de L. BOUSSENARD —

— U r m a r e —

Caporalul năvăli în mijlocul sălii și strânse cu putere mâinile ce i se întindeau.

În urma lui, capacul celulei secrete se închise cu zgomot. Dar vocea dulce a Betinei ajunse până la urechile caporalului prin deschizătura invizibilă din ușa secretă.

— Amice, spunea Betina, pleacă!.. pleacă fără întârziere!.. Eu mă reîntorc în apartamentul meu. Nimeni nu-mi va bănuie complicitatea, de vreme ce, singurii cari o cunosc, sunt morți.

„Fiți însă cu cea mai mare băgare de seamă, pentru că dușmanul nu va dezarma.

„Plecați și faceți-vă datoria... Gândul meu, oricât s'ar întâmpla, va fi mereu cu d-voastră!..

CAP. IX

În ziua de 7 Iunie 1859, armata franceză își făcu intrarea triumfală în Milan.

După victoriile de la Lena și Auerstadt, Napoleon I, voind să dea o răsplată demnă soldaților lui Davoust, hotărâse ca corpul de armată al marelui să intre cel dintâi în Berlin.

Napoleon al III-lea, care se inspira adesea de la predecesorul său, voi să acorde aceeași onoare soldaților lui Mac-Mahon.

De aceea, gloriosul cap de armată al noului mareșal de Franța fu desemnat să pătrundă cel dintâi în Milan.

Erau orele 7 dimineața. Defilarea începu în ordine sub faimosul arc al Simphonului.

Muzica regimentului 45 cânta marșul milanez, cântecul național al italienilor, de speranță și libertate.

Ast-fel văzuți, soldații francezi erau splindizi; nimeni nu se mai gândea a-

cum la oboseală, și la teribilele greutăți ale luptelor. Nimeni nu-și mai aducea aminte de grozavul măcel de la Mayența.

Domnea acum peste tot, numai entuziasm, numai bucurie.

În oraș, mulțimea era așa de imensă, în cât soldații abea puteau răzbate.

Mulți avură a suferi de pe urma acestui entuziasm, căci francezii trebuiră să și facă loc aproape cu forța, dar ce-i păsa acelei mulțimi entuziaste până la nebunie, de leșinul unei femei, sau de strigătele unui copil?

Florile cădeau în adevărate valuri, umplând străzile.

Prin ce putere, prin ce farmec, trei zuavi, eșii nu se știe de unde, reușiră să rupă acest bloc omenesc, și să ajungă până la Mac-Mahon?

Nu e nevoie să mai spunem că erau cei trei prieteni ai noștri, pentru că nici nu se putea să fie alții; erau toți trei fercheși, în ținută de paradă.

— Trebuie să vorbesc neapărat cu mareșalul, spunea Franc; alt-fel colegul meu, caporalul Emanuel, rege al Sardiniei, și împăratul Napoleon al III-lea, se află în mare primejdie.

Mac-Mahon călărea un cal superb, pur sânge. Dar atât de mare era îngheșuiala, în cât chiar și animalul acesta inteligent se enervă în cele din urmă.

Un accident era de temut, fie pentru învingătorul de la Magenta, fie pentru imprudenții cari se apropiau prea mult de dânsul.

O femeie din popor, cu un copil în brațe, fu cuprinsă de leșin; nenorocita simțea că în curând avea să cadă sub picioarele mulțimei.

Atunci, inebunită aruncă copilul în fața lui Mac-Mahon.

Cu toată uimirea sa, Mac-Mahon avu

prezența de spirit de a prinde copilul din zbor.

Un gând nebun străbătu de-o dată creierul Franc!

— Dacă copilul acesta ar fi micul nostru Victor Palestro!..

Gestul învingătorului de la Magenta, care luase copilul în brațe și-l sărutase pe amândoi obraji, îndoise entuziasmul milanezilor.

Bucuria se transformase acum în frenezie

Franc avu o inspirație de geniu.

Se apropie de mareșal, și salutând militărește, zise:

— Domnule mareșal, bine-voiți vă rog a-mi da mie copilul. Voi căuta să afl cine-i este mamă; în oricât caz, voi avea grijă de dânsul.

Mac-Mahon se întoarce și-și aminti îndată cine era cel care îi vorbise.

— Tu ești, Franc?.. Ai dreptate; ia copilul și fă cum crezi că e mai bine. În urmă imi vei spune și mie ce a devenit.

— La ordinele d-tră, domnule mareșal!

Și după ce luă copilul în brațe, caporalul continuă, mergând mereu alături de calul mareșalului:

— Domnule mareșal, am descoperit astă noapte un complot teribil contra vieții maestărilor lor împăratul și regele.

„Suveranii pot să se ducă să locuiască ori unde, numai în palatul regal nu. Toate pivnițele acestui palat sunt minate; se află acolo butoaie întregi de explozibile, gata să ia foc.

„Vă puteți asigura că spun adevărul ordonând imediat inspectarea acestor pivnițe.

— Foarte bine, amicul meu.

„Imi aduc aminte că-ți datoresc medalia militară; vei veni astă seară în cartierul meu general să ți-o dau; atunci imi vei mai da și alte amănunte în privința complotului.

— Ah! domnule mareșal! exclamă Franc, îngălbenindu-se de emoție.

Dar Mac-Mahon trecu repede înainte, urmat de statul său major. Franc se văzu din nou aruncat în mijlocul mulțimii, împreună cu tovarășii, săi Tringlot și Raymond, cari nu-l părăsiseră nici un moment.

În timp ce Franc, nebun de bucurie, murmura: „Medalia!.. Voi avea medalia! curentul mulțimei îl aruncă lângă o fereastră, de pervazul căreia steteau rezemate mai multe femei tinere.

Acolo se opri un moment, și caporalul putu privi copilul.

Și de și se gândea mereu la medalie, care era obiectul dorințelor sale cele mai arzătoare, caporalul nu putea alunga ideea de la început: „Dacă ar fi dânsul! dacă ar fi dânsul!

În cele din urmă întinse carabina lui Tringlot, și privi copilul mai de aproape.

— Drace! exclamă dânsul par'că ar fi figura micului nostru îngeraș.

Când îi văzu și îmbrăcămintea, zuavul începu să sară ca un nebun :

— Dar asta e culmea imposibilului ! exclamă dânsul.

„E în adevăr dânsul !.. Este Victor al nostru !

— Ce naiba te-a apucat acum ? îl întreabă Raymond ; știu doar că n'o fi din pricina soarelui prea cald !..

— Privește și tu ! privește în ce haine e îmbrăcat copilul acesta...

„Nu vezi că îmbrăcămintea lui este făcută din vesta unui zuav ?

— Dar cine-ți spune că nu i-a venit în gând unei femeiei italiene să facă haine copilului său dintr'o uniformă de zuav ? Zuavii sunt foarte populari acum în Italia.

— Eu îi afirm, îi jur, că căpitanul acesta nu este altul de cât micul nostru Victor Palestro.

Voești dovada ?

— Da, dovada ; aș fi fericit dacă aș putea s'o am.

— Ia privește coala, numărul imprimat pe vestă...

— E un număr de matriculă ; un 3 și un Z.

— Ei bine, numărul acesta de matriculă este al zuavului Bachu, cantinierul nostru.

„Știu bine numărul acesta și prin urmare nu mai poate încăpea nici o îndoielă.

— Ai dreptate ! Aceasta e o dovadă de identitate care nu se poate discuta.

— Știi că a început-o bine de tot micul nostru Victor ?..

«Mai întâi, luptător la Palestro, unde a văzut focul de aproape de tot.

«Dupa aceea, botezat de colegul meu, caporalul Emanuel, monarch al Sardiniei.

«In sfârșit scăpat de moarte de comandantul nostru șef, care este mareșal de Franța și duce de Mayența.

Nu 'i așa că este un tip extraordinar ?

— Fără îndoială.

„Dar, cugetând bine, femeia care l'a aruncat în brațele generalului, trebuie să fie mama sa.

— A ! nu, nu este mama sa !

Aceia cari i-au încredințat copilul sunt niște bandiți.

De alt-fel, cred că voi reuși să afli cine este femeia aceasta.

— Dar ce naiba ne vom face acum cu copilașul pe cap, în mijlocul mulțimei care ne năvălește din toate părțile ?

În timpul acesta, femeile de la fereastra în dreptul căreia se oprise zuavul, priveau și ascultau cu atenție.

Una dintre ele făcu semn lui Franc să se apropie, și într'o franțuzească corectă, dar cu un foarte pronunțat accent englezesc îi zise :

— Domnule soldat, nu cum-va ai vrea să-mi încredințezi mie acest frumos copilaș ?

„D-voastră, ori-cât de multă bunăvoință ați avea, nu veți putea să-i dați

îngrijirea necesară vârstei sale. Numai o femeie poate ține locul unei mame ; sunt engleză și cred că l'aș putea îngriji bine.

În același timp scoase o carte de vizită pe care era tipărit numele : Evelina Browning, și o adresă la Londra.

Caporalul se înclină cu respect.

— Copilul acesta, răspunse dânsul, nu este un necunoscut pentru noi. Era de mai 'nainte copilul nostru adoptiv. Niște eriminali l-au răpit, și acum l'am recăpătat din nou, mulțumită unei minunate întâmplări. Înțelegeți prin urmare, d-nă, că nu ne putem despărți de el.

„Regimentul va veghea asupra acestui copilaș, și cred că va putea să înlocuiască măcar în parte îngrijirile devotate ale unei inimi generoase cum sunteți dv., doamnă.

„Dați-mi voie să vă mulțumesc din tot sufletul, și în numele meu, și în numele regimentului.

În urma acestui episod mișcător a scris miss Browning lucrarea sa bine cunoscută asupra lui Mac-Mahon.

Mulțimea, deși mereu entuziasată, începuse să fie oare-cum mai ordonată, lăsând loc armatei franceze să treacă.

Franc, după ce mai mulțumi odată binevoitoare englezoaice, se amestecă printre soldați.

Când în sfârșit reuși să-și regăsească regimentul, fu primit cu un entuziasm nebun.

Cantiniera Bachu primi copilașul plângând ; de astădată Raymond fu lăsat de santinelă la ușa cantinei.

Victor Palestro își avea de acum santinela sa, întocmai ca și un comandant. Nu se știa ce se mai poate întâmpla.

Franc se duse în cartierul general și povestii mareșalului tot ce știa în privința complotului. Făcându-se cercetări în pivnițele palatului, se constată că Franc spusese adevărul. Mai multe galerii erau pline de iarbă de pușcă.

Împăratul fu găzduit în vila Bonaparte, unde îl chemau de altfel amintiri scumpe. Regele trase la marchizul Bruno, un foarte bogat patriot milanez.

Pentru isprăvile sale, Franc primi medalia militară chiar din mâinile învingătorului de la Magenta.

Așa dar totul se petrecu în zilele acestea cum e mai bine pentru eroii noștri.

PARTEA A TREIA

Milanul își serba eliberarea.

Erau mai bine de 30 de ore de când părea că un vânt de nebunie suflă asupra orașului. Nu era numai bucuria, entuziasmul italienilor înflăcărați ; era ceva care nu se poate exprima în cuvinte : o beție, un delir, o frenezie, căreia nimic nu i se poate împotrivi.

În cele din urmă învingătorii fură oboșiți de atâtea manifestații și doreau din toată inima puțină liniște.

Chiar și prea multă glorie obosește. Zuavii, poposiți mai de-o parte, admiră ca niște fericiti. În mijlocul campamentului lor se înalță trufașă trăsura cantină a mamei Bachu.

Victor Palestro dormea păzit de-o sentinelă. Și soldații se băteau care să facă această gardă, ca și cum ar fi fost vorba de paza stindardului.

O companie de zuavi fusese încărcată cu garda în jurul persoanei regelui Victor Emanuel. Zuavii voiseră să facă serviciul acesta de onoare caporalului lor și făceau de gardă împreună cu bersaglierii.

Bersaglierii sunt soldații de elită ai armatei sarde și mulți dintre ei cunosc limba franceză, așa încât italienii și francezii fraternizară cu entuziasm.

Compania locotenentului nostru, erou de la Sevastopol, furniza garda de onoare.

Din ajun locotenentul fusese înaintat căpitan, și acum avea un galon nou la mânecă și la chipiș.

De asemenea și Franc primise medalia militară.

Entuziasmul dura fără încetare, înainte de gardă, în timpul gărzii, și probabil că avea să dureze și după aceea.

Bersaglierii, cari de obicei sunt mai tăcuți, se dezghețaseră acum, așa în cât în privința veseliei, nu se mai putea face nici o deosebire între soldații francezi și cei italieni.

De alt-fel nu există nici un consemn de ordine ; soldații mâncau, beau, jucau, și în cele din urmă adormiau.

Toată lumea credea că armata austriacă este distrusă, toată lumea, de la mareșal, până la cel din urmă soldat. Această stare de spirit ar fi putut foarte lesne să aducă un dezastru, dacă comandantul șef al dușmanului ar fi fost un om de mai multă inițiativă, mai îndrăzneț.

Caii, armata austriacă, cu toate că era învinsă și demoralizată, nu ajunsese totuși în starea de plâns pe care o credeau francezii.

Armata aceasta se compunea din trupe curajoase și bine disciplinate, sub conducerea unor ofițeri întreprinzători și experimentați.

Mai întâi trăsese un mare avantaj din faptul că putuse opera retragerea într'o ordine aproape completă. Reculegerea venise repede. Poate că, în momentele acelea o ofensivă îndrăzneată a lui Napoleon al 3-lea ar fi pierdut-o. Dar Napoleon nu stătea destul de bine pentru ca să poată lua această ofensivă.

Atunci austriacii ținură consiliu de război. Câștigă timp și se putură retrage până la quadrilaterul în care împăratul Austriei Franz Iosef sosise de câte-va zile, și se ocupa cu organizarea unei noi armate de ajutor.

Lombardia fu părăsită. Dar erau secole întregi de când Lombardia era mereu pierdută pentru ca să fie apoi câștigată din nou. Soarta războiului se ho-

ări la defileul pe care-l formează Po, apropiindu-se de lacul Garde.

Experiența dovedise de multe ori lucrul acesta.

Sprijinită de întăririle de la Mantua, Peschiera, Verona și Lejnano, bine pregătită în ce privește munițiile și alimentele, liberă pe mișcările sale, având deschise comunicațiile cu patria-mamă, armata austriacă putea lupta acum în niște condiții cu mult mai bune.

Prin urmare, retragerea austriacilor era ordonată, și în curând avea să înceapă.

Era aproape de inserat; austriacii se pregăteau să-și părăsească pozițiile, când de-o dată se auzi mugetul tunetului la Malegnano.

De ce atacul acesta nefolositor în contra unei pozițiuni pe care dușmanul se pregătea să o evacueze? De ce voiau francezii să se angajeze într-o luptă, poate glorioasă, poate nenorocită, în orice caz primejdioasă și nefolositoare?

Ignoranță și gloriolă!

Ignoranță, pentru că nu se cunoșteau mișcările și pozițiile dușmanului. Gloriolă din partea mareșalului d'Ilhers, care voia să-și aibă în Italia ziua sa, bătălia sa, victoria sa!

Marele stat-major francez, îmbătat de izbânda câștigată, adormise parcă; nu

se mai interesase de loc, nici de mișcările, nici de numărul, nici de poziția dușmanului.

De-o dată, municipalitatea din Melegnano, veni să anunțe lui Mac-Mahon prezența austriacilor, cari se întăreau în grabă.

Era o surpriză neplăcută, pentru că toată lumea îi credea pe austriaci la o mare distanță.

De aceea, mareșalul, temându-se de oare-cari evenimente cari ar fi putut să turbure serbările de la Milan, se duse fără întârziere să comunice lucrurile împăratului.

Împăratul, crezând că Milanul era serios amenințat, organiză repede un contra atac cu două corpuri de armată, sub comanda generală a mareșalului d'Ilhers.

Napoleon avea o dragoste particulară pentru acest bătrân militar, și voia să-i ofere prilejul de a se distinge.

Foarte viteaz, viclean și brutal în același timp, tot așa de sever față de sine însuși ca și față de alții, bun general de cavalerie, mareșalul d'Ilhers era incapabil să conducă ca comandant șef o expediție serioasă.

Rea inspirație a avut Napoleon dându-i comanda, și punând sub ordinele sale pe Niel și Mac-Mahon.

(Va urma)

IN EMISFERA BOREALĂ

PLANTA DRACULUI

Noi cultivăm de mult timp o plantă de la expoziția din 1878 și căreia priindu-i pământul parizian de pe Câmpul lui Marte, devenea frumoasă și foarte bună pentru soluțiile scandinave.

Această plantă era o „dravă“ (draba vallengerlii) și fusese adusă pe malurile Senei de o familie laponă.

„Drava“ se întinde de ordinul de pereți în ruine sau pe stâncile pleșuve; cruciș acoperită de frunze, ea produce flori lungi de un galben șters, puțin ruginos, dându-i aspectul bizar al unui fir de alamă, jumătate oxidat. Așa fiind, drava nu poate să facă altfel decât să atragă atenția unei populații foarte superstițioasă.

Iată cum fac vrăjitoarele lapone pentru a-și procura dravele necesare vrăjitorilor lor.

„Fetele dracului“, cum se numesc ele singure, merg la culegerea dravei pe râpale munților, adăpostindu-se în Tornea și Hammerfest, în timpul celor patru luni albe din emisfera boreală.

Indată ce divină plantă este descoperită, vrăjitoarele laponă îi taie tulpina cu dinții, chemând pe „Jabbe Haka“ o teribilă și sălbatică zeiță scandinavă.

Această Jabbe Hake este o închipuire barbară.

Ea este aceea care provocă furtunile, care spulberă de pe zăpadă înaltele vârfuri înghețate, pentru a înveli sub albele vârtejuri ale sale renii și alte animale.

Ea este aceea care ține noaptea polară câte opt luni, care amestecă în suferințele vântului strigătele ascuțite prin care să se cunoască origina și, furioasă, acoperă pământul de catastrofe.

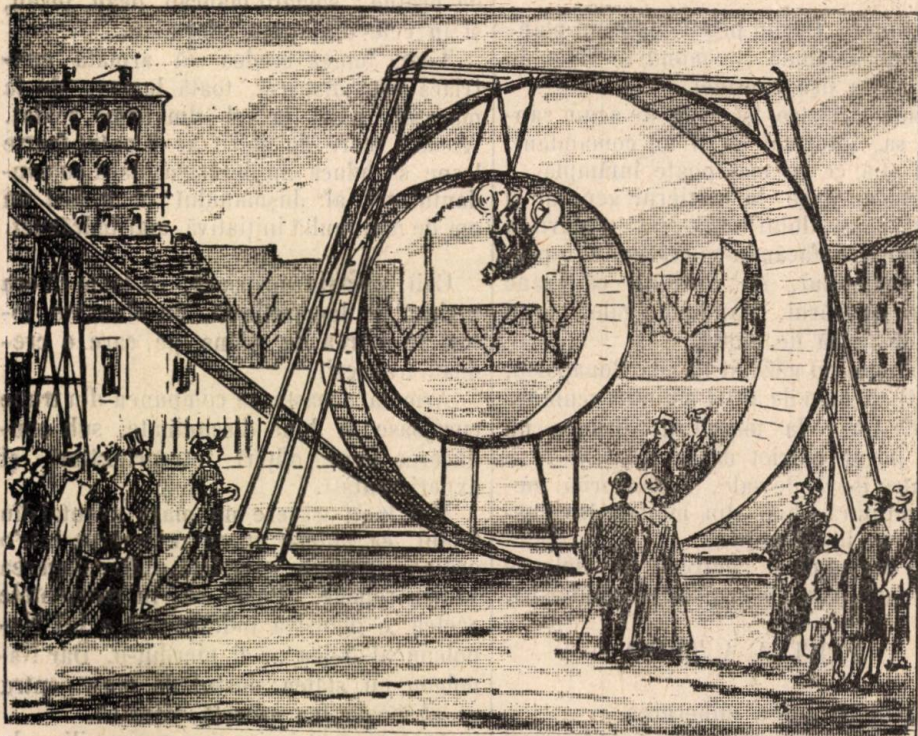
Așa dar vrăjitoarea nu putea să se pue cu o divinitate așa de puternică și așa de răutăcioasă și cea care era sub înalta protecție a zeiței „Jabbe Haka“, era totdeauna ajutată la cucerirea dravei.

Pe data ce se află în posesia plantei, vrăjitoarea laponă se refugiază după un așa zis „passeware“ din apropiere, pe care se urcă în genunchi, după un timp de repaos. Pe acest altar natural, bine improvizat, „Fata dracului negru“ face o nouă invocațiune către diavolii infernali, prezentându-le un lot compus din craniuri omenești și de coarne de reni, prin care exprimă credințele localității (?).

Pe urmă vrăjitoarea se scufundă într-o meditație destul de lungă, necesară, se zice, pentru a da iadului timpul de a răspunde. În sfârșit, la un moment dat vrăjitoarea se desculță și ascunde iute planta sub degetele picioarelor sale, unde ea va rămâne până când un client va avea nevoie de nefastele ei efecte.

În această zi „Fata dracului negru“

O dublă «roată a morței»

Am dat în două din numerele trecute două ilustrații reprezentând — prima, cea dintâi «roată a morței» însoțită de întregul istoric și de biografia inventatorului ei; și a doua un „semi-cerc al morței“, cu descrierea impresiei generale pricinuită de succesul îndrăznețului care a pedalat jumătate drumul în aer,

cu capul în jos. Dăm azi o a treia ilustrație care reprezintă de asemenea un cerc al morței, cu singura deosebire că acesta-i un cerc dublu. După cum se vede această complicare a cercului morței prezintă greutăți multe și multe primejdii.

se descalfă din nou pentru ca să ia drava, care posedă încă verdețea ei naturală.

Încă din această ascunzătoare semințele dravei vor fi scăpate pe acolo pe unde trebuie semănată nenorocirea, boala, izbândirea în pescărie și vânat, etc. Este drept însă că vor fi semămate pe pășune semințele dravei care trebuie să facă să moară renii laponului condamnat.

Aceasta este un efect al superstiției? Este o coincidență bizară? Este poate un rezultat real al esențelor nocive cuprinse în această plantă?

Dar semințele de dravă fac să cadă bolnavi locuitorii săi: semințele semămate pe câmp otrăvesc renii, cari mor numai decât și locuitorii, proprietarii turmelor de reni, nu mai alt ce face de cât să se supună vrăjitoarei.

Din contră unii nu se execută „Ficei dracului negru“ și aruncă sorți pînă ce concetățenii săi vor trebui să vină la ortodoxism, ceea ce se va întâmpla de sigur, mai târziu.

O observațiune pentru încheiere.

Răposatul Paul Chaillu-lui a observat la o parte a locuitorilor din Africa occidentală o superstiție asemănătoare cu aceasta, dar practică cu o altă plantă.

Trad. E. G. Anast.

O INVENȚIE NOUA

Timp de mai multe nopți Th. Jim Ordison și echipa sa, se țineau gata a pleca la prima chemare a telefonului. Pompa cu vaporii stetea sub presiune, carele cu acumulatori cari transportau echipa, instrumentele de incendiu, roțile de turburi, etc., precum și un nou aparat de salvare pe care vroia să-l breveteze, — căci el era inginer și — cum a ajuns inventator, — vom vedea mai jos.

La New-York când se declară un incendiu la una din aceste case colosale numite după expresiunea americanilor „zgărie nori“ din cauza multelor etaje mai totdeauna se produce un dezastru de zeci de vieți. Totuși la fiecare din aceste „zgărie nori“ se află un serviciu de incendiu admirabil instalat, cum de altfel e și în toate orașele mari; dar față de enormul sinistru sunt niște lucruri neînsemnate! și se întâmplă drame teribile la 15 etaje...! Mr. Th. Jim Ordison azistase de mai multe ori la aceste oribile spectacole și astfel se hotărâ a căuta un mijloc de a împiedica aceste sinistre. Și căută... Încercă multe...

Imagină astfel un balon de salvare care se putea ridica și apropia până la cele mai ridicate etaje, terase, balcoane, etc...

Dar manevra acestui Balon de Salvare era prea grea, prea delicată și se putea foarte ușor adăuga pe lângă dezastrul incendiului și un alt dezastru aerian, și astfel planul „Balonului Salvator“ fu lăsat în părăsire.

Intr'o zi Th. Jim Ordison se lavi pe frunte „it is“! strigă el. Era echivalent cu „eureka“; clasică exclamație a confratelui său grec.

Jim Ordison a găsit...!

Și știți dv. cum a găsit? Foarte simplu! privind o pompă de apă și un ou!

Acest răspuns trebuie explicat și decii cititorii vor vedea mai departe în ce mod.

Trecând într'o zi prin „Liberty Park“ unde sunt mai multe abuze, care aruncă apa la înălțime de câțiva metri văzu câte-va „Street Boys“ cari puseră un ou în vârful țâșniturei căutând a-l doborâ de acolo prin lovituri de puscă. Acest spectacol îi fu de ajuns lui Th. Jim Ordison. El își zise. E fenomenul presiunii apei și rezistenței mingei. Dacă pompa va fi mărită de 10 ori, sau de 20 ori va putea ține și un om. Luându-se după calculele sale, el ordonă construirea unui astfel de aparat.

Opt zile în urmă el încercă aparatul în grădina casei sale. Incepu mai întâi cu Lob, micul cățeluș negru. Dădu drumul apei apoi suindu-se pe o scară îl asvârli peste trăsătură... Afară de lătrături și o baie Lob nu căpătă nimic. Continuă în fiecare zi studiile sale sacrificând doi porci de India. Porcii din India nu păreau de loc incomodați stând

pe vârful presiunii. „Voi putea salva și un Elefant“! Un elefant la etajul al 15-lea! Era o exclamație pe care desigur, numai orgoliul reușitei îl putea scuza. Poate că ar fi fost posibil... dar foarte rar, extrem de rar s'ar fi găsit un Elefant la etajul al 15-lea.

El propuse aparatul său consiliului de administrație din New-York față de care făcu o ședință secretă de încercare. Toți rămaseră entuziasmați. Rămânea acum să se încerce aparatul și la un incendiu real și... brevetul era gata.

— *Al Right!*

Sonerie telefonului sună.

— Allo! Allo! 131 street la „Vison Iron Company“.

Cu sânge rece, Th. Ordison comandă echipa și în zece minute fură la fața locului. Cu tot tumultul și sgomotul, Jim Ordison, liniștit, comandă așezarea aparatului; ordinul fu executat la moment! El dădu drumul apei. O țâșnătură colosală izbucni. Un om se aruncă în mijlocul apei. Inceț, inceț Ordison învârti manivela care micșora presiunea apei și peste câte-va secunde omul ajunse teafăr deasupra aparatului. Ce să mai spunem. La acel incendiu fură salvate 25 de persoane: bărbați, femei și copii.

Încercarea reușise și a doua zi aparatul fu brevetat.

Lazăr Klar.

BICIUL DE FOC

— Mare roman de aventuri moderne —

— Urmare —

— D-ta ești sir Braddy? Foarte bine. Erai așteptat. Eu sunt Grisat, inspector la siguranță. Dick Fann trebuie să-ți fi vorbit de mine. Domnii proprietari se vor întoarce peste un sfert de oră: au plecat astăzi la masă cam târziu.

„A!... a!... domnule, dar știți că porți niște ochelari curioși de tot!...“

— Sunt din prăvălia lui Natansohn din Londra. Multămită acestor opticiani de geniu, văd astăzi tot așa de bine ca și ori-care, pe când fără ei aș fi fost orb, sau aproape orb:

„Un accident de laboratoriu mi-a ars ochii. Corneia transparentă, netedă la ființele normale, a devenit la mine cu mai multe fațete, ca la insecte.“

Fie-care fațetă dădea o imagină, și imaginile acestea întâlneau-se pe retină forma un fel de ceață, care mă oprea să văd. Natansohn a căutat doi ani până să găsească combinația de prizme care să mă facă să văd ca toată lumea. Este teoria stereoscopului, înmulțit de cinci-spre-

zece ori; trebuie să știți că aveam 30 de fațete.

— Ah!... ah!... murmură Grisat, cu atât mai convins, cu cât nu înțelesese aproape nimic din această explicare științifică.

Dar chiromancianul veni la scopul vizitei sale.

— Așa dar, domnule inspector, zise dânsul, furtul ce s'a săvârșit aici, este important?

— De sigur. S'a furat peste 1.200 de safire, rubine, smaralde... S'ar zice că bandiții aveau în mână un catalog al magazinului. N'aș lăsat nici un singur corindon de valoare; de cele mai ordinare însă, nici nu s'a atins. Și cu toate acestea, ușor le-ar fi venit s'o facă. Privește și dumneata...

Grinat deschise un sertar, în care erau îngrămădite corindioanele fără valoare.

Sir Braddy le privi cu atenție, și examină chiar de aproape câte-va din aceste pietre.

— N'au fost tocmai proști hoții, zise, dânsul răsând.

— E drept că pietrele acestea nu valorează decât cel mult trei lei caratul.

— Așa de mult? Atunci tot prezintă o valoare pietrele acestea, pentru că sunt cam multe.

— Sunt exact 1450.

Le-am numărat, pentru că o anchetă serioasă nu trebuie să uite nimic.

În momentul acela ușa se deschise, și trei domni intrară, salutați de o exclamație a lui Grisat :

— D. Larmette și asociații săi : d-nii Mohler și Raflay.

D. Braddy, a cărui vizită v'am anunțat-o.

Ghicitorul se închină ceremonios.

Larmette era un om înalt și slab. Avea o frunte puternică de cugetător; sub păru-l negru, care abia acum începea să cărunțească, fața apărea nespuns de palidă. Dar era o paliditate mai mult bizară de cât bolnăvicioasă. S'ar fi zis că un operator dibaci scosese din piele orîce pigment colorat.

Și în mijlocul acestei figuri de ghiață, niști ochi negri arzători, aruncau o scânteie de foc.

Omul acesta era fără îndoială șeful casei. Mohler și Raflay erau asociații săi, dar de sigur că n'aveau cuvânt conducător.

Erau tipurile obișnuite ale comercianților, și după modul cum se purtau cu asociatul lor, se vedea bine cât de mult îl respectau.

Larmette întinse mâna lui Braddy :

— Fii bine venit, domnule. Măinile noastre sunt la dispoziția d-tale, cu toate că nu văd întru cât citirea liniilor palmei, ar putea contribui la desăvârșirea anchetei.

Nici eu, răspuse chiromancianul. Mărturisesc că nici o dată n'am putut să urmăresc opera de cugetare, mulțămită căreia amicul meu Dick Fann, cu ajutorul constatărilor pe care le fac, poate ajunge la importante concluzii judiciare... E un fenomen care scapă tuturor teoriilor științifice.

Grisat răsese cu poftă.

— Să începem reprezentăția, d-lor zise dânsul.

— Atunci să trecem în biroul meu, se învoi Larmette.

Peste două momente toți cinci se aflau în biroul d-lui Larmette.

Cu o gravitate de care Grisat râdea pe înfundate, sir Braddy așeză pe cei trei asociați unul lângă altul de o singură parte a biroului, și le ceru tuturor mâna stângă.

După aceea începu cu atenție studiul său chiromancian.

Grisat rămase și el lângă masă, căutând să vadă ce putea deduce

Braddy din haosul încrucișării liniilor din palmă.

În timpul acesta, Raflay se ngălbenise ușor, Mohler era mai colorat ca de obicei, iar Larmette le aruncase o privire fulgerătoare. Dar polițistul francez n'avea timp să observe toate aceste lucruri.

De o dată, Braddy tresări :

— Bizar ! murmură dânsul.

— Ce este ? întrebă Larmette.

— O coincidență în adevăr curioasă. Acum pentru întâia oară mi se întâmplă să întâlnesc o asemenea concordanță.

— Ce concordanță ?

— Furtul ce s'a săvârșit în dauna d-stră, trebuie să vă conducă spre fericire...

«Un moment, d-lor, continuă dânsul, oprind exclamațiile ascultătorilor ; d-ta, d-le Larmette, trebuie să ai cam vre o patru-zeci de ani.

După ce rămase o clipă nehotărât, bijutierul răspuse :

— Patru-zeci și unu de ani.

— Nu-i așa că ai făcut de curând o mare călătorie ?

— Da, un turneu mondial pentru stabilirea unor corespondenți, un termen care m'a obosit foarte mult.

Și cu toate acestea, în curând vei întreprinde altă călătorie ?

Larmette rămase uimit.

— E adevărat ? întrebă chiromancianul.

— E drept că, prea obosit de muncă, am voit să pun piedici unei neurastenii care mă amenința. De aceea m'am înscris și eu la cursa de automobile New-York-Alaska-Paris. Dacă ași fi știut ce avea să mi se întâmple, fără îndoială că nu m'aș fi angajat.

— Și rău ai fi făcut.

— De ce ?

— Așa citesc eu în palma d-tale. Rezultatul acestei călătorii nu va putea fi de cât fericit. Rezultatul ultim al furtului acesta, va fi un rezultat fericit...

— Fericit !... O pierdere de aproape un milion !...

La această exclamație a lui Larmette, Braddy răspuse foarte liniștit :

— Privește și d-ta trăsăturile palmei... Vezi linia aceasta curbă de aici, care înseamnă deplasare ?

— Ei bine ?

— Vezi cum linia aceasta se pierde puțin mai sus ?

— Și asta înseamnă ?

— Asta arată un rezultat bun.

— În ce mod ?

— Vezi, răspuse ghicitorul, aici nu mai pot să-ți răspund nimic.

Aici numai prietenul meu Dick Fann ar putea să-ți răspundă.

Dintr-o dată, Grisat se infurie :

— Ce naiba vrei să ghicească Dick Fann din toate șarlataniile d-tale ?

— Șarlatanii !

Ghicitorul devenise amenințător ; dar după o clipă se liniști, și întorcându-se spre bijutier :

— Atunci a venit rândul mânei drepte, domnilor. Un fapt de o importanță așa de mare trebuie să fie examinat la amândouă mâinile.

Chiromancianul se puse din nou să examineze trăsăturile încurcate ale palmelor celor trei asociați.

— Fără îndoială, zise dânsul după un timp, la mâna dreaptă trăsăturile sunt mult mai puțin pronunțate din cauza continuilor mișcări. Totuși și aici citesc aceleași semne.

Apoi, se întoarse spre inspector, și cu vocea sacadată îi zise :

— Domnule inspector, cuvântul pe care l'ai pronunțat odinioară merită reparație. Îți propun un pariu de 4000 livre. (O sută de mii de franci).

— Oh ! murmură Grisat, mai bine retrag cuvântul. Poliția franceză nu este atât de generoasă pentru ca agenții săi să se poată angaja în asemenea pariuri.

«Dar, pe toți dracii, cum vrei d-ta ca un polițist să găsească un punct serios de sprijin în micile d-tale destăinuri ?

— Dick Fann va găsi acest punct de sprijin, răspuse chiromancianul, cu cel mai mare sânger rece.

Grisat își acoperi fața cu mâinile, fără îndoială pentru a opri puhoiul de cuvinte violente pe care ar fi voit să le pronunțe.

— Eu n'am avut intenția să te supăr, domnule inspector, reluă Braddy. Mă reîntorc acum la Grand-Hotel. Cred că diseară Fann va veni să mă vadă. Ei bine, sigur că până peste opt zile, dacă se va ocupa de afacerea asta, Fann va fi găsit cuvântul enigmei.

Pronunțând aceste cuvinte, chiromancianul era cu spatele spre cei trei asociați, așa în cât nu putu să prindă privirea repede pe care o schimbară aceștia.

— Domnule, zise dânsul după un moment, întorcându-se spre Larmette, fii sigur că în cele din urmă afacerea aceasta va fi tot în folosul d-tră.

— Pe onoarea mea, exclamă Larmette, ași dori din toată inima să fie așa.

Strânse prietenește mâna vizitatorului și adăugă :

-- După ce îl vei fi văzut pe Dick Fann, a cărui abilitate o lauzi atât de mult, vestește-mă te rog și pe mine.

— Fără îndoială ; d-ta ești principalul interesat.

— Îți voi rămânea recunoscător,

DIN EXPEDIȚIUNEA LUI PEARY

Dăm azi, conform făgăduielei, câte-va ilustrații reproduse după câte-va din cele care însoțesc interesanta narațiune a cuceritorului Polului Nord publicată în marea revistă pariziană «Je sais tout».

Întâia reprezintă pe eschimoșii cei mai credincioși lui Peary, cu câinii lor cei atât de rezistenți gerurilor celor mai aspre și foamei. A doua ne înfățișează trei dintre cele mai dificile situații ale vasului «Roose-

velt» cu care a plutit Peary pe Marea Nordului. Deasupra e unul din aspectele vasului în Lincoln-Bay, când a fost aproape cu totul înghițit de zăpadă. La mijloc se vede, acelaș vas, în Capul-Union. Jos în fine, e

și pentru mine, și pentru tovarășii mei.

Pe trotuar, când să se despartă, Larmette mai întrebă :

— De sigur că vei căuta să te întâlnești cu Dick Fann ?

— Nicî de cum. Omul acesta este un fantezist. Nu-l poți întâlni de cât atunci când dorește dânsul să fie întâlnit. Mă reîntorc la Grand-Hotel, dar d-ta să nu fii neliniștit. Dânsul m'a rugat să te vizitez, și fără îndoială, va veni să afle rezultatul vizitei mele.

Braddy se urcă în taximetrul său și plecă. Larmette și comp. împreună cu Grisat, intrară în magazin. Peste un moment însă, un funcționar plecă grăbit pe urmele chiromancianului.

Peste două-zeci de momente, omul acesta se întorcea, și întâlnindu-se cu Larmette, îi spuse în șoapte :

— S'a reîntors în adevăr la Grand-Hotel. Ocupă apartamentul No. 4, din rândul I.

Bijuteriul surise și intră în biroul său unde d. Grisat ironiza împreună cu cei-alți două asociați procedeele bizare ale detectivului englez.

CAP. V

Sir Braddy

Sir Braddy intrase în Grand Hotel prin intrarea din bulevardul Capuți-

nilor, dar nu se oprise la apartamentul al patrulea.

Ajuns la etajul întâi, străbătu coridorul, se urcă într'un ascensor pentru a nu se opri de cât la etajul al III-lea. După aceea, urcă și cobori mai multe scări, și ajunse peste cinci momente, la ieșirea din strada Scribe.

Nu mai că trecerea sa prin luxosul hotel îi schimbase înfățișarea și i-o schimbase așa de mult, în cât următorul d-lui Larmette nu l'ar mai fi putut recunoaște.

Omul care părăsia acum hotelul era Dick Fann. La urma urmii nu era tocmai greu de înțeles ca ochelarii și peruca să dispară în buzunarele detectivului. Dar, schimbarea culorii pardesiului și a pălăriei, era mai greu de explicat, și lucrul acesta nu l'ar fi putut face de cât anumiți croitori din Londra, cari confecționaseră hainele după explicațiile amănunțite ale lui Dick Fann.

Detectivul se îndreptă cu pași încetiși spre bulevardul Hausman, înconjură clădirea Operii și ajunse în dreptul galeriilor Lafayette. Un auto-taxi staționa lângă trotuar.

Dick rămase în așteptare lângă acest vehicul.

Peste puțin o femeie tinăra eși din automobil și se apropie de auto. Detectivul îi întinse mâna prietenește și se urcară amândoi în taximetru.

Se îndreptară spre Bois de Boulogne. Cetitorii au recunoscut fără îndoială pe d-ra Floriana Defrau.

— N'am întârziat ? întrebă dânsa, cu oare-care teamă.

— Nu. Ai urmat de minune instrucțiunile pe cari ți le-am dat azi dimineață. Putem vorbi acum, cu siguranță că nimeni nu ne va auzi cuvințele.

— Așa dar ai să-mi spui lucruri grave.

— Foarte grave. Știu acum cine este... regele radiumului.

— L'ai descoperit la Larmette ?

— Este Larmette însuși.

— Dânsul.

— Da.

Urmă un moment de tăcere.

Fizionomia Florianei exprima cea mai mare uimire.

— Dânsul este ? Ești sigur de asta ?

— Foarte sigur.

— Dar gândește-te că omul acesta face parte dintr'o foarte bună familie, că e bogat ; chiar în timpul din urmă a primit o mare moștenire, care i-a îngăduit să deschidă magazinul de bijuterie din strada Păcii.

— E un milionar care se socotește însă prea sarac. Miliardul îl fascinează. Pentru a ajunge să aibă un miliard este în stare să facă orî ce. Omul acesta este în starea de spirit a multimilionarilor americani, pentru

blocat de ghețuri în partea de dinainte.

Numai aceste câte-va ilustrații ne pot evoca o mare parte din peripețiile lui Peary și din luptele ne-

curmate pe cără a avut să le susție, și în același timp ne afirmă cu tărie marele triumf al exploratorului cel mai perseverent și mai tare.

tre oameni care aveau legături cu acei oameni de știință?

«Acum vor trebui două-zeci de ani pentru ca să se poată reconstitui cantitatea de radium furată omenirii.

În timpul acesta Larmette este stăpân pe transformarea corindoaanelor. Iată-l prin urmare aproape de miliardul așa de mult dorit.

După o pauză detectivul relua:

— D. Larmette a regulat foarte bine furtul. Poliția oficială nu putea de cât să cadă în cursa ce i s'a întins. Pietrele dispărute au fost răpite de către însăși Larmette și tovarășii săi... Le-a schimbat numai locul, și cum soluția aceasta este cea mai simplă dintre toate, nu va veni în mintea nimăruia.

— Le-a schimbat locul, spui? Dar atunci ar putea fi găsite?

— Cu cea mai mare înlesnire. Sunt într'un sertar care nici nu e închis cu cheia. Le-am privit chiar eu, și le-am avut în mână.

— D-ta?... Dar atunci?..

— Fără îndoială, te gândești că în asemenea împrejurări arestarea celor trei complici devine foarte ușoară. Ei bine, d-ră, trebuie să-ți spun că te înșeli. Pietrele acestea sunt acum de nerecunoscut; au fost expuse căldurii unui cuptor electric, care are proprietatea de a le decolora, de a le face opace. Și pietrele acestea vor rămânea astfel până în ziua când d. Larmette va bine-voi să le dea strălucirea lor primitivă prin ajutorul radiumului. Pentru moment au devenit niște corindoane absolut comune.

Floriana rămase într-o atitudine oare-cum necrezătoare.

— Te încredințez că lucrurile s'au petrecut întocmai așa cum ți-am spus eu, zise detectivul supărat.

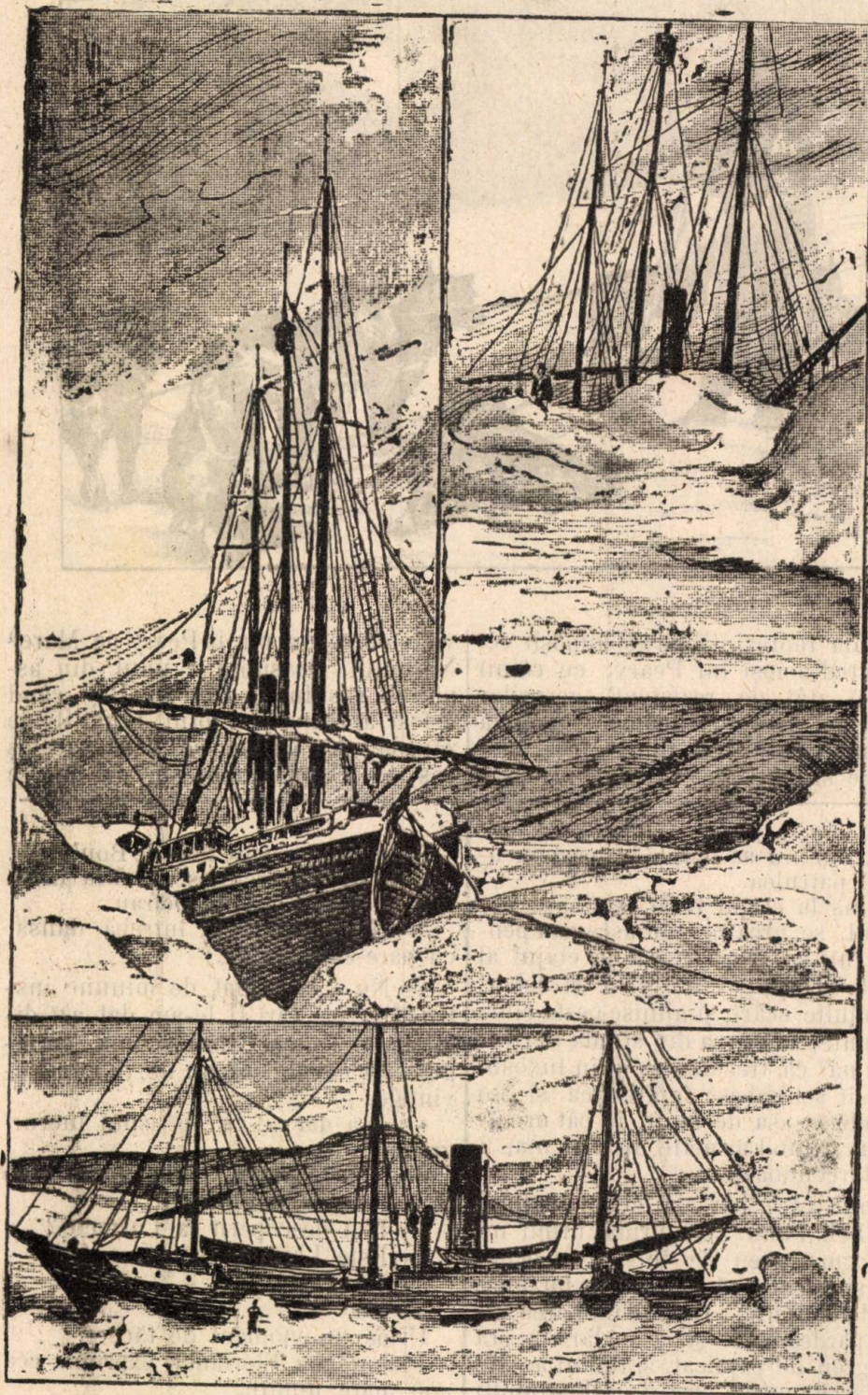
— Oh! domnule, răspunse Floriana repede, te cred, vreau să te cred; dar nu pot înțelege bine.

— Văd că n'am cuvânt să mă supăr; dar cum țin să te conving nu-ți voi ascunde nimica. Care a fost mobilul acestui furt simulat?... Să se dea tâlharului care a furat radiumul situația de păgubaș de corindoane.

— Da, răspunse Floriana, concentrându-și toată atenția.

— Dacă s'ar fi furat în același timp și corindoanele de valoare și cele comune, regele radiumului s'ar fi descoperit într'un mod prea luminos. Ar fi fost o lipsă de dibăcie neadmisibilă din partea unui ștrengar care a putut fi destul de abil pentru a organiza cu izbândă furtul radiumului de pe întregul glob. Pe de altă parte, pietrele puteau fi păstrate tot în magazin prin sistemul decolorării cu cuptorul electric.

— Acum am început să văd și eu mai lămurit, murmură Floriana, turburată.

cară acumularea milioanei este singurul scop al vieții. Oamenii aceștia cred că fac cine știe ce mare operă adunând averi peste averi, și nu se sfiesc să arunce de multe ori în vânt sume considerabile, adunate din suferința, unuia și agonia a miilor de indivizi.

D. Larmette este un nebun primejdios.

— Și totuși prieten cu savanții iluștri care au descoperit acțiunea radiumului asupra corindoaanelor, murmură Floriana, care tot parcă nu putea crede încă.

— Adu-ți aminte, d-ră, de primul meu raport, răspunse polițistul. N'am afirmat de pe atunci că ideia trusului radiumului trebuia căutată prin-

«Înțeleg și admir puterea creierului care poate prevedea asemenea complicații.

O roșeață ușoară acoperi obraji lui Dick Fann.

— Am văzut eu însumi coridoarele devenite fără strălucire, continuă dânsul. Un trimes al lui Dick Fann trebuia să-i neliștească; mi-au arătat pietrele, mi-au spus numărul lor, care este cu mult mai mare de cât acela al pietrelor prețioase furate.

— Superior?... Dar atunci?

— Tocmai faptul acesta dovedește seriozitatea afirmațiilor mele. Magazinul Larmette și comp. neavând de cât o clientelă din lumea cea mai bogată a Parisului n'avea ce face cu o mare cantitate de coridoane ordinare. Pietrele acestea nu se vând cât într'un mod excepțional într'un asemenea magazin. Și acum acolo erau 1450 de coridoane ordinare, se vede bine că pe lângă cele transformate prin cuptorul electric, mai erau și coridoanele furate.

Floriana începea să fie din ce în ce mai convinsă, fapt de care Dick era cât se poate de mulțumit.

— M'am dat drept chiromancien, continuă dânsul, și în această calitate am examinat mâinile d-lor Larmette și comp. Și pe când le debitam oare-cari fraze șarlatanești asupra linilor din palmă, observam urmele ușoare lăsate de manipularea cuptorului electric.

— Cum spui?

— Așa este, d-șoară. Orî cât de multe măsuri ar lua cine-va, urmele acestea rămân cât-va zile. Eu știu lucrul acesta, și căutam urmele; de aceia le-am și găsit. Dar mărturisirea cea mai formală a fost neliștea pe care am citit-o în trăsăturile celor doi tovarăși ai lui Larmette; privirile autoritare pe care acesta din urmă le arunca tovarășilor săi...

— Cum, oamenii aceștia au fost destul de imprudenți pentru ca în fața d-tale...?

Detectivul răsă din noș.

— Oh! în momentele acelea toată atenția mea era încordată la trăsăturile palmelor; trebuie să le dau dreptate: într'un mod normal era imposibil să-i văd.

— Atunci? murmură Floriana. Iar încep să nu mai înțeleg nimic.

— Dacă nu mă lași să mă explic. Într'un mod normal nu-i puteam vedea; dar i-am văzut printr'un mijloc anormal, pe care dânsii nu-l puteau bănuși.

Zicând acestea scoase din buzunar ochelarii bizari pe care îi purtase în timpul vizitei la d. Larmette.

— Cu ajutorul acestor ochelari,

domnișoară, am putut vedea într'un mod anormal.

«Este un instrument de optică special, format din suprapunerea mai multor prizme, care îmi îngăduie să văd chiar ceia ce se petrece la spațiile mele. Când mă aplec puțin înainte, văd lămurit fețele persoanelor dinaintea mea, de și acestea sunt încredințate că nu le văd de cât picioarele.

«Dar preumblarea noastră se va sfârși în curând; de aceia trebuie să mă grăbesc.

«Un funcționar de la Larmette m'a urmărit până la Grand Hotel, și s'a interesat la birou de apartamentul ocupat de sir Braddy. Eu am străbătut imobilul și folosindu-mă de singurătatea coridoarelor m'am transformat în persoana mea adevărată.

«Chiar astă seară voi pleca din Paris; mă întorc în Engiltera.

— Cum, pleci?

Floriana pronunțase aceste cuvinte aproape cu groază.

— Trebuie să plec, domnișoară. Larmette știe că d-ta ai fost pe la mine. Despre asta să nu te îndoești nici un moment. Voi dispărea acuma pentru ca să-l liniștesc, dar după cum ți-am făgăduit, voi lua parte împreună cu d-ta la cursa New-York-Paris. Dar atunci nu voi mai fi Dick Fann, ci voi fi Frachay, watmanul devotat pe care l'ai angajat.

La cuvântul acesta «angajat», care în Canada și în toate țările de sub dominația engleză, înseamnă «logodit», o roșeață ușoară, acoperi obraji Florianei.

Dick păru că nu observă lucrul acesta, și continuă:

— Servitorul meu Jean Brot, va intra în serviciul d-tale chiar de mâine dimineață. E un ștrengar parizian în care poți avea toată încrederea; răspund eu de dânsul. Dânsul va supraveghia-o pe d-na Patorne, și dușmanii noștri vor putea fi astfel înșelați, fără teamă că vom cădea în vre-o cursă.

— Nu uiți, murmură Floriana, că plecarea pentru matshul organizat de «Le Matin» are loc peste șase zile.

— Peste cinci zile, cu trenul de orele șapte, vei aștepta la gara Lyon pe mecanicul d-tale Frachay.

— La gara Lyon?

— Da. Frachay locuiește în Maçon; prin urmare, de acolo va sosi.

— Așa dar, acest Frachay există în adevăr?

— Fără îndoială. Altminteri, cea mai mică anchetă a dușmanilor noștri ne-ar da de gol; și dânsii vor face anchetă, pentru că sunt oameni bănuitori.

— Dar atunci, dacă ieși numele unui om care există, omul acesta va fi descoperit.

Nici de cum. Frachay este un taciturn; trăește întotdeauna foarte retras, și nu-și încredințează afacerile nimănui. E la mijloc o durere de inimă pe care am descoperit-o pe când căutam cu totul altăceva. Durerea aceasta, mulțumită câtorva cuvinte pe care leam șoptit la urechea unei a treia persoane, va lua sfârșit în curând. Atunci credeam că nu fac decât o acțiune bună; acum se întâmplă că acțiunea aceasta ne va servi și nouă. Frachay își va părăsi locuința într'un mod misterios peste cinci zile și va pleca la Uargla în Algeria.

— De ce tocmai la Uargla?

— Pentru că acolo se află a treia persoană. Dar nu mai stăruie asupra acestui punct... E la mijloc un mic secret, care nu-mi aparține...

«Așa dar, rămâi cu bine, d-ră; peste cinci zile, la gara Lyon, Frachay va avea onoarea să te salute.

Și fără să-i mai lase timp să răspundă, se adresă watmanului:

— Stop!

Taximetrul se opri.

Dick strinse cu căldură mâna prietenei sale și porni de-a lungul căii Wagram. Floriana dădu watmanului adresa locuinței sale.

Drăguța canadiană rămăsese visătoare.

În fundul inimei sale simția un regret de care nu se mira de loc. Îi părea rău că nu-i spusese lui Dick Fann ce loc ocupa dânsul în spiritul și inima ei printre ceilalți prieteni, deși îl cunoștea de așa de puțină vreme.

CAP. III.

În care Dick Fann reprezintă în același timp două personaje

Pe la orele opt seara doi oameni staționau pe trotuar în fața intrării dela Grand Hotel.

Oamenii aceștia stăteau sub frunzișul arborilor de pe bulevardul Capușinilor, și scrutau cu atenție pe toți aceia care își făceau apariția în vestibulul feeric iluminat al hotelului.

— Crezi că va veni? întrebă unul dintre ei, în care oricine ar fi putut recunoaște pe funcționarul care fusese trimis de bijutierul din strada Păcii în urmărirea lui Dick Fann.

— Așa sper, răspunse celalt. Dacă chiromancienul nu s'a înșelat, îndrăcitul acela de Dick Fann trebuie să vie în seara asta.

— Ești neliștit din pricina lui, domnule Larmette?

— Cerbul care nu s'ar neliști când simte copoi, n'ar mai merita să se numească cerb.

Stătură o bucată de vreme în așteptare. Deodată, tresăriri amândoi. În vestibulul bine iluminat apăruse

un om îmbrăcat într'un pardesiu gri.

— Dânsul este, domnule Larmette.

— Văd bine. Tare aş vrea să-l pot surprinde în timpul convorbirei pe care va avea-o cu sir Braddy.

— Nu s'ar mira oare că te vede tocmai pe d-ta?

— Nică de cum. Lucrul acesta este cât se poate de natural. Oare nu sunt eu păgubaşul, şi n'am dreptul să fiu nerăbdător când este vorba de descoperirea hoţilor?

Şi apoi Davis, în faţa interesului pe care îl prezintă faptul de a putea auzi chiar din propria gură a lui Dick Fann ce crede dânsul despre afacerea aceasta...

— Ştiu..., dar pasul pe care voeşti să-l faci e primejdios.

— Viaţa, dragul meu, nu este de cât o continuă apărare împotriva unor primejdii fără de număr.

Ei sunt de părere că e mai bine să facem faţă primejdiei; aceasta este adevărata tactică. Dacă Dick Fann se înşeală, îl vom lăsa să meargă înainte pe drumul pe care a apucat. Dacă îl vedem că e pe calea care l'ar putea conduce spre adevăr, atunci...

— Aşa dar, domnule Larmette, n'ai sta la îndoială să întrebuinţezi chiar şi mijloacele cele mari?

— Ei, dragul meu, din fericire, există în Paris nişte apaşi foarte cum se cade, cari pricep de minune să facă asemenea afaceri într'un mod cât se poate de discret. Mă duc să văd ce spune sir Braddy. Aşteptăm în sala de consumaţie.

Şi fără să mai aştepte răspunsul tovarăşului său, pătrunse în vestibul.

În timpul acesta Dick Fann ajunsesese la primul etaj. Se opri în faţa uşii apartamentului cu numărul 4, şi după ce se asigurase că culoarul era deşert, scoase o chee din buzunar şi deschise uşa.

Intră, şi după ce puse zăvorul pe dinăuntru, respiră uşurat.

(Va urma)

CURIOZITĂȚI NATURALE

Un monstru uman

George Lippert a murit în vârstă de 70 ani, în Salem (Oregon) oraşul său natal, în plină glorie. Lumea fenomenelor pierde într'insul una din cele mai preţioase curiozităţi vitale. El s'a născut în anul 1837. La vârsta de 20 ani el intra în cercul celebrului Barnum cu care făcu de mai multe ori înconjurul lumii... El avu 2 inimi şi trei picioare. Cinci-epre-zece zile înaintea morţii sale el fu remarcat de medicii cari semnalaseră că inima dreaptă icetase brusc de a mai bate pe când cea stângă bătea anormal.

La autopsie s'a relevat că inimile erau în mărime egală dar nu erau aşezate una în dreptul celei-lalte.

L. K.

Negustorii de cărţi din Constantinopol

Plimbându-vă pe uliţele Constantinopolului un lucru vă va frapa — desigur: lipsa librăriilor. Această lipsă nu e însă decât aparentă, căci dacă vă afundaţi prin străduţele obscure şi strâmte găsiţi ici colo mici chichineţe unde un negustor turec, persan, arab sau egiptean, vinde „cărţi noi şi cărţi de ocazie“ — după formula lor consacrată.

Am pronunţat cuvântul *negustori*; — gravă eroare! Aceşti vânzători de cărţi, prin legea musulmană, n'au dreptul de a vinde decât o copie a Coranului, — mai cu seamă *ghiaurilor*.

Dacă sunteţi un „ghiaur“ şi doriţi să vă procuraţi un exemplar al cărţii sfinte, trebuie să întrebuinţaţi tactica următoare: Intraţi în chichineată şi luându-vă un aer devotat, ziceţi negustorului:

— Eu vă voi fi deapaură recunoscător dacă imi veţi da o copie a Coranului.

— Cum sunt un adevărat credincios, vă va răspunde omul, eu consider ca o datorie să ajut pe un necredincios în cunoaşterea legii şi religiei noastre. În consecinţă consimt să vă fac cadou această carte, bineînţeles luându-vă tot deodată un preţ mai ridicat.

El spune apoi o cifră, şi voi o veţi discuta, dar trebuie să luaţi bine seama, să evitaţi ori ce aluzie la cartea pe care aţi luat-o, căci aminteri aveţi neplăceri grave.

N.

POȘTA REDACȚIEI

D-luî Em. Rieg.—Îi va veni rândul, — nu te grăbi. Mai trimite-mi până atunci bucăţi scurte.

D-luî P. G. Georg.—Dela d-ta aşteptăm încă noutăţi îmbucurătoare.

D-lor Thesim, Valter, etc.—D-voastră eraţi printre cei mai regulaţi colaboratori ai „Ziarului Călătorilor“, — de ce v'ati întrerupt activitatea?

DURERI Reumatice

Nevralgii, migrenă, dureri de cap şi de dinţi, vindecă sigur **Nevralgine Jurist**. Un flacon 2,50 şi o doză 50 bani la drogueri şi farmacii.

Înainte şi După
întrebuinţarea
Cremei şi Pudrei „FLORA“

Pastă de **BUCOL** Apă de gură
dintă 1 leu 1 leu 50

SĂPUN de TOALETĂ

„FLORA“

de o calitate ireproşabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile şi tenul

— Bucata lei 1,25 —

VOPSEA de PĂR RAPID

Garantat absolut nevătămătoare, vopseşte imediat părul cărunţit sau albit, în negru, în brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect şi de natural, în cât nu se cunoaşte de loc că părul este vopsit. Întrebuinţarea mai simplă şi mai uşoară ca la ori-ce altă vopsea de păr. **Lei 2.50** la drogueri şi farmacii.

Tusea cea mai rebelă,
bronşitele acute
şi cronice, tusea
măgărească vindecă sigur

PECTOSIN ITEANU

Sticla lei 3. Drogueri şi farmacii

Anemia clorosa, neurastenia, histeria,
slăbiciunea generală combată.

HEMOFER ITEANU

— Sticla lei 4 —

BONBOANE

ORIENTALE

Parfumează admirabil gura şi distrug ori-ce miros urât al gurei. Cutia 50 bani la drogueri şi farmacii. A se observa marca: „Semiuna cu stea“.

Reclama e sufletul comerţului

TOȚI ABONAȚII LA
« **ZIARUL CĂLĂTORIILOR** »

PARTICIPĂ,

cu încercări de azi, la următoarele mari și de valoare premii:

1) O sobă « Godin » No. 3, cumpărată de la cunoscuta casă : Industria Metalică « Marcu », B-dul Elisabeta, No. 5.

2) Una pușcă fină de vânătoare, cu 2 țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică Pieper-Bayard.

3) Un pistol automat de buzunar, Pieper-Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibru mare, 7 65, însă format redus, foarte portativ.

4) Una carabină de mare precizie, cal. 22, Pieper-Bayard, semi-automatică.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zisman, 44, calea Victoriei, furnizorul Curții Regale.

5) Una oglindă mare venețiană de cristal ;

6) Una măsuță de toaletă, cu oglinzi de cristal ;

7) Una mașină de cusut de mână ;

8) Două frumoase tablouri.

Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobile Marco Dattelkremer, str. Carol, No. 62.

9) Una pendulă de birou ;

10) Una chisea de argint de China, foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere Schmih & Stratulat, calea Victoriei, 53.

11) Un gramofon perfecționat ;

12) Una mandolină, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, 54.

13) Una fructieră, argintată și aurită, cu 12 cuțite pentru desert, aurite, cumpărată de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, B-dul Elisabeta, 9 bis.

14) Una toaletă de bambu veritabil, cumpărată de la bine asortatul magazin de mobile de trestie și bambu, D. Littmann, strada Lipscani, No. 3.

15) O duzină crema « Flora ».

16) O » săpun « Flora ».

17) O » pudră « Flora ».

18) 2 ceasornice de argint, pentru bărbat.

19) 5 abonamente pe 6 luni la ziarul umoristic « Veselia ».

20) 5 abonamente pe 3 luni la ziarul « Universul literar ».

Toate aceste frumoase premii se oferă cu începere de azi, prin tragere la sorți, abonaților « Ziarului Călătoriilor ».

Prețul abonamentului lei 5 p. un an, 2.50 p. 6 luni.

La 21 Maiu are loc tragerea marilor premii pe cari ziarul „UNIVERSUL“

Le oferă gratuit abonaților săi. Aceste premii, în valoare de peste 60,000 lei sunt :

O CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de ori-ce sarcină, construcție nouă, 5 încăperi.

TRAGEREA

LA

21 Maiu

Premii

În valoare de peste

60,000

LEI

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această branșă, «Industria metalică Marcu», Bd. Elisabeta, 8

Un Salonaș stil Ludovic al XV-lea Foarte elegant, aurit
formând o podoabă în casă.

O mare și elegantă oglindă venețiană

O garnitură de mobilă p. grădină Compusă din : o canapea, două fotolii, o masă și patru scaune.

Una mașină de cusut Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala” Marco Dattelkremer, str. Carol 62

O pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată de la cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucatărie

„Kosmos” în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menaj A. Artonovici et I. Paloșanu, Calea Victoriei 144. Sucursala strada Colței No. 4.

Un bogat pedestal de marmoră pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfecționat

Una vioară sistem Stradivarius, cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeș, cumpărat de la magazinul „Harpa”, strada Colței No. 5.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de briliant.

Cu toate că acordă aceste mari premii, «Universul» menține aceleași prețuri de abonament, adică : Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit «Universul literar», iar cei cari se abonează cu începere de azi, mai primesc și

Un volum din Memoriile Regelui Carol I

Spre a participa la premii, abonații pe un an, primesc 30 de honuri; pe 6 luni 14 honuri, iar pe 3 luni 5 honuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 5.—Pe un an în toată țara
« 2.60 » 1/2, « » « »

Redacția și Administrația
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARȚEA —

O CEREMONIE BIZARĂ IN BIRMANIA.—(Vezi pag. 4360).

ABONAMENT

LA

„ZIARUL CALĂTORIILOR”

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

O ceremonie bizară în Birmania

Toate popoarele din Indo-China, din toate epocile, au fost cu totul ahtiate după bijuterii și găteți excentrice, și în mod special birmanii cari s'au găsit în contact des cu națiunile din Hindustan și cari (țară, bărbați, femei și copii), poartă aproape toată bogăția lor pe picioare, în degete, pe brațe, în nas și în urechi. Din cea mai fragedă tinerețe, birmanii de ambele sexe sunt încărați de brățări și de alte multe bijuterii. Ei se plimbă cu totul goi pe străzi, purtând drept ori-ce «haină» câte-va bijuterii sau ornamente simple. Când sunt mari, bărbații ca și femeile, tind din ce în ce mai uult să-și procure cele mai prețioase bijuterii de aur și argint, pe cari le poartă cu mândrie. Dar pentru gătirea cu aceste bijuterii există o lege cu un regulament special care nu permite nimănui să se împodobească după un gust propriu și după lăntezia personală; chiar cei mai nobili și mai bogați n'au de loc dreptul să poarte bijuterii și gătețile lor mai neobișnuite fără aprobarea regelui Birmaniei.

Actualmente nu există printre birmanii om care să aibă un singur deget neîmpodobit cu un inel măcar incrustat cu un diamant, rubin ori safir. Tinerele fete și în general tinerețea până la vârsta de 16—17 ani, poartă coliere de aur cu forme varii, brățări din acelaș metal, iar la picioare lanțisoare tot de aur.

Printre bijuteriile purtate de ambele sexe se găsesc, bine înțeles, și cercei, și pentru introducerea lor în urechi aceste trebue de sigur găurite. Găurirea urechilor, în Birmania, se face într'un mod foarte puțin simplu și comun, cel puțin în clasele înalte, și acest act e însoțit de ceremonii rituale cu totul originale și foarte complicate. Azi s'a renunțat într'un cât-va—in general—la găurirea urechilor băeților, deși altădată reprezentanții ambelor sexe aveau urechile găurite.

În general se așteaptă până când tânăra iată a atins vârsta de 12 sau 14 ani, și ziua în care i se găuresc urechile e o zi de sărbătoare și de solemnitate pentru familie. La început gaura e mică, dar apoi e mărită cu ajutorul unei foi subțire de aur răsucită în spirală ca un resort; lungimea ei e de 8—9 c.m. și lățimea sa de 5—6; acest mic cilindru,

numit *nadaung*, e introdus în gaură și el determină, prin felul său, mărirea continuă a găurei. Se întrebuințează uneori, la început, în loc de *nadaung*, *nagat*-ul, puțin mai gros și mai dureros decât cel dintâi, pentru urechile copiilor. Când găurile sunt destul de mari, se introduc în ele feluriș cercei de toate genurile și când fetele devin femei, foarte curând, partea de jos a urechilor lor se prelungește din cauza greutatei cerceilor de aur și alte metale atârinate de ele.

Ilustrația întâei pagini a acestui număr e o imagine limpede a somptuoșității serbarei la care se găuresc urechile unei tinere fete de familie bogată.

Serbarea aceasta e într'un templu. Pentru înfrumusețarea ei au fost angajați actori cari danțază pe platforma intrării templului îmbrăcați cu vestimente de teatru și cu pălării de toate felurile. În dreapta și în stânga sunt doi muzicanți. Puțin mai dedesubt, pe o treaptă, tinăra fată, cofată, îmbrăcată cu vestimente regale și cu o pălărie de nobleță, se ține dreaptă și mută, într'o poză hieratică, pe când femeile vorbesc, fumează și mănâncă fructe. Bărbații familiei sunt așezați în stânga, cu capetele înfășurate într'o eșarfă de mătase, *gaungbaung*, pe care n'o poartă de fel în viața de toate zilele.

Se servesc cu fructe încontinuu, fumează, cântă, și ceremonia aceasta, plină de bizareții absurde și de comedie, o sfârșesc abia după ce înoptează de-abinelea, când se despart unii de alții, după ce au făcut o urare consacrată tinerei căreia i s'au găurit urechile, ducând în inimile lor senzația vie încă a unei desfătări deosebite.

FI.

CĂRMACIUL-FANTOMĂ

Era în vara anului 18...

O corabie engleză, «Vulcanul», de sub comanda căpitanului Isaac Johnson, reîntorcându-se din Indi, încărcată pe jumătate cu cea, se opri la Capul Negru, pe coasta Benguelei, cu scopul de a încărca de aici fildeş pentru a-și completa astfel încărcătura. Dar comisionerul cu care se găsea în relațiuni de afaceri îi spuse căpitanului că vânătoria de elefanți nu sosiseră încă și ca atare va trebui să se urce în susul fluviului canibalilor, pe o distanță ca de cincisprezece mile, dacă vrea să-i găsească.

Această întâmplare supără puțin pe căpitanul Johnson, dar fiind-că nu ar fi câștigat nimic dacă și-ar fi dat pe față nemulțumirea sa, hotărî să se pregătească bărcile și să plece într'un întâlnire recalcitrantilor vânători.

Fu nevoie de patru drumuri pentru a se aduce tot acest fildeş pe cheiul de imbarcare; dar profitând de marée, transportul n'a durat mai mult de patru zile.

În cel din urmă drum căpitanul se duse în persoană, lăsând corabia sub comanda primului locotenent. Sosind în satul în care era înmagazinat fildeşul, fu foarte surprins găsindu-l aproape cu totul pus-ti. Ceru lămuriri asupra acestei întâmplări neobișnuite, dar indigenii cărora se adresase nu putură să-i nu voia să-i dea nici o știință; numai după ce fura imbarcați în luntre și plățiți, se hotărî să-i spună că locuitorii satului fugiseră, fiind că se vestise că holera se cobora pe riș.

Această noutate teribilă fu cunoscută îndată de mateloți, cari se grăbiră să intre în bărci și apoi în corabie, unde fildeşul fu așezat în grabă.

Se înopcase când «Vulcan», cu încărcătura completă, părăsi această coastă molipsită, împins de un vânt bun de nord-est. A doua zi, dimineața, după dejun, în momentul când echipajul se bucura că era în afară de ori-ce pericol, un tinăr numit Walter Addison, se simți deodată bolnav. Addison era favoritul echipajului ca și al ofițerilor, astfel că toată lumea de pe bordul lui «Vulcan» fu consternată când auzi că e bolnav, cu atât mai mult, cu cât starea lui părea foarte gravă.

Cuprins de aiurări și de friguri, sărmanul tinăr în mai puțin de două ceasuri ajunsese într'un așa hal de slăbiciune, încât semăna cu un adevărat cadavru. Suferi oribil pînă la amiază, apoi rămase nemișcat și rece, iar vestea morței lui străbătu de la un capăt la celalt al corăbiei.

De ce murise oare? De holera?... Aceasta era prima victimă. Care va fi a doua?

Dintr'odată întreg echipajul fu cuprins de panică și nimeni nu mai îndrăzni să se atingă de cadavru lui Addison. Noaptea se apropia. Era o liniște desăvârșită. În zadar căpitanul înzista a se procede fără întârziere la obișnuita înmormântare—și cu drept cuvânt, căci o întârziere mai îndelungată ar fi avut ce urmare activarea contagiunii, — mateloții însă plecau capetele cu descurajare și nu ziceau nimic.

Față cu inutilitatea vădită a eforturilor sale pentru a-și scoate oamenii din stupida lor prostrație, căpitanul Johnson întrebă pe locotenentul său dacă ar fi dispus să-l ajute în funebra și sumara ceremonie de a arunca acel cadavru periculos peste bord. Locotenentul consimți nu fără oare-care ezitare, și cei doi ofițeri se apropiară pentru a procede la înmormântarea holerului.

Înfășurară cadavru într'o pânză fără a o mai coase și fără a mai atârna de picioarele mortului vre-o greutate pentru a-l împiedica să plutească pe valuri. Astfel înfășurat, îl aruncă în mare, peste bord, cu cea mai mare grabă, întovărășindu-l totodată și de o scurtă dar fierbinte rugăciune.

Sosise vremea schimbării corvezei,

dar nimeni din personalul înebunit de frică nu voia să se coboare, ci se depărta cu oroare de locul unde murise nenorocitul lor tovarăș. Se îngrămădeau unii peste alții în barca cea mare, neștiind cum ar face mai bine ca să evite molipsirea, și se priveau unii pe alții cu ochi fricoși și bănuitori.

În timpul acesta brisa ușoară care se deșteptase și care de câțiva timp căuta par-că să se orienteze, se schimbă într'un vânt puternic dela est-nord-est. Incurând vântul deveni din ce în ce mai tare și înainte de miezul nopții toată lumea era ocupată cu manevra. Pânzele catargului fură strânse repede și de aci înainte se părea că fie-care și-a redobândit sângele său rece. Nici un semn neliniștitor, dealmintrelea, nu se manifestase, speranța revenea și toată lumea era la post, ca și cum nimic extraordinar nu s'ar fi întâmplat și că frica lor a fost o copilărie.

Bătea un vânt rece, însă era un vânt regulat, și corabia mergea de minune. Clopotul sta atârnat și la ora hotărâtă, bătrântă, bătrânul Bill Shippen, care era la bară, se ridică și sună două-spre-zece și jumătate. Abia se așeză la postul său, cu ochii țintă pe compas, când simți o mână că se pune pe umărul său. Se întoarse repede și văzu în fața lui, la lumina agitată a felinarului... ce?... fața lividă a lui Walter Addison!...

Bătrânul matelot rămase o clipă ca împetrit în fața acestei apariții înspăimântătoare; pe urmă scoțând un răcnet de frică, lăsă cârma și fugi.

Corabia lăsată în voea ei, nu întârzie de a lua o rea poziție, și cum oferea vântului suprafața umflată a pânzelor celor mari, începu să se incline într-o parte în chip îngrijitor. Dar atunci spectrul lui Walter Addison, care făcuse pe Timonier să fugă, îi luă locul și îndată totul reîntră în ordine; era și timpul!

În vremea aceasta, răcnetul lui Bill Shippen făcu să sară în picioare tot echipajul, ca un singur om. Pentru toată lumea, răcnetul acesta înspăimântător nu avea altă însemnare de cât aceea că Bill era atins de holeră; deci el era a doua victimă a flagelului!

Dar, în mijlocul acestor explicațiuni confuze, întretăiate de strigăte de spaimă, începu să se desvâluie ceva adevărat. Mulțimea se grămădi în spre teatrul ciudatei întâmplări și îndată văzu o fantomă la bară: fantoma lui Walter Addison, cel care fusese aruncat în mare, ca mort, cu câteva ore mai înainte! Nimeni nu îndrăzni să se apropie. Dealtmintrelea nimeni nu avu măcar puterea să fugă, căci toți ierău ca țintuiți de podea, muți, cu genunchii tremurând, incapabili de a spune o vorbă sau de a face un pas.

— Tovarăși, zise fantoma cu un glas stins, ajutați-mă, sau voiți leșina. Sunt slab și tare mi-i frig!

După o clipă de ezitare, căpitanul Johnson înaintă și pipăind acea formă o-

menească, ce în întregime avea înfățișarea unui spectru, dar care cu toate acestea vorbea, se încredință că nu era de loc o fantomă, căci tremura de frig, fiind cu desăvârșire udă. Atunci mate-loții la rândul lor se apropiară și recunoscură că cu adevărat era corpul viu al tânărului lor camarad Walter Addison, în carne și oase.

Dus în propria lui cabină de cătră căpitan, înviatul fu înconjurat de căutarea cea mai îngrijită, și după puțină vreme fu în stare de a da explicațiuni asupra ciudatei sale... frustări.

Se pare că tânărul matelot căzuse în letargie din pricina suferințelor sale, rezultatul dealtmintrelea al unui atac de holeră, ceea ce nu este fără exemplu. Brusca scufundare în apă rece redeșteptase simțurile paralizate ale lui Walter, și cum corabia mergea încetșor, el a trebuit să o urmeze în not, și cu prețul unor eforturi supraomenești și în starea sa de slăbiciune, prinse în sfârșit lanțurile cârmei. Atunci încercă să strige în ajutor, dar nu isbuti să scoată măcar un sunet cât de slab și rămase în această stare până când își redobândi atâta putere ca să-și poată continua opera propriei sale scăpări. Atinge în sfârșit falsele saborduri, apoi funiile. Ajuns aci marea lui slăbiciune îl silește din nou să se oprească și rămâne o bucată de vreme nesimțitor. Revenindu-și în fire, pătrunde în interiorul corăbiei, se îndreaptă înspre cârmă la locul cel mai apropiat unde poate să găsească pe cineva și îndată sosește la spatele timonierului.

Dacă acest sârman Addison, în loc ca vorbească a pus într'un chip așa de tragic mâna pe umărul superstițiosului Bill Shippen, apoi a făcut-o nu pentru că a vrut să joace rolul de fantomă, vai! nu, nici nu s'a gândit la lucrul acesta, dar pentru că nu-i revenise glasul. El se încercase în mai multe rânduri să strige, dar nici un sunet nu eșise printre buzele sale înghețate. De îndată ce s'a găsit în fața timonierului, cu des-nădejdea în suflet văzu pe poltron fugând în galop, lăsând cârma corăbiei, cu rizicul unei primejdii de altmintrelea reale și mai teribile decât cea a unei fantome.

Sub impulsul unui fel de instinct, din fericire, tânărul, văzând primejdia, se reprezi la cârmă și așeză corabia în vânt. Zguduitoră fără îndoială a fost puternică, în tot cazul îndestulătoare pentru a redeștepta complet simțurile sale și a-i reda glasul indispensabil.

Când se lumină ziua, Walter Addison era în afară de orice pericol.

Cât despre holeră, prima sa victimă scăpându-i, nu mai neliniști echipajul de pe «Vulcan», care sosi fericit în port, unde nici nu se bănuia măcar întâmplarea dramatică ce se petrecuse.

Trad. de **Nelli Nelin.**

DAYAKII

Dayakii cari formează populația aborigenă a insulei Borneo pot fi divizați în mai multe grupuri cari se deosebesc între ele prin diferite particularități fizice, limbă și calități morale. Moravurile însă și obiceiurile lor diferă foarte puțin și se observă mai aceleași datine cu privire la naștere, la căsătorie și la moarte.

Dacă un Dayak bogat voește să ceară în căsătorie o fată, trimete la aceea a căreia mână dorește să o aibă pe unul din amicii săi cu perle, un vas de zinc și câte-va rochii. Dacă tinăra fată primește aceste daruri, propunerea de căsătorie se socotește acceptată; după două luni de la data aceasta logodnicul face o vizită de câte-va zile părinților viitoareii sale soții, cărora le dă două sclave; atunci căsătoria poate să se facă.

Eticheta dayakă oprește pe logodnic să mănânce din aceeași strachină cu logodnica sa. În sfârșit, rudele și amicii sunt invitați la ceremonie și la petrecerea care urmează.

Cei două logodnici sunt autorizați să se așeze unul lângă altul în jurul unei căldări de aramă. Un bătrân al tribului înaintază pe când se trage cu tunul — un tun de calibru mic rezervat pentru împrejurări mari — își moaie mantaua în sângele unei găini sau al unui porc, stropește mâinile viitorilor soți și invoacă în favoarea lor pe zeul bărbat *Baak* și pe zeul femeie *Hirath*.

În timpul ceremoniei invitații își exprimă diversele lor impresii prin strigăte și râsete răsunătoare. După aceasta urmează preparativele unui ospăț omeric.

A doua zi noua pereche este autorizată să-și facă o baie; invitații sunt martori oculari ai acestui din urmă act al ceremoniei nupțiale.

Când femeia este în ajun de a deveni mamă, bărbatul său pleacă la vânătoare; îi este interzis să se întoarcă acasă fără să aducă câte-va capete pe cari să le depună la picioarele soției sale.

Când se naște un copil i se rade imediat capul și timp de șapte zile este ținut închis, spre a fi preservat contra spiritelor rele (*antoh*), împotriva cărora se suspendă de leagănul copilului diferite talismane.

La botez copilul este acoperit de o foaie de banan.

Atunci începe pentru tânărul tată o serie de penitențe. Mai întâi îi este interzis să bea apa timp de trei zile; trebuie să mănânce singur timp de trei luni; mâncările nu vor avea sare, îi va fi interzis fumatul. După ce în modul ăsta își va plăti cu îndestulare fericirea de a fi tată, va fi liber, să-și reia felul de viață obicinuit.

Când moare unul dintr'ăi lor, Dayakii sună gongurile și toată lumea se grăbește să vie la casa mortuară.

Cadavrul, după ce a fost spălat, frecat și sărat, este îmbrăcat cu cele mai frumoase haine pe care le are și așezat pe o rogojină; apoi i se pun în mâini armele pe care le-a purtat în viață.

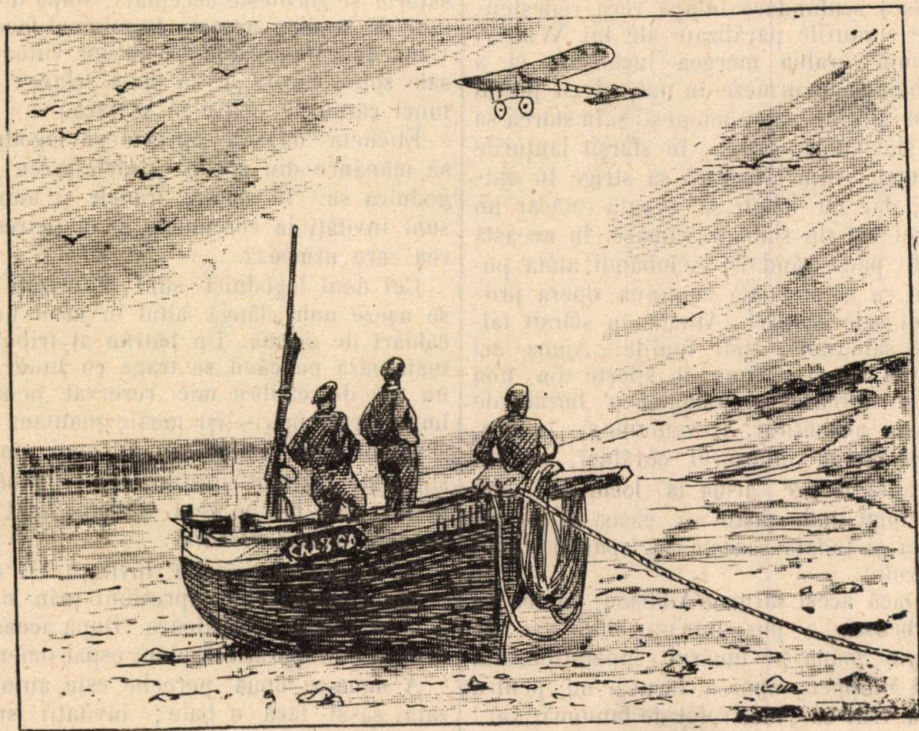
După ce poporul a privit îndestul, cadavrul este înfășurat în giulgiu și pus într'un fel de cosciug. Un cântăreț intonează un imn improvizat, o adevărată descripțiune a drumului plin de greutate pe care îl va parcurge sufletul mortului înainte de a ajunge în paradisul tribului său: va trebui să meargă mult, să treacă înot un fluviu, să lupte contra unui po-

top de muște cari îl vor orbi, se va găsi față în față cu un urs mîncăcios, va fi obligat să împărtășească câtor-va spirite flămânde banane și va ajunge într-o pădure unde se vor plimba la răcoare sufletele părinților defunctului.

Membrii tribului, în semn de doliu, se rad la cap; în sfârșit cei însărcinați să transporte pe defunct la ultima locuință, vor trebui să se ferească să facă vre-un pas greșit, căci asta ar însemna o grăbire a morței lor.

Arg.

Canalul Mânecei trecut din nou

Scoborârea aeroplanului la Dover, în Anglia

Aviatorul francez Jacques de Lesseps, cu un monoplan Blériot, a trecut nu de mult, Canalul Mânecei. Cu aceeași, ba chiar cu mai multă ușurință de cât maeștrii săi, el a făcut mai multe virajuri și înălțări subite, cari au produs emo-

ție și exclamații în numeroasa mulțime de pe ambele țărmuri.

Ilustrația alăturată îl reprezintă pe aviator aproape de Dover, câte-va clipe înainte de scoborâre.

Minunile unui fachir

«Prin 1867 îndeplineam slujba de președinte de tribunal în Șandernagor (India) și, după cum făcusem și în anii trecuți, hotărâi să-mi petrec vacanța judecătorească, care începea prin Decembrie, vizitând câteva provincii din India pe care nu le vizitasem încă. Fiindcă drumul până la Benares, — ținta călătoriei mele, trebuia să-l fac pe fluviul Gange, alegeam un fel de barcă înzestrată cu o cabină mică pentru ca să-mi fac călă-

toria. Plecai din Șandernagor la 3 Ianuarie și ajunsei după cinci zile la scara Goților, unde debarcai. Distanța de la scara Goților până la Benares, o parcursei cu o caravană formată din patru cămile.

Ca aspect general, Benares este unul dintre cele mai frumoase orașe ale Indiei și mai ales renumit prin frumusețea și mulțimea templelor brahmane. Șederea mea aici trebuia să fie cam lungă, spre a mă mulțumi cu o simplă odaie la otel.

Tocmai era să trimit servitorul meu în cercetare, când un prinț mahrat,

retras în Benares, Peșva, a cărui cunoștință o făcusem la rajahul din Șandernagor, aflând de sosirea mea, imi incredință un apartament în mărețul lui palat cu șapte caturi de pe malul Gangelui, la stânga celebrei moschei a lui Aureng Zel.

Zilnic se văd sosind din toate părțile Indiei mii de pelerini, cari vin să îndeplinească — fie pe socoteala lor, fie pe a oamenilor bogați, cari îi plătesc, rugăciunile de nouă zile pe malurile «fluviului sfânt», — ale cărui ape nicăeri nu sunt mai prielnice de cât la poalele «orașului sacru». Printre acești pelerini era și un fachir de ale cărui minuni se vorbea până și la Calcuta. Chemându-l să-mi arate și mie una din minunile ce le putea săvârși — el nu-mi refuză propunerea.

Ziua următoare venind, mi-a arătat două minuni fachirice, pe cari le povestesc aici, așa cum le-am văzut.

În general mai toate casele indiene au câte una sau două cătuși unde se pune jeratic peste care se aruncă zmirnă sau tămâie pentru miros în casă. Casa gazdei mele era asortată cu mai multe cătuși din acestea, din cari una, după dorința fachirului, fu umplută cu jeratic, peste care aruncă un praf galben ce produse un fel de nor, umplând camera în care ne aflam. Atunci începu să descante și norul începu să capete o formă cu totul omenească și desluși foarte bine umbra sa întruchiparea unui bătrân brahman jertfitor, ingenunchiat lângă cătușie.

Purta pe frunte semnele consacrate ale lui Vișnu și în jurul trupului o întreită cingătoare, semnul inițiatilor din clasa preoților.

Își împreună mâinile deasupra capului ca n timpul jertfelor și buzele i se mișcară, ca și cum ar fi rostit rugăciuni.

La un moment dat luă între trei degete puțină pulbere și o aruncă în cătușie. Doza trebuie să fi fost cam mare, căci numai decât se produse un fum des, care umplu amândouă camerile.

După ce fumul se risipi, zării vedenia la doi pași departe de mine întinzându-mi mâna sa descarnată; o lua într'a mea făcându-i o plecăciune și fusei foarte mirat simțind-o tare, osoasă, caldă, vie...

— Ești tu într'adevăr, îi spusei atunci cu voce tare, un fost locuitor de pe pământ?

Nu isprăvisem bine vorba și cuvântul «da» ieși numai decât din pieptul bătrânului brahman, printr'un efect care semăna foarte mult cu acela ce l'ar produce un cuvânt scris la întuneric cu ajutorul unei bucăți de fosfor.

— N'ai putea să-mi lași ceva ca

semn de trecerea ta pe aici?... continuai eu.

Duhul rupse din întreita'i cingătoare trei fire de bumbac, care îi lega șoldurile, mi le dete și se topi la picioarele mele. Credeam că se dința se isprăvisse și mă găteam să ridic una din perdelele mișcătoare ale terasei ca să intre puțin aer înăuntru, de oarece mă înăbușam deabinele când băgai de seamă că fachirul nici nu se gândea să se urnească din loc. În același timp auzii deodată o ciudată melodie cântată cu un instrument, care mi se părea că e armonica gazdei mele.

Lucru ciudat, aceasta nu'mi prea părea cu putință, de oarece Peșva mi-o ceruse din ajun, așa în cât nu se mai găsea acum în camera mea.

Sunete depărtate mai întâi, se apropiară așa de mult, în cât părea că pornesc din odaia dealături. În curând mi se păru că le aud chiar în camera mea de culcare și zării, alunecând dealungul zidului, arătarea unui călăreț de pagodă care scoțea dintr'o armonică niște sunete plângătoare și monotone, așa cum sunt toate cântările religioase din India.

După ce făcu ocolul odăiei mele și al terasei, pieri. Găsi instrumentul de care se servise arătarea chiar în locul unde dispăruse c'o clipă mai înainte.

Era într'adevăr armonica rajahului. Cercetai ușile; toate erau închise și ncuiate, iar cheile în buzunar la mine.

Atunci Convindersami se sculă; sudoarea-i curgea pâraie pe tot trupul; nenorocitul era istovit de puteri și cu toate acestea trebuia să pornească la drum peste câteva ceasuri, departe.

— Mulțumesc, îi spusei, dându-i un dar care făcu să-i salte inima de bucurie de oarece-i aducea aminte de țara lui.

«Fie ca acela, în a cărui stăpânire sunt cele trei puteri*) să te ocrotească în drumul tău spre frumoasa țară de la Miazăzi, fie ca întorcându-te să găsești că bucuria și fericirea a sălășluit în bordeiul tău.

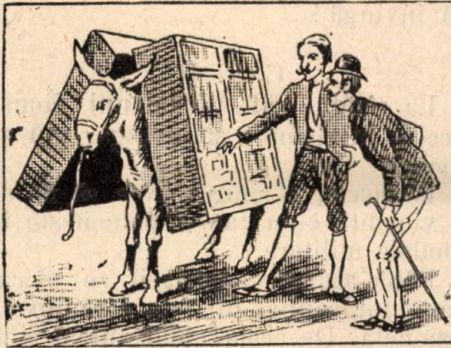
Și fachirul plecă, mulțumit de vorbele mele.

Trad. de Delabalaci.

MAGAZINE AMBULANTE

În multe țări și mai cu seamă în Franța magazinele ambulante nu's tocmai rare. Prin împrejurimile Parisului în deosebi, se văd deseori adevărate «manufacturi» trase de doi

caî, umblând prin toate satele și cele câte-va orașele săptămânii de-a rândul. Dar în Grecia unde 's cele mai impracticabile drumuri, negustorașii

ambulanți au adoptat un alt sistem de transport :

Ei așează prăvălia lor mobilă pe spinarea unui măgar care le-o duce încotro vor.

Dacă vă duceți la Atena veți remarca imediat—pe la periferii în spe-

cial—ici colo, câte două vitrine mobile fixate pe spinarea unui măgar aproape invizibil, în care sunt expuse cele mai disparate obiecte; panglici, hârtie de scrisori și plicuri, penițe (deși grecii moderni nu's de fel literați), obiecte religioase, etc., etc; —toate acestea în cuprinsul celor două galantare mici.

Dacă aveți nevoie de șireturi de ghețe, de butoni pentru mâneci, de hârtie de țigări, de un binoclu, sau de orice alt lucru de acest fel,—hotelierul vostru va ieși repede în fața casei și va striga imediat un negustor din acești mulți cari toată ziua umblă pe străzi, într'un limbaj care vă va stupefia.

Ca toți acei călători cari au doi ochi pentru a nu vedea nimic, veți fi umblat ceasuri întregi fără să remarcăți magazinele ambulante de pe ulițele Atenei și de pe cele mai pustii bulevarde ale acestui antic oraș.

— n. —

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE! ISPRAVILE UNOR EROI

— Roman de aventuri războinice de L. BOUSSENARD —

— U r m a r e —

Ar fi fost destul o simplă demonstrație militară, pentru ca corpul de armată austriac să se retragă; dar mareșalul făcu greșală de a brusca atacul.

Mareșalul se temea ca nu cumva Niel și Mac-Mahon să-i știrbească ceva din glorie pe care voia s'o câștige în ziua aceia, și pe când cei doi dântăi se sileau să înconjoare Melagnanoul, generalul d'Illiers dădu ordin trupelor sale să atace satul întărit.

Atacul acesta trebuia să-l facă tot zuavii, cari de altfel erau nerăbdători să înceapă mai repede lupta.

Mareșalul sosi cu statul său major, și zise colonelului zuavilor :

— Voesc să-mi cucerești poziția această.

Și făcând un gest larg cu sabia, comandă :

— Înainte !

Dar zuavii nu ascultau de cât de ordinul colonelului lor. Și colonelul nu spusese nimic încă. Se apropie de mareșal, și cu un ton respectuos, dar hotărât, îi observă :

— Domnule mareșal nu văd nici-o deschidere... Mă trimeteți împotriva unor ziduri greu de cucerit. Cum peste o jumătate de oră austriacii vor fi înconjurați de toate părțile, cred

fără nici un folos să decimez frumosul meu regiment.

Mareșalul îl privi cu răceală, și îl întrebă desprețuitor :

— Nu cumva ți-i teamă ?

Era faimosul colonel d'Ivry, care fusese supra-numit «bravul bravilor».

Sub greutatea acestei insulte, colonelul se îngălbeni, și răspunse cu dinții strânși :

— Nimeni nu se teme aici, domnule general !

«Dar sângele vărsat fără nici un folos, va cădea asupra capului d-tale.

— Mareșalul înălță din umeri, în timp ce zuavii, cari auziseră acest scurt dialog, murmurau indignați.

În momentul acela se apropiă în galopul calului căpitanul Stoffel, care zise mareșalului :

— Domnule mareșal, generalul Niel mă trimete să vă anunț că va fi aici peste douzeci și cinci de momente.

— Du-te de spune generalului că n'am nevoie de dânsul.

Apoi, temându-se mereu că ori ce moment de întârziere ar fi putut să-i risipească o parte din glorie, comandă pentru a doua oară :

— Înainte !

Colonelul ridică sabia și exclamă :

— Curaj copii mei !.. curaj !.. Făceți-vă datoria !.. Trăiască Franța !..

*) Treimea Indiană : Brahma, Vișnu și Siva.

Furios, zuavi se repeziră înainte ca niște nebuni. Fură însă primiți de salve spaimântătoare.

Obstacolele îndărătul cărora se ascundeau austriacii nici nu fuseseră atinse încă, și mulți dintre zuavi zăceau la pământ.

Soldații se încercau să dărâme porțile, dar cădeau fulgerați cu grămada fără să înainteze măcar cât de puțin.

În frunte era compania locotenentului de la Malacof.

Bravul militar comandă :

— Sacii la pământ !.

«La asalt !. ca la Alina !»

Și sprijinindu-se de Tringlot, care se afla chiar lângă dânsul, se înălță pe zid. Un moment apărură în mijlocul fumului și a gloanțelor.

Pentru a doua oară strigă, cu voce tremurătoare :

— La asalt !

Cincizeci de detunături se auziră ; gloantele suseră în jurul său. Fu un moment tragic de admirație și de groază.

Locotenentul, invulnerabil, sări de cealaltă parte a zidului, urmat de jumătate din compania sa.

Austriacii, înspăimântați de atâta îndrăzneală, fugiră.

Zuavi înaintau acum printre copaci, fără să știe bine pe unde și cum trecuseră întăriturile.

Deodată începu un foc furios. — Dușmanul demască o redută armată cu două baterii.

Douăsprezece ghiulele porniră deodată.

Compania căpitanului nostru părea zdrobită.

Dar zuavi, deprinși cu asemenea atacuri, se lungiseră la pământ și ghiulele trecură peste ei, ducându-se să facă ravagii printre infanteriștii din al 33-lea regiment, cari alergau în pas gimnastic.

— La tunuri ! urlară zuavi, ridicându-se ; la tunuri !.

Batalionul al 3-lea se repezi asupra redutei.

Pe la jumătatea drumului, tunurile aruncară din nou valuri de foc.

În același timp, infanteria austriacă eși din ascunzătoare, și atacă cu o îndrăzneală temerară.

Zuavi aproape să nu-și creadă ochilor.

Scăpați ca prin minune de furia gloanțelor, Franc, Tringlot și Raymond erau mereu aproape de căpitanul lor.

Un glonte zdrobi cușca căpitanului, și acesta fu nevoit să se înarmeze cu o pușcă.

— Înainte ! striga dânsul înereu ; înainte !

— Cele două trupe erau acum gata să se ciocnească, și cu tot entuziasmul lor, francezii vedeau bine că nu erau în număr.

Mareșalul atacase prea de vreme. Trupele angajate în luptă, riscau să fie prăpădite mai înainte de a le fi sosit ajutorul altui corp de armată.

Trebuia să învingă sau să moară.

Fie !. Aveau să moară, dar aveau să învingă !.

CAP. II.

La rândul său, dușmanul făcuse același jurământ ; să învingă, sau să moară.

De aceia, ciocnirea avea să fie de o violență cum rar se pomeneste în analele militare.

Până atunci, austriacii se pleaseră totdeauna în fața atacului cu baioneta. De aceia, chiar numai simpla idee a unei lupte corp la corp cu soldații francezi îi făcea chiar pe cei mai bravi să se înfioare.

Atunci pentru a da curaj trupelor, ofițerii dădură exemplu, formând dânsii cele dintâi rânduri.

În timpul acesta, celelalte batalioane de zuavi atacară restul întăriturilor. Dar francezii cădeau pâcuri, pâcuri, pentru că prea se dădea lupta la câmp deschis, și dușmanul prea stătea ascuns după meterezură.

La privelește regimentului său decimat, multămită încăpătânării mareșalului d'Illiers, colonelul avu un strigăt de durere și de mânie.

Își spunea că trebuie să facă o sfortare supremă, disperată, pentru a scăpa din acea situație teribilă, care amenința să-l distrugă întregul regiment.

Ridică sabia, și cu o voce vibrantă, care domină întreg sgomotul luptei, strigă :

— Înainte, zuavi !. Înainte, cu baionetele !.

Trămbițele sunară, și zuavi porniră în pas gimnastic. — Făcură astfel vre-o cincizeci de pași.

Deodată, calul alb pe care-l încăleca colonelul, căzu la pământ. În aceiași clipă, colonelul întinse și dânsul brațele, și căzu peste spate.

Orice ajutor medical devenea inutil !. Întreprinzătorul soldat primise două gloanțe în mijlocul pieptului.

— Copii ! șopti dânsul, dându-și sufletul, — mereu tot înainte.

Astfel a murit colonelul d'Ivoy.

— Kebirul este mort ! strigară soldații pe toate tonurile.

Și o adevărată frenezie îi cuprinse pe toți refăcându-i în niște demoni.

Nu se mai știu de grade, de comandant ; luptau toți ca niște nebuni, alergând mereu înainte, și răsturnând totul în calea lor.

Cu toată enorma disproporție de număr, coloana austriacă fu nimicită. Și în tot timpul acesta nu se trăsese nici-un singur foc de pușcă, nu se făcuse nici-un singur prizonier.

Iată că acum batalionul al 3-lea se ciocni cu apărătorii redutei.

Ciocnirea aceasta fu cea mai violentă și mai ucigătoare dintre toate.

Zuavi luptau cu un eroism nebun și infanteriștii din al 33-lea regiment de linie se arătau demni de tovarășii lor.

Austriacii disputați terenul pas cu pas, și numai mulțumită rezistenței lor inversunate, brigadele purtate dincolo de Malegnano putură să se retragă spre Lodi mai înainte ca Niel și Mac-Mahon să le fi tăiat retragerea.

Erau mereu efectele gestului primit al mareșalului d'Illiers.

... În fruntea companiei așa de teribil decimată de gloanțele dușmane se aflau și prietenii noștri Franc, Tringlot și Raymond.

Până atunci, ca prin minune, nici unul dintre ei nu fusese rănit, nu avea nici măcar cea mai mică zgârietură.

Pe la sfârșitul luptei încă, tocmai pe când Franc se pregătea să facă prizoniere niște tunuri austriace, un zid care formase mai înainte o linie de întărituri, se prăbuși lângă dânsul și fu lovit cu putere de o piatră, în creștetul capului.

Bietul Franc se rostogoli la pământ, și austriacii se repeziră la dânsul.

Simți agitându-se de-asupra capului său mai multe săbii, și închizând ochii se aștepta să primească lovitura fatală. — Așa e războiul ! murmură dânsul.

Un sfert de oră după aceia, ultima rezistență dușmană era înfrântă.

Dar acum armata austriacă se retrăsese în ordine. Niel și Mac-Mahon operară totuși mișcarea lor de înconjurare care trebuia să prindă într-un cerc puternic o divizie dușmană de 15 mii de oameni.

Cu totul alta ar fi fost situația, dacă mareșalul d'Illiers ar fi început atacul numai cu o oră mai târziu.

În definitiv, victoria era a francezilor ; dar cu ce pret !... Erau numai soldați nouă sute de morți și două mii de răniți. Ofițeri erau morți 14 și 56 răniți.

Dușmanul la rândul său perdea 1200 de oameni și avea două mii de răniți. Nouă sute de oameni erau făcuți prizonieri.

Retragerea austriacilor însă, de mai înainte hotărâtă și pregătită, nu suferea nimic prin asta.

Prin urmare, fusese un masacru cu totul nefolositor.

Generalul Frousard spunea tuttora că împăratul era așa de dezolat în cât un moment îi venise gândul să dea ordin ca mareșalul d'Illiers să fie împușcat.

Dar Napoleon al III-lea nu îndrăzni

să ia nici o măsură împotriva acestui bătrân încăpățânat, care nu manifestă nici cea mai mică părere de rău pentru sângele nevinovat ce se vărsase.

De altminteri, mareșalul era un om de o rară severitate, nu numai cu alții, dar și cu dânsul.

Moartea sa, -care nu datează tocmai de mult, ne dovedește cu prisosință lucrul acesta.

Intr-o dimineață, mareșalul deșteptându-se constată cu groază că dormise prea târziu.

— Nu-î este îngăduit unui mareșal de Franța un lucru ca acesta! își spuse dânsul. Și luă hotărârea de a curma cu viața.

În timpul zilei își făcu toate pregătirile, și în aceeași noapte își trase două gloanțe în inimă, cu pistoalele sale de la Malegnano.

CAP. III

Franc, doborât de teribila lovitură pe care o primise, aștepta acum moartea.

Tunarii austriaci erau gata să-l masacreze fără milă, când de-o dată, se auzi o comandă scurtă în limba germană, și oamenii se îndepărtară.

Franc suspină ușurat, pentru că ghici că săbiile se îndepărtaseră de gâtul său.

În curând însă, se simți legat de mâini și de picioare, cu niște frânghii solide.

Caporalul revoltat de acest procedeu, pe care îl judeca nelegal, își regăsi dintr-o dată graiul.

— Aceasta este o lașitate!... Un prizonier de război nu se leagă astfel, cu frânghiile, ca un simplu bandit!...

«Un adversar leal, are dreptul să fie bine tratat de niște oameni de inimă.

Dar tunarii păreau că nici nu-l aud. Atunci Franc întorcându-se, dădu cu ochii peste acela care prin comanda sa imperioasă, îl scăpase de la o moarte sigură.

Omul acesta purta o uniformă de culoare întunecată; nu avea însă nici un însemn de comandant.

Cu toate acestea, dădea ordine, și toată lumea îl asculta, fără comentarii.

— Domnule ofițer, zise caporalul, vă dătoresc viața, lucru pentru care aveți drept la recunoștința mea.

«Dar vă rog, spuneți acestor oameni, că un prizonier de război nu poate fi tratat astfel.

Necunoscutul îl învăluă într-o privire pătrunzătoare; apoi, părând că nici nu-l înțelesese cuvintele, dădu un nou ordin tunarilor, în limba germană.

Aceștia executară ordinul îndată;

Franc fu aruncat ca un pachet într-o trăsură de campanie.

Văzându-se în această poziție, caporalul închise din nou ochii, și se hotărî să aștepte cu răbdare evenimentele.

— Nu mai încape îndoială, își spunea dânsul pe drum, victoria este și de astă dată, tot a noastră!

«Din nenorocire, sunt prizonier, și oamenii aceștia au luat atâtea măsuri, în cât nu-mi mai rămâne aproape nici o șansă de scăpare.

Dar de ce naiba m'or fi legat ei așa? Și ce înseamnă intervenția celui domn neunoscut, tocmai în momentul când căn era să fiu ucis?

•Numai dacă n'ar fi vre-unul dintre numeroșii bandiți ai asociației blestemate.

În cazul acesta situația mea devine limpede».

... Înoptase de mult, și Franc era tot pe drum. Din timp în timp, se opreau câte puțin, probabil pentru ca să răsuflă caii, și apoi porneau din nou.

În sfârșit roatele răsunară pe un pavagiu.

— Sunt cu siguranță, sease sau șapte ore, de când mă hurdue în căruța asta. Trebuie să ne aflăm la o distanță de cel puțin cincisprezece leghe de câmpul de bătae, și intrăm acum într'un oraș. În curând soarta mea va fi hotărâtă.

«Nu pot pricepe însă pentru ce sunt astfel transportat, într-o căruță separată, par'că n'aș fi soldat de rând, ci cine știe ce mare ofițer de stat major.

După încă un sfert de oră, căruța se opri, și după o scurtă parlamentare în limba germană, din care Franc nu putu înțelege nimica, roatele răsunară pe scânduri.

— Intrau într-o fortăreață, își zise Franc; acesta trebuie să fie podul de legătură.

După două momente, căruța se opri din nou și prizonierul fu apucat de niște mâini brutale. O cuvertură îi fu aruncată peste ochii, fu transportat ca un pachet.

În curând, caporalul simți mirosul caracteristic umezelii pivnițelor.

Cu tot curajul său Franc nu-și putu opri un strigăt:

— Unde săntem? Ce voiți cu mine?

— Tăcere! îi răspunse o voce, aproape de tot: tăcere, sau te ucid.

Și bietul prizonier simți lama unui pumnal, apăsându-i pieptul în dreptul inimei.

Argumentul acesta era prea convingător pentru ca Franc să nu-și poată îngădui a-l nesocoti.

Rămase deci nemișcat și tăcut, pe când cineva îi schimba frânghiile cu care era legat la mâini și picioare,

înlocuind-le cu niște lanțuri grele.

După aceia ochii îi fură descoperiți, și putu să privească în jurul său.

Când văzu unde se află nu-și putu stăpâni un strigăt de goază.

Era în adevăr în mâinile bandiților cari formați asociația criminală.

Soldatul care-l păzia puse pe un bloc de piatră lampa care lumina închisoarea, și dispăru.

Dar după un moment, Franc auzi un glas care venia de undeva, de sus:

— D-ta ești în adevăr caporalul Franc, din al 3-lea regiment de zuavi?

Omul vorbea o franțuzească corectă, dar cu un accent italian bine pronunțat.

— Da, eu sânt caporalul Franc...

«Dar mi-ai putea spune ce înseamnă acest examen de identitate?

— Pentru ca să nu se facă nici o greșală în privința persoanei d-tale.

— Da?...

«Dar tratamentul acesta care nu e de loc obișnuit pentru prizonierii de război, ce înseamnă?

— D-ta nu ești un prizonier obișnuit, și apoi, nici nu ești prizonierul Austriei.

— Atunci al cui prizonier sânt?

— Al nostru!... Prin urmare ești în afară de dreptul comun pe care-l invoc.

— De aceea mă țineti în lanțuit ca pe o fiară sălbatică?

— Ești un dușman primejdios și nici o măsură de pază nu mi s'ar părea de prisos cu d-ta.

— Mulțumesc!

— Ai făcut unele lucruri de o îndrăzneală nebună.

— Am făcut și eu ce-am putut.

— Ai învins niște oameni cari nu treceau de loc drept niște naivi și ți-ai ris chiar de moarte.

«De aceea te păzim și noi după meritele d-tale.

— Acum, s'ar mai putea să știu...

— Nici un cuvânt mai mult. Veți afla mai târziu care este voința noastră.

În momentul acela se întoarse și prizonierul, aducând pe o tavă mai multă merinde.

Era acolo: pâine, jambon, brânză, fructe, o sticlă de vin și mai multe țigări.

Franc, care murea de foame și de sete, exclamă vesel:

— Văd bine că nu mă veți lăsa să mor de inaniție.

«Am și vin și țigări. În condițiile acestea poate că ne vom putea înțelege.

Și fără să mai aștepte să fie poftit de două ori, începu să mănânce cu lăcomie.

După masă ceru temnicerului chibrituri să-și aprindă o țigară.

Acesta îi prezentă lampa, la care Franc își aprinse țigara și după ce

trase câte-va guri de fum cu poftă, spuse soldatului că putea să fumeze o țigară împreună cu dînsul.

Temnicerul, orî că nu-l înțelegea vorbele, orî că nu voia să-l răspundă, îi făcu semn că era foarte târziu și prin urmare putea să se culce.

Franc era supărat de lucrul acesta, că se știa de felul său cam fleac și-i plăcea să găsească aceeași calitate la cei în tovărășia cărora voia sau era silit să trăiască.

Cu țigara în dinți, caporalul se pregăti să se culce, văzând că era zadarnic să mai încerce a scoate vreun cuvânt din gura gardianului său.

Acesta, pentru că prizonierul era stânjenit în mișcările sale de lanțurile grele ce purta, îi ajută să se culce.

Franc, lăsat singur în bizara-i închisoare, adormi curînd, cu numele Beteinei pe buze.

(Va urma).

ATLEȚI EXCEPȚIONALI

Din două puncte de vedere, acești două atleți sunt pure excepții: 1) sunt copii: primul de 12 și secundul de 11 ani; 2) sunt cei mai grași, cei mai umflați dintre toți atleții.

E un fapt recunoscut că obezitatea, adică îngrășarea exagerată, e o cauză a interzicerii tuturor exercițiilor violente nefericitelor atinși de această infirmitate. Acesta însă nu e de fel cazul celor două copii din ilustrația noastră. Ei sunt de profesie atleți; ridică cele mai mari greutăți cu o siguranță uimitoare.

Acești atleți excepționali sunt din împrejurimile Dantzigului. Tatăl lor, matelot în marina de război, n'a prezentat nici un caracter de obezitate—ca și muma lor. Familia le e numeroasă: băieți și fete, toți, cu excepția celor două atleți, sunt ca cei mai comuni muritori.

Primul, când a fost născut nu prezenta nimic extraordinar; el nu era nici prea gras, nici mai mic decât o păpușică. Avea două ani când începu să se îngrășe cu o rapiditate fenomenală.

Fratele său apără în lume în aceleași condițiuni comune.

Ei nu mănâncă prea mult, ci contrariu părereii celor mai mulți, se hrănesc cu o cantitate relativ minimă de alimente. Un dr. profesor francez, căutând cauzele obezității, a constatat că 16 la sută din obeși mănâncă o cantitate de alimente inferioară celei necesare vieții unui om bine organizat. Cel dintâi are 128, iar al doilea 112 kilograme. Sunt destul de inteligenți și se pot exprima în rusește tot atât de bine ca și în limba germană. Un doctor care i-a examinat cu mult interes—după cum era și firesc—a constatat o regulată funcțiune a principalelor organe, dar din pricina îngrămădirei de grăsime în jurul inimii, le-a recomandat abținerea dela ori-ce alcool.

— II —

NOTIȚE MONOGRAFICE

Reproducem aici din „Albina” aceste notițe monografice cari, socotim, vor fi citite cu folos și de lectorii noștri școlari.

Slobozia. — Satul Slobozia e pe soseaua județeană: Giurgiu - Zimnicea, la o distanță cam 8 km. Satul are o populație cam 4 — 500 familii. Sunt clăcași de la 64. Ocupația lor e agricultura și creșterea vitelor ca: boi, bivolițe, cai mai puțini și porci mulți. Vitele is ajutoare la muncă, fără ca cu ele să facă speculă, afară de porci. Aproape fiecare sătean are 2 boi, unii și 4 și câte una sau două bivolițe. Vitele le vărează în baltă. În timpul iernei sunt bine îngrijite, mai ales ca adăpost. Cam fiecare locuitor are 3 pogoane loc a lui. Fiind oamenii harnici se întind în agricultură, mai iaă loc și cu dijmă, până la cîtelea de 7 pogoane. Dijma lor e una din două.

Imbrăcămintea sătenilor cât și a femeilor e cea țărănească. Femeile, cu tot lucru câmpului, lucrează mult la țesături: bumbac, lână, borangie — ocupându-se și cu creșterea gândacilor de mătase. Din țesături își fac imbrăcămintea lor și casei. Satul e îndestulat în apă. Lipsa lemnului e mare și din această cauză întrebuintează tizicul.

Tizicul se prepară așa: Bălegarul vitelor e scos toată iarna afară din grajd și făcut grămezii. În primăvară, se întinde pe o arie cam de o palmă, se frământă cu boii; apoi omul îl calcă cu picioarele, mai mult pentru al netezi. Așa călcat și întins pe arie, e lăsat două trei săptămâni, pentru a-l întări puțin căldura soarelui. În urmă se taie brazde în lung și se curmeză, rămînd bucăți în formă de cărămizi. Bucățile acestea sunt ridicate pe mușe și lăsate tot pe arie, spre mai multă svîntare. Din ele—apoi, se fac șure mici pentru a fi uscate la

căldura soarelui toată vara. Tizicul se întrebuințează deci, în al doilea an.

Casele satului, în majoritate, sunt mari, frumoase, așezate la linie. Împrejurul lor au grădini cu zarzavat și loc pentru un început de cultură a pomilor și a viei. Construirea caselor și aranjarea lor se datorește, imi pare, legei de aliniere și construire a caselor, satul nefiind tocmai vechi. Casele sunt făcute de vâlătuci. Au acoperișul din tablă și foarte puține din stuh. Ele constau din două odăi, ce dau una în alta. Încălzitul se face cu tizic și tot felul de gunoale de prin curte, prin ajutorul sobelor oarbe. Aceste sobe au gura în prima odae, mai mult un fel de horn larg, fără vatră, cu corpul principal în odae a doua. Sistemul acesta de încălzit are avantajul că poți pune jos, pe fața casei, sub horn, tot felul de gunoale pentru ardere. Are desavantajul, că hornul fiind prea larg ca să iasă prin el fumul cel mult, prea sus ca să poți încăpea sub el la pregătirea mâncărei, odată cu fumul ese și căldura, ori că oparte din fum mai iese și în casă. Al doilea, ești silit la pregătirea mâncărei să stai tot cu capul în jos și chinat la pământ. Nu cred că ar prezenta vr'un neajuns, dacă i s'ar ridica o vatră măcar.

Ca hrană, sunt rău întreținuți. Nu mai intru în detalii. Ceeace am de obiectat este: femeile sunt simple, nepricepute de loc în pregătirea bucatelor și în chestie de mici servicii.

Lucrul l'am constatat astfel: Noaptea am dormit la o casă țărănească. Micile servicii de masă și de odihnit mi le-a făcut gospodarul — bărbatul. Întrebându-l pe el, de ce nu pune femeia ori fata, a răspuns: „Ei d-le femeia nu se pricepe! Eu tot am mai fost prin armată!”

Oamenii strângeau bani pentru a lua o moșie în arendă. Unii din ei erau cu strânsul împrejurul primarului, alții împrejurul învățătorului.

Localul de școală — foarte prost. Biserica bună. Preotul bun gospodar, cum se cade, cu autoritate și vorbit de bine de săteni.

În această comună, la marginea satului, e și o stațiune a telegrafului fără sârmă: „Slobozia-Călărași-Cerna-Vodă”, pe care am și vizitat-o împreună cu preotul satului.

Pietroșani. — Satul Pietroșani se află tot în jud. Vlașca, la extremitatea de V. a județului. El e situat pe șoseaua județeană: Giurgiu-Zimnicea, nu departe de râul Vedea și de alte bălți formate din această apă. Satul are o populație cam de 800 familii. E așezat la linie, deoparte și alta a șoselei. Clădirile sunt frumoase, mărețe chiar pentru un sat și curate.

Locuitorii, buni gospodari, se ocupă numai cu agricultura. Cresc vite numai pentru muncă. Numai o parte din ei au boi, cei mai mulți întrebuințează vacile

pentru poveri. Pentru agricultură, iau pământ în arendă de la proprietar, d. Știrbei, căci de și sunt fruntași cari au câte 8 pogoane loc, cei mai mulți au numai câte 1 și 2 pogoane. Pășunatul se face cu învoială, în baltă. Ca pomi, n'am observat decât mulți salcâmi, duzi și oțetari. Ar putea crește cu succes și pomi roditori, după cât am văzut în câteva grădini țărănești și prin cea școlară. Locuitorii s'au ocupat în timp și cu cultura viei; azi e filoxerată.

Gospodăria casnică, după cât mi s'a părut, nu e neglijată de femei. În casele țărănești vizitate, am însemnat multe lucruri făcute de gospodine. Parte din ele se ocupă și cu creșterea gândacilor de mătase.

Pe cât de bună impresie mi-au făcut gospodăriile satului, pe atât de rea biserica. Ea, pe lângă că e mică, e și în stare de ruină. Preotul stă foarte bine materialicește, are și gospodărie frumoasă, dar ni s'a plăns că enoriașii sunt tare reci de biserică. Cauza, după cât o spunea el, nu că locuitorii ar fi demoralizați până la atâta, ci faptul că în timpul Duminicelor și sărbătorilor își regulează diferite afaceri pe la proprietari și autorități. Preotul în scop de a reclădi un local de biserică, potrivit măcar prezenței satului, a format o societate, din care nu lipsește nici unul din notabili comunei. Fiecare își dă siliște în cercul său și în chipurile ce le găsește mai nemerite, pentru a aduna fonduri necesare de construire. În momentul cercetării, din venitul pangarului și din ceeace dăruiesc ei însuși, aveau 3 mii lei. Administrația moșiei, pentru a face îi pe locuitori și chiar și pe cei lipsiți a contribui, le pune la dispoziție pe fiecare an 100 pogoane loc pentru a fi muncite, în dijmă. Jumătate din produsele muncite, se iau de proprietate; cealaltă jumătate se vinde pentru scopul amintit, până la formarea fondului necesar.

Școala e o clădire mare, frumoasă, cu trei săli de clasă și locuință pentru învățător. Ea e dată a funcționa ca școală, de proprietar, dar nu donată. Grădina școlarei, pe care am vizitat-o, e în bună stare și bine cultivată, cu toată seceta.

Din cele arătate, s'ar deduce că locuitorii pietroșăneni stau bine materialicește, că sunt înstăriți. Cu toate acestea, ei mi-au mărturisit că gospodăriile frumoase ce le au, sunt din alte timpuri, în prezent ducând-o rău. Sunt strâmtorați, nu li se dă pământ de cultură la vreme și cât au nevoie.

Tot ei mi-au mai spus că dacă populația satului e așa de deasă și au ajuns la 1 pogon loc de familie, este că absolut tot tineretul nu s'a mai împrăștiat și prin alte părți, nu s'a mai dat și la alte ocupațiuni, ci au rămas toți la agricultură și cu toții în satul lor.

Mie mi s'au părut oameni harnici, isteți, dar ușor creduli. Aceasta am dedus-o de acolo, că aflând de venirea

noastră, niște oameni cari întrebăm ba de una, ba de alta, ne-am pomenit într'o seară vizitați de o ceată din ei. Au rămas cam incurcați, când le-am spus că suntem învățători, că întâmplător am trecut prin satul lor, noi neavând altă dorință, de cât că ne supuneam cheltuelilor și oboselei în timpul de vacanță, în dragostea d-a ne cunoaște țara și neamul. Cu această ocazie, le-am dat multe sfaturi, indemnându-i către negoț și meșteșuguri, explicându-le foloasele legii tocmelelor agricole și puțința de a fi ajutoarați prin cassa rurală.

Zimnicea. — De la Pietroșani, dacă vrei să ajungi în Zimnicea, trebuie să mergi tot de-alungul Dunărei, trecând prin satele: Bujor, Năsturel, Zimnicele. Aceste sate, după cât am observat din mers, sunt sărăcuțe. Case mici învelite cu paie, ogrăzi neîmprejmuite, salcâmi și oțetari mulți, colb până la genunchi prin uliile lor. La câmp cât vezi cu ochiul, lanuri de miriști de grâu. Din distanță în distanță, pe la locuri anumite zeci de girezi de grâu. Un lucru am remarcat aproape pe de-arândul în părțile câmpene: Pe unde sunt lanuri mari, sate sărace; pe unde vezi și ogoare, vezi și sate mai omenești.

Zimnicea e un orașel din jud. Teleorman, cu o populație cam 7 mii locuitori. Ca în toate orașele, ocupațiile sunt: comerțul, meseriile, funcționarismul.

Din Zimnicea ne-am suit în tren, și trecând prin Alexandria, oraș tot din Teleorman, dar de vre-o trei ori mai mare ca Zimnicea, prin orașul cu roșiorii lui Mihaï-Vodă am ajuns în Turnu-Măgurele.

În mersul trenului, știind că Teleormanul e unul din județele de frunte ale României ca producției animale și vegetale, am avut o deosebită grijă pentru a mă convinge de aceasta. Ce e drept, am văzut pretutindeni multe turme de oi, ceea-ce justifică în deajuns că are de marcă oi; asemenea, lanuri întinse de grâu și porumb, frumoase chiar, cu toată seceta simțită. Prin aceste părți, se cultivă și un fel de viță românească ologă. Butucii sunt mici, fără araci și dau rod și încă mult, numai că vinul recoltat nu prea ține pe vară.

Turnu-Măgurele. — Acest oraș, deși mai mic ca Alexandria și la marginea județului, servește de capitală. Poate că alegerea e făcută, întru cât e aproape de Dunăre și e și port. Totuși din T.-Măgurele până la Dunăre e o distanță bunicică, dar e cale ferată. Multă asemănare prezintă acest oraș cu Giurgiu, atât în privința actualității cât și a trecutului. În fața orașului, dincolo peste Dunăre, se află orașelul Nicopole, altă dată cetate. Multe amintiri istorice ne redeșteaptă aceste locuri! Și tocmai aceasta ne trase și pe noi aici. Pe de-o parte, curiozitatea de a vedea o fostă

cetate a celui mai înverșunat vrășmaș al creștinătății, a înfiorătorului Baiazed. Pe de alta, mândria și satisfacția sufletului de a călca și noi pe locurile, pe unde moșneagul de Mircea a învins „Fulgerul“, răspunzându-i cu mândrie :

„N'avem oști, dară iubirea de moșie e un zid Care nu se înflorează de a ta armă, Baiazid“.

Tot pe aici s'au întors și armatele noastre la 1877, aducându-ne independența țării !

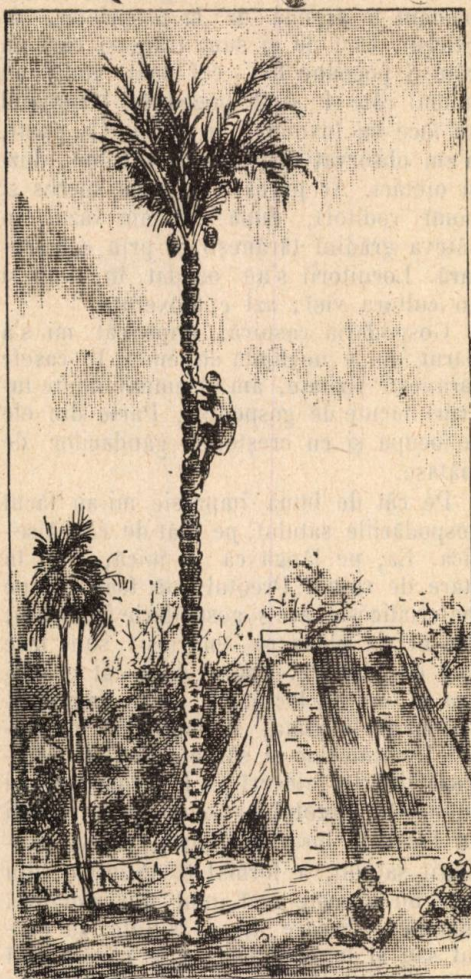
Nicopole.— Ajunși în portul nostru, ne-am prezentat autorităților românești de la vamă. Luând cunoștință despre rostul și dorința noastră, ne permisera a trece Dunărea fără nici o formalitate, rugând și pe funcționarii bulgari a nu ne face vr'un neajuns. Un barcagiu turec, pentru suma de 50 bani, în mai puțin de 15 minute, ne puse pe malul opus al Dunărei. Aici, autoritățile de la vama bulgară, nu numai că nu ne-au pus piedici, dar n'au dat nici o atenție trecerii noastre. În timp de vre-o două ore, am vizitat localitatea. Nicopole este un orașel mic, așezat pe o vale foarte îngustă, răpoasă, prăpăstioasă chiar. Casele sunt vechi, mici, sărăcăcioase ca și locul pe care se află, având tot dreptul d. Vlăhuță când zice : „Casele se sprijină una pe alta sub acoperiș, având aerul unor moșnegi ce povestesc întâmplări de groază“. Străzile strâmte și rău pavate. Nici o mișcare comercială. Populația e amestecată: Bulgari, turci, greci. Toată însemnătatea trecută și prezentă a localității, e poziția strașnică ce ocupă, întăriturile naturale ce le prezintă. De o parte și alta a strâmtei văi, întărituri naturale de grozave stânci, iar la un pas mai în lături nescata apă a Dunărei. Cu un cuvânt, tot ceea-ce îți inspiră acest orașel, nu e de cât : admirarea întăriturilor naturale, respectul pentru victoriile repurtate de Domni Români pe aici și frica și teama, văzându-te înconjurat numai de străini, cari vorbind în o altă limbă, neînțeleasă pentru tine, ai credința că toți vorbesc de tine, că toți conspiră împotriva vieții tale. După ce ne răcorim cu câte o bere, numai aici și în Austria, țapul e 20 bani, ne întoarcem în T.-Măgurele și luăm trenul spre Piatra-Olt, adevăratul nostru loc de începerea excursiunii.

(Va urma).

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica orî-ce articole interesante prn vitoare la călătorii sau vânători, îi țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătorilor», strada Brezoianu, 11, București.

Un bun gimnastic, urcă și coboară această scară naturală și neobișnuită, cu o ușurință surprinzătoare.

Familia samoeză în Hamburg

Guvernul german a adus, nu de mult, o numeroasă familie polineză din insulele navigatorilor, sau Samoa, pe care a expus-o în grădina zoologică din Hamburg. I s'a clădit o locuință potrivită cerințelor ei, cu o ogradă largă, în care au fost plantați câți-va cocotieri.

Familia e numeroasă și până acum pare foarte indiferentă de noui fel de viață și de depărtatul și streinul loc în care a fost exilată. Ar fi totuși de prevăzut oare-cari schimbări în mentalitatea membrilor mai tineri din familia aceasta și prin urmare... lucruri interesante.

Cele două ilustrații alăturate reprezintă, una locuința, lacustră aproape, și curtea, proprietatea deplină a familiei; cealaltă pe reprezentantele sexului «slab» ale acestei familii samoeze.

Familia are 13 membri: 6 bărbați și 7 femei, cari se văd aci

BICIUL DE FOC

— Mare roman de aventuri moderne —

— Urmare —

— Larmette este jos, murmură dânsul; fără îndoială că se va urca să vorbească cu Braddy... Ștregarul acestă de bijutier este foarte îndrăzneț... Va voi să vorbească cu Braddy și cu Dick Fann; din nenorocire nu pot să-i prezint aceste două personaje decât pe rând; și cu toate acestea trebuie să fac așa fel ca dânsul să n'aibă nici o bănuială.

Dick pătrunse în camera de alături, care era un cabinet de toaletă. Din câteva mișcări își puse peruca și ochelarii, și astfel deveni din nou sir Braddy. După ce se privi cu atenție în oglindă și se asigură că deghizarea era perfectă, schimbă culoarea pardesiului și a pălăriei; după aceea se apropie de fereastră și o deschise.

— Totul merge de minune, murmură dânsul. Larmette poate să mă surprindă acuma; sânt gata să-l primesc.

Se instală la masă, scoase din buzunar câteva scrisori, descoperi călimara, și începu o scrisoare, în capul căreia scrisese:

Excelenței sale lordul Algounst, membru corespondent al Academiei.

Cineva bătu discret în ușă.

— Intră.

În clipa următoare d. Larmette intra spre dânsul.

— A!... dacă nu mă înșel, d. Larmette?

Bijutierul nu răspunse; cercetă cu ochii întreaga încăpere și rămase foarte uimit văzând că nu mai era nimeni acolo.

— Ai venit fără îndoială după vești, urmă Braddy, părând că nu observă nimic... N'am să-ți dau știri tocmai bune... Dick Fann nu va putea să se ocupe pentru moment de această anchetă. Este chemat urgent la Londra de o afacere importantă... Așteaptă numai o înștiințare dela Scotland Yard, prefectura noastră de poliție, pentru a ști când trebuie să plece...

— Iată o întâmplare cât se poate de supărătoare, răspunse în sfârșit Larmette. Am auzit spunându-se mult bine despre d. Dick Fann și aveam oare-cari speranțe... Aș fi voit să-l văd, să-i fâgăduiesc în numele meu și al asociaților mei o răsplată...

— Este chemat de urgență la Londra.

— Poate că suma pe care i-aș oferi-o i-ar putea schimba hotărârea?

— Nu cred — Dick Fann este un om dezinteresat; lucrează numai și numai din amor propriu...

— Cred; aș vrea totuși să-l întâlnesc...

— Dacă ai fi venit cu trei momente mai curând, domnule Larmette, l-ai fi găsit aici...

— Așa dar a fost pe aici! exclamă

bijutierul. Mi se păruse mie că i-am zărit silueta... Figura sa imi este cunoscută din zierele ilustrate...

Am întârziat însă la biroul de informații pentru a afla situația apartamentului d-tale.

„Cu toate acestea, nu pricep cum se face de nu l-am întâlnit.

Sir Braddy răsă cu zgomot.

— Îți cer ertare, domnule, zise dânsul, silindu-se să-și stăpânească râsul, dar nici nu se putea să-l întâlnești.

— Cum asta: nu puteam?

— Nu puteai, scumpe domnule, pentru că Dick Fann pretinde că în calitatea sa de detectiv care a descoperit multe, este urmărit de mulți indivizi cari au tot interesul să știe ce face dânsul. De aceea, Dick Fann nu merge de două ori pe acelaș drum.

Ceea ce la început nu era decât o măsură de prevedere, a devenit acuma obicei.

Larmette asculta cu ochii măriți de uimire, cuvintele acestea, pe cari Braddy le spunea cu tonul cel mai natural din lume.

— E un om dat dracului, amicul meu Dick Fann! încheie dânsul.

— Așa dar, ce drum a ales de data asta? Întrebă bijutierul, silindu-se să pară indiferent.

Cu mâna, falșul Braddy arată fereastra deschisă.

— Fereastra și balconul... Cu toate acestea, ai putea să-l mai întâlnești.

— Unde? Când? întrebă repede Larmette, ne știind ce trebuia să mai creadă

— Chiar astă seară, la orele 9, la telefonul hotelului. Are o convorbire cu Scotland Yard, pentru a fixa momentul plecării la Londra. Eu mi-am și făcut bagajele.

— Așa dar, pleci și d-ta?

— Fără îndoială. Cum însă eu nu mă pot scula prea de dimineață, voi pleca chiar astă seară cu trenul de 10. În modul acesta vor fi la Londra în momentul când Dick va pleca din Paris, și voi avea tot timpul să dorm, pentru a fi gata la cea dintâi chemare.

Larmette nu mai asculta.

Își consultase ceasornicul.

— Nouă ore fără cinci minute. Ești sigur, domnule, că va avea loc convorbirea telefonică?

— Foarte sigur.

— Atunci alerg spre cabina telefonică.

— Nu te mai rețin, pentru că momentele nu ne așteaptă.

Se salutară, și bijutierul plecă repede.

Rămas singur, falșul Braddy își transformă repede personalitatea, redevenind Dick Fann. După aceea deschise ușa cu îngrijire, și cu o privire repede se a-

sigură că Larmette plecase în adevăr.

Așa dar, detectivul avea posibilitatea să ducă până la sfârșit planul pe care îl concepușe.

În sala de consumație aștepta angajatul Davis, cu un pahar de lichior dinainte.

— Cabina telefonică? îl întrebă Larmette, apropiindu-se repede.

— Ești mulțumit de vizita pe care ai făcut-o? — îl întrebă Davis, după ce i arătase încotro vine cabina telefonică.

— Poate. Dar nu l-ai zărit pe Dick Fann pe aici?

— Cum l-ași fi putut vedea, când d-ta vorbeai cu el sus?

Bijutierul ridică din umeri; i se părea că complicele său era cât se poate de stupid. Uita că cu un moment mai înainte dăduse și dânsul dovadă de aceeaș stupiditate.

— Englezul acesta e un adevărat fenomen; îl întâlnești tocmai acolo unde te aștepti mai puțin.

Dar iată că tocmai în momentul acela Dick Fann trecu pe lângă ei, îndreptându-se spre cabina telefonică.

Larmette porni după dânsul.

Ornicul hotelului bătu orele nouă.

De la o distanță de trei pași, Larmette îl auzi pe Dick Fann vorbind cu funcționarul de la telefon.

— N'a chemat încă nimeni de la Londra?

— Nu domnule.

— Și totuși am fost avizat pentru orele nouă.

Chiar în clipa aceea soneria zbârnâi. Dintr'o săritură, funcționarul fu lângă aparat, și peste o clipă întorcându-se spre Dick Fann, îl întrebă:

— Numele d-tale?

— Dick Fann.

— Vorbiți cu Londra. Și funcționarul se retrase, închizând ușa cabinei.

Larmette strecură un ludovic de aur în mâna funcționarului; acesta salută până la pământ, și surâse binevoitor.

Larmette își lipi urechea de ușă, și ascultă cu atenția încordată. Dar osteneala aceasta îi fu zadarnică, pentru că detectivul vorbi cu voce tare, ca un om care n'are nimica de ascuns.

Bijutierul ascultă această convorbire, care păru că-l mulțumește pe deplin, de vreme ce se îndepărtă cu fața radioasă. În convorbirea pe care o auzise, plecarea lui Dick Fann era din nou confirmată.

Se îndepărtă repede de cabină; era și timpul, pentru că în clipa următoare Dick Fann eși și el din cabină.

Detectivul se întoarse în apartamentul său și se transformă din nou în persoana chiromancienului Braddy. După ce această toaletă fu terminată, sună și ordonă servitorului să-i coboare geamantanul și să-i aducă o trăsură.

După aceea se coborî el însuși, și în curând luă loc în trăsura adusă.

Cu ajutorul ochelarelor pe cari îi purta

li veni lesne să inspecteze împrejurimile. Il zări îndată pe Davis, care se pregătea să se urce într'un taximetru.

— Foarte bine, își zise dânsul, complicele este singur. Larmette a găsit de cuviință că nu mai este nevoie să stea și dânsul la pândă.

La orele nouă și cinci-zeci de minute eczac, falșul Braddy se cobori în gara de nord, și alergă la casa bilete; în tot timpul acesta se prefăcu că nici nu-l bagă în seamă pe Davis, care îl urmărea de a aproape.

Luă biletul și pe peronul gării opri vre-o patru funcționari, pentru a se interesa unde se află trenul, cu care trebuia să plece.

— Prin urmare, își zise dânsul după ce se urcă în vagon, d. Larmette n'a venit nici la gară. Tovarășul său s'a oprit la casa de bilete, judecând fără de nici un folos să-și ducă ancheta mai departe... Imi mai rămâne acum să prepar și plecarea lui Dick Fann.

În momentul în care expresul pentru Anglia pleca cu un șuerat prelung, Davis își aprinse o țigară și respiră ușurat. Era sigur acum că chiromanciul plecase din Paris; dar în același moment, Dick Fann, cu înfățișarea sa adevărată, părăsia gara prin eșirea bagajelor.

A doua zi, scena se repetă.

De astă dată însă, Dick Fann plecă în adevăr din Paris, cu trenul în care se urcase.

CAP. VII.

Plecarea automobilelor

Ziua plecării automobilelor pentru marele matsch organizat de ziarul «*Le Matin*»—sosise.

O mulțime imensă este adunată în fața redacției ziarului, de unde se face plecarea.

Sunt automobile din toate fabricile și sub toate pavilioanele.

Iată o mașină *Zust*, sub pavilion italian; apoi un *Protos* sub pavilion german; un *Thomas* sub pavilionul Statelor Unite; apoi mai multe fabrici franceze, printre care se deosebia un *Dion*. În acest automobil luaseră loc: d. ra Floriana Defrau, d-na Patorne, Jean Brot și watmanul Frachay.

La urmă de tot venea o mașină enormă și bizară sub pavilionul statului Chili. Era o mașină de o sută de cai putere, construită special într-o uzină din America de Sud, pentru cursa de automobile mondială.

Trei persoane luaseră loc în acest automobil: bijutierul Larmette, un șofer și un al treilea personaj, care atrăsese dela început atenția mulțimei. Era senorul *Botera*, inventatorul și creatorul mașinei sale, cu care făcea acum prima experiență.

Cortegiul automobilelor se puse în mișcare și după puțin timp barierele orașului fură lăsate în urmă.

Unele dintre automobile porniră cu toată viteza; altele mergeau mult mai înecet, oprindu-se chiar în timpul drumului.

Printre acestea din urmă era și automobilul condus de Frachay.

Floriana, deși nu înțelegea ce rost putea să aibă asemenea manevră, nu-i puse nici-o întrebare. Așa fusese înțelegerea între ei; Dick Fann își rugase tovarășa să nu-i pue nici odată întrebări, pentru că trebuiau să fie cât se poate de prudenți. Dânsul se angaja să-i dea toate explicațiile, atunci când avea să creadă nimerit s'o facă.

Prin urmare, de vreme ce Frachay mergea acum încet, probabil că așa trebuia.

Dar ori cât de încet mergea automobilul, tot trebuia să înainteze. La orele două după amiază trecuseră prin Rouen, și acum străbăteau frumoasa șosea care duce spre Havre. Dar călătorii mai străbătură abia vreo cinci kilometri, și iată că, în mijlocul drumului, zăriră automobilul american *Botera*, care suferise un accident. Echipagiul automobilului se învârtea de jur împrejurul mașinei, căutând să descopere de unde venia accidentul.

— Ah! exclamă Jean Brot, de aceea este automobilul acesta mare ca o casă, pentru ca să se oprească chiar dela începutul drumului.

Floriana surâse. Falșul Frachay nu zise nimic, dar încetini și mai mult încă mersul automobilului.

Larmette eșise în mijlocul drumului și începuse să facă semne, chemând în ajutor.

După toate regulile, automobilul canadian trebuia să se opriască pentru a veni în ajutorul confratelui său.

Frachay opri mașina în dreptul *Boterei*.

— Ah! — domnișoară, exclamă bijutierul, inclinandu-se respectuos, iertați-mă că vă întrerup drumul, dar cum sântem destinați să facem împreună o călătorie destul de lungă, sper că voi avea la rândul meu prilejul să vă oblig.

— Foarte bine! exclamă Frachay, mai înainte ca Floriana să fi răspuns. Ce s'a întâmplat?

— Nu știu, răspuse Larmette; văd numai, că nu mai putem înainta. Am căutat pricina, dar n'am putut-o descoperi. Am auzit spunându-se că Frachay este un mecanic fără pereche; poate că cel puțin d-ta veți fi mai norocos.

Watmanul se coboră repede din automobil și se apropie de *Botera* — Jean, d-na Patorne, și Floriana însăși, îl întovărășiră. Toți îl priveau pe Frachay în tăcere.

Acesta, cu gravitatea unui medic care examinează un bolnav, inspectă automobilul.

— A! exclamă dânsul deodată, e o simplă mutelcă, care n'a fost bine prinsă și a sărit.

Și căutând în lădița mașinei sale, scoase mutelca de care avea nevoie, și o adaptă la locul ei.

— Acum puteți pleca, domnilor.

Și după o scurtă pauză, adăugă:

— Dacă ați fi fost mai puțin nerăbdători, puteați vedea cauza accidentului dela prima ochire.

Dar Larmette nu fu de aceeași părere; dânsul credea că accidentul avea destulă importanță, și prin urmare meritul lui Frachay era mare; de aceea mulțumi cu multă stăruință. Dădu un bacșiș frumos lui Jean, care primi fără să se coadă. Voi să facă același lucru și cu Frachay, dar watmanul refuză:

— Nu, domnule nu vă mai osteniți; un watman care se respectă, nu primește plată pentru un asemenea serviciu.

— Atunci, răspuse bijutierul cu galanterie, dă-mi voe să-ți strâng mâna și să-ți ofer o țigară.

Frachay primi și după un moment, amândouă automobilele porneau din nou la drum.

La Havre, Floriana trase la hotel Frascati, de oarece pachebotul *Turena* pe care trebuiau să se imbarce automobilisti, nu pleca decât a treia zi.

Botera trase la același hotel.

Întorcându-se din port, unde se dusese pentru a se interesa amănunțit de plecarea trans-atlanticului, Frachay fu întâmpinat la intrarea hotelului de Floriana.

— Imprudento! îi șopti dânsul.

— N'avea grijă; Larmette este sus. «*Flirtează*» cu d-na Patorne...

— Așa dar le înțelegi bine jocul? — întrebă Dick în șoapte.

Floriana răspuse cu un gest vag.

— Sărmana doamnă Patorne trebuie să fie încântată.

— Transportată!

— Bacșișuri lui Jean; țigări și străngeri de mână watmanului. Și toate acestea în mod cât se poate de simplu; cine ar putea să aibă măcar cea mai mică bănuială?

«Dar toate acestea ne dovedesc că avem un adversar puternic; prin urmare trebuie să fim cât se poate de prudenți; să nu mai cauți nici odată să mă întâlnești, cum ai făcut acum».

Floriana îl privi drept în față.

— Mă voiți supune, murmură dânsa.

— Mulțumesc, d-șoară. Țin să înving cu ori-ce preț și de aceea mă văd nevoit să comand. Iartă-mă.

Și trecu înainte.

Mândra canadiană, — ea care fusese crescută în libertate și nu știuse până atunci să asculte decât de propriile ei capricii, simți că uneori și supunerea devine dulce.

În timpul acesta falșul Frachay se îndreptă spre camera sa murmurând:

— E foarte primejdios acest domn Larmette. Din fericire, pe bordul «*Turenei*» va avea de lucru... Ehe, dragă d-le Larmette, cred că cu toată dibăcia ta, vei comite și a doua dobitocie.

Tocmai trecea prin dreptul salonului de lectură, când de-odată ușa se deschise și Jean Brot apărură în prag :

— Bine, d-le Larmette, trandafiri din piața Gambeta... Mă duc îndată.

Dick Fann auzi aceste ultime cuvinte ale ștregarului și din fugă avu vreme să zărească într'un colț pe Larmette și pe d-na Patorne, flirtând.

— Ah, murmură dinsul, gromul d-nei Floriana îmi face impresia că se află în serviciul concurenților noștri.

Ștregarul, care nu știa cine se ascunde în pielea watmanului, răspunse cu gravitate :

— Serviciul d-soarei îmi mai lasă și unele ore libere; în timpul acesta sunt liber să mai câștig și eu câte un ban.

— Așa da !

Jean se îndreptă fără să răspundă.

Dar în gândul său își spunea :

— Ce s'o fi amestecând domnul acesta în afacerile mele?... Voi fi cu ochii în patru asupra lui, după cum mi-a recomandat d. Dick Fann.

Nici prin minte nu i-ar fi trecut ștregarului, că în momentele acelea își propunea să-l supravegheze chiar pe însuși Dick Fann.

Detectivul, după un moment de nehotărâre urcase treptele ; se opri într-o galerie circulară care se afla deasupra sălii de lectură.

Nu-i fu greu să determine locul în care Larmette și guvernanta Floriane stăteau de vorbă.

Scoase din buzunar un mic aparat destul de bizar ; aparatul acesta nu era de cât un microfon de o construcție specială, cu ajutorul căruia detectivul putu auzi tot ce se vorbea în încăperea de jos, ca și cum s'ar fi aflat chiar acolo.

— Nu, nu-mi mai mulțum, doamnă, spunea Larmette. Mai târziu vei afla că eu trebuie să-ți mulțumesc d-tale, atunci când bine-voești să primești flori de la mine.

— De ce n'ași afla chiar acum? răspunse d-na Patorne, cu vocea sa pițigăiată. Eu am datoria să mă feresc de toate lucrurile cari nu sunt clare.

— Oh, mi se pare că ar fi prematur să-ți fac acum această mărturisire.

— Mai bine prea curând de cât prea târziu.

— Așa dar o voești ?

— De sigur.

După un moment de tăcere, bijutierul continuă :

— Sunt celibatar, doamnă.

— Și eu sunt văduvă, domnule.

— O coincidență bizară... Dar trebuie să mă explic bine pentru ca să fi înțeleș.

„Intreaga mea viață, doamnă, a fost legată de o ședință de spiritism la care am luat parte acum zece ani.

— Cum, d-ta crezi în spiritism ?

Aici Dick Fann auzi un suspin lung.

— Puțină importanță are dacă cred sau nu. Adevărul este că incidentul de

atunci m'a aruncat într-o mare nehotărâre, ori de câte-ori a fost vorba să mă însor.

— Ce fel de incident a fost acesta ?

— Nu te vei supăra pe mine dacă voi răspunde ?

— Nici de cum, de vreme ce-ți *ordon* să vorbești.

Nostima doamnă Patorne întrebă în cuvântul *ordon* ca ori-ce femeie sigură de grațiile sale.

— Eram în Anglia, povesti Larmette. Am fost condus și eu să văd isprăvile celebrului doctor Gookes despre care se spunea că făcea niște experiențe spiritiste extraordinare. Am văzut cu acest prilej, în mijlocul unui salon o fată tânără, încântătoare, o formă impalpabilă, prin care putea străbate cu ușurință ori-ce obiect material. Dacă îmi amintesc bine, fata aceasta răspundea la numele de miss Betsy.

Foarte neincrezător, am răs de isprava doctorului, susținând că nu era la mijloc de cât opera unui iluzionist.

Doctorul mă privi și-și încrעי sprâncenile.

— Veți crede și d-ta într-o zi în misterele spiritelor, îmi zise dânsul, mă însărcinez eu să-ți deschid calea credinței.

Și cu un accent care mă impresionă, murmură :

— „Spirite rătăcitor, tu care ai fost creiat pentru a întovărăși spiritul acestui domn, arată-i forma ta materială, pentru ca să te poată recunoaște în ziua când te va întâlni.

„Acum nu mai râdeam. De ce? Eu însumi n'aș putea-o spune.

„Câte-va momente domni o tăcere apăsătoare ; de o dată însă, în cercul format de spectatori, apărură un fel de ceață.

„Ceața aceasta, după câte-va ondulări, se lămuri într-o siluetă feminină, pe care o puturăm vedea cu toții destul de bine.

Larmette se opri, emoționat de greutatea amintirilor sale.

— Și pe urmă ? întrebă guvernanta, pe care povestirea începuse s'o intereseze.

— Silueta aceia era d-ta, sfârși bijutierul, aproape în șoapte.

— Eu ?

Dick Fann răsă cu poftă.

— Dar știi că e dibaci d. Larmette al nostru ? își zise dânsul. Flirtul cu guvernanta este o idee minunată, pe care i-o invidiez. De acum înainte femeia aceasta îi va aparține cu corp și suflet, și Floriana va avea un nou spion. E foarte bine d. Larmette, foarte bine !...

Urmări câte-va clipe de tăcere.

Apoi se auzi vocea guvernantei, tremurătoare și pasionată, ca a unei tinere înamorate.

— Eă, eă, ești sigur ?

— Ah, dacă ai ști cât am fost de emoționat când te-am recunoscut azi dimineață, n'ai mai sta la indoială.

— Și cum, d-ta te gândești să te căsătorești cu mine ?

— La sfârșitul călătoriei noastre, dacă nu te vei împotrivi.

— Așa dar îți plac, murmură guvernanta, care 'și pierduse cu totul cum-pătul.

Avea dreptate biata femeie să se emoționeze, pentru că nici odată nu i se mai aduseseră asemenea omagii.

— Sunt zece ani de când te aștept, doamnă. Imagina d-tale m'a întovărășit fără încetare. Totul, în afară de d-ta, îmi apărea lipsit, — nu voi spune de grație și de frumusețe, pentru că n'aș spune nimic prin asta... Nu, d-ta ești pentru mine esența însăși a fericirii, o emanație a unor combinațiuni misterioase din infinitul inexplicabil ! Spiritele noastre au fost create pentru a se uni ; suntem legați printr'un lanț imaterial.

— Bravo ! — își zice Dick Fann — această declarație este irezistibilă !

Probabil că la fel judecă și d-na Patorne, pentru că, după ce suspină din adâncul sufletului, zise :

— Da, da, simt tot adevărul cuvintelor d-tale și de aceea mă las în voia legilor necunoscute ale dragostei. Voi uita numele pe care mi l'a lăsat defunctul meu soț ; am un pronume pe care nimeni nu l'a pronunțat nici odată.

— Spune-l ! murmură Larmette cu voce pioasă.

— Rosita.

— Oh, fii atunci Rosita mea, precum voi fi eu Victor al d-tale !

Dick Fann se sculă repede și puse microfonul în buzunar. Apoi se duse să se închidă în camera sa.

În aceeași seară falșul Frachay trebuia să stea și dinsul de vorbă cu d. Larmette.

Acesta stătea de vorbă cu inginerul Botera și cu al doilea tovarăș al său de drum, care răspundea la numele de Davis. Frachay nu putu refuza un pahar de vin, care i fu oferit cu multă stăruință.

Din momentul acela legăturile de prietenie dintre echipagiile celor două automobile erau definitiv înodate.

Când veni ora culcării, Larmette putu să se întindă în pat, mulțumit că planurile sale reușiseră de minune.

A treia zi, la orele zece ambele echipagii erau imbarcate, deși vasul trebuia să părăsească portul abia la amiază.

Dick Fann părea neliniștit. Se uita în dreapta și în stânga cu cea mai mare atenție, ca și cum ar fi așteptat pe cineva.

Pe la orele 11 și trei sferturi era în prada unei nerăbdări pe care cu toată voința sa de fer, nu și-o putea stăpâni.

Floriana era și dânsa în salon, împreună cu guvernanta, care făcea ochi dulci d-lui Victor. Acesta din urmă era angajat într-o convorbire asupra greutății drumului pe care trebuiau să-l facă automobilele.

De-o dată, un funcționar de la drumul de fer, condus de un matelot, se prezentă la intrarea salonului.

— D-ra Defrance? întrebă omul.

— Eu sunt, răspunse Floriana.

Noul venit îi întinse o casetă bine împachetată și ceruită, și o rugă să-i iscălească o recipisă de primire.

Și pe când sirena vasului anunța plecarea, Floriana deschise caseta.

Înăuntrul acestei casete se aflau o grămadă de pietre, de toate formele.

— Corindoane ordinare! murmură Larmette, care observase scena cu atenție.

Dick Fann tresări.

— Banditul! murmură dânsul printre dinți, — caută să arunce primejdia asupra ei.

(Sfârșitul primului episod).

PARTEA II

CAP. I

După avere

Pachebotul pornise. În salon se făcuse tăcere deplină.

Floriana desfăcu scrisoarea care se afla în casetă, și o citi cu atenție; după aceea ridică ochii spre Larmette, cu o expresie în același timp și de mulțămire, și de uimire.

— Aș putea pune rămășag, zise bijutierul râzând, că aceste corindoane sunt acelea pe cari reprezentantul tatălui d-tale le-a cumpărat deunăzi din magazinul meu, mai mult cu forța de cât de bună voce.

— Tocmai, lucrul acesta mi-l spune și reprezentantul Lastin în scrisoarea sa.

«Și cum scrisoarea aceasta nu conține nici un secret, mai ales că d-ta declari că ai vândut oare-cum cu forța...»

— Oh!... n'am nici de cum intenția să mă plâng.

— Ori cum vreau să-ți citească scrisoarea aceasta, pentru ca d-ta să-mi certifice dacă lucrurile s-au petrecut întocmai după cum sunt asigurate.

De ce ținea Floriana să citească scrisoarea? Nici dânsa nu știa, dar asculta de un semn repede pe care i-l făcuse Dick Fann.

Prin urmare, citi:

„Domnișoară,— scria d. Lastin,— am fost înștiințat acum câte-va zile să mă transport la d-nii Larmette și comp. din strada Păcii, unde trebuia să găsesc un stoc de 1450 corindoane ordinare, pe cari eram însărcinat să le cumpăr.

„Am dat ascultare fără întârziere acestor instrucții.

„La Larmette m'am întâlnit cu reprezentanții poliției, cari instrumentau un furt recent. Dar cum afacerea aceasta nu mă privea, am declarat îndată care era scopul vizitei mele.

„Trebuie să vă spun însă că d-nii poliștiți au stăruit mult ca cererea mea să nu fie respinsă, pentru ca să se paralizazeze ast-fel acțiunea hoților de radium.

„D-nii Larmette și comp., au recunoscut și dânsii că se expuneau să atragă asupra magazinului lor o nouă vizită a bandiților, și fără multă întârziere am cumpărat pietrele, plătind câte 2 franci și 25 de bani caratul.

„Trebuia să mă imbarc pe steamerul *Turena*, pentru a duce eu însumi pietrele la depozitele noastre din Quebec; dar în ultimul moment mi s'a întâmplat un accident, care avea să-mi întârzie plecarea.

„O frânghie întinsă în drum de o ștrengărie care nu mai știe ce drăcii să inventeze, m'a făcut să lunec pe scări, și asta într-un mod atât de nenorocit, în cât mi-am rupt un picior.”

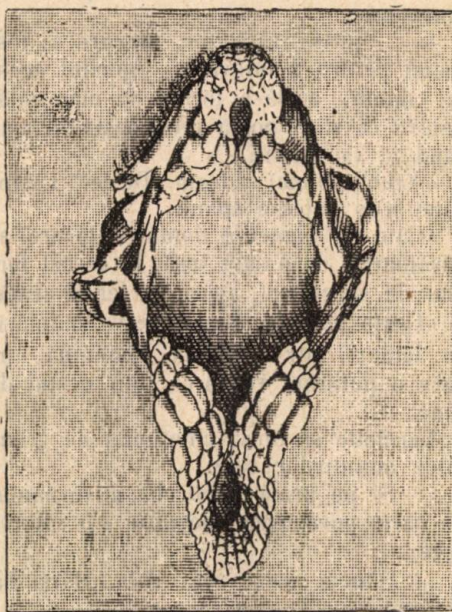
(Va urma)

CURIOZITĂȚI NATURALE

Un mozaic natural

Falca pe care o reproducem aici e a unui rechin din specia care trăiește la Antipozi, cunoscută sub numele vulgar, specia rechinilor din Port-Jackson.

E de remarcant aspectul extraordinar al dinților creșcuți într-o simetrie admira-

bilă și al căror ansamblu le dă aparența unui curios mozaic.

Din însăși cauza dinților săi, rechinul din împrejurimile Port-Jacksonului este considerat de savanți ca o raritate a regnului animal.

—r—

DURERI Reumatice

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți, vindecă sigur **Nevralgine Jurist**. Un flacon 2,50 și o doză 50 bani la droguerie și farmacie.

NU'ȚI POT IERTA

Nu știu, Doamne, ce idee
'Ți-a venit — atunci Lună —
Să zidești această lume,
Plină toată de minciuni.

Toate 'ți le iert în fine, —
Fie Doamne 'n voia ta!
Dar de ce-ai zidit femeia,...
Asta, nu 'ți-o pot ierta! —

VARIANTĂ

Nu știu, dragă ce idee
Ți-a venit într-o zi,
Să mă duci la Drogherie,
Un săpun a'ți târgui.

Eu 'ți-am luat Săpunul „Flora”,
Și de-atunci nu-l pot schimba! —
Te-ai ierta de toate 'n lume
Dar să-l schimbi, nu te-ai ierta.

Căci de-atunci mâinele tale
Albe și catifelate,
Și nu pot, măcar o clipă,
Să le las nesărutate!

Carol Scrob.

Tusea cea mai rebelă,
bronșitele acute
și cronice, tusea
măgărească vindecă sigur

PECTOSIN ITEANU

Sticla lei 3. Droguerie și farmacie

Anemia clorosa, neurastenia, histeria,
slăbiciunea generală combată.

HEMOFER ITEANU

— Sticla lei 4 —

VOPSEA de PĂR RAPID

Garantat absolut nevătă-
mătoare, vopsește imediat părul cărunț sau albit, în negru, în brun, castaniu sau blond într-un mod atât de perfect și de natural, în cât nu se cunoaște de loc că părul este vopsit. Intrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vopsea de păr. **Lei 2.50** la droguerie și farmacie.

BONBOANE

ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug ori-ce miros urât al gurei. Cutia 50 bani la droguerie și farmacie. A se observa marca: „Semiluna cu stea”.

Reclama e sufletul comerțului

TOTI ABONAȚII LA
«**ZIARUL CĂLĂTORIILOR**»

PARTICIPĂ,

cu începere de azi, la următoarele mari și de valoare premii:

1) O sobă «**Godin**» No. 3, cumpărată de la cunoscuta casă : Industria Metalică «**Marcu**», B-dul Elisabeta; No. 5.

2) Una pușcă fină de vânătoare, cu 2 țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică **Pieper-Bayard**.

3) Un pistol automat de buzunar, **Pieper-Bayard**, modelul cel mai nou, fiind de calibru mare, 7 65, însă format redus, foarte portativ.

4) Una carabină de mare precizie, cal. 22, **Pieper-Bayard**, semi-automată.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin **B. D. Zisman**, 44, calea Victoriei, furnizorul Curții Regale.

5) Una oglindă mare venețiană de cristal ;

6) Una măsuță de toaletă, cu oglinzi de cristal ;

7) Una mașină de cusut de mână ;

8) Două frumoase tablouri.

Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobile **Marco Dattelkremer**, str. Carol, No. 62.

9) Una pendulă de birou ;

10) Una chisea de argint de China, foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere **Schmith & Stratulat**, calea Victoriei, 53.

11) Un gramofon perfecționat ;

12) Una mandolină, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică **Jean Feder**, calea Victoriei, 54.

13) Una fructieră, argintată și aurită, cu 12 cuțite pentru desert, aurite, cumpărată de la cunoscutul magazin de bijuterie **Th. Radivon**, B-dul Elisabeta, 9 bis.

14) Una toaletă de bambu veritabil, cumpărată de la bine asortatul magazin de mobile de trestie și bambu, **D. Litmann**, strada Lipscani, No. 3.

15) O duzină crema «**Flora**».

16) O » săpun «**Flora**».

17) O » pudră «**Flora**».

18) 2 ceasornice de argint, pentru bărbat.

19) 5 abonamente pe 6 luni la ziarul umoristic «**Veselia**».

20) 5 abonamente pe 3 luni la ziarul «**Universul literar**».

Toate aceste frumoase premii se oferă cu începere de azi, prin tragere la sorți, abonaților «**Ziarului Călătoriilor**».

Prețul abonamentului lei 5 p. un an, 2.50 p. 6 luni.

NOUILE PREMII

ALE ZIARULUI

„UNIVERSUL”

Cu incepere de astăzi, ziarul „Universul” oferă abonaților săi următoare'e mari și de valoare premii :

O VILA LA SINAILA

construită anume anul acesta pentru abonații noștri, în pozițiunea cea mai încântătoare a Sinaei, pe str. Furnica

UN DORMITOR de BRONZ

foarte elegant, de mare valoare, cumpărat de la „INDUSTRIA METALICĂ MARCU”, Bulevardul Elisabeta, No. 3

UN DIVAN-PAT

și

Un salonas modern

cumpărate de la marele magazin de mobile „La Centrala”, Marcu Dettelkremer, strada Carol, No. 62

Un mare pedestal de marmoră sculptat

pentru flori

Una bicicletă, o pușcă de vânătoare și

Un pistol automat, cumpărate de la marele magazin de arme B. D. Zisman, calea Victoriei, 44

Un gramofon perfecționat și

Una vioară sistem Stradivarius cumpărate de la marele magazin Jean Feder, calea Victoriei, No. 54

Un flaut ornat cu fildeș cumpărat de la magazinul La Harpa, c. Victoriei 5.

Un ceasornic de aur pentru bărbat și

O pereche cercei cu 6 pietre de diamant

cumpărate de la cunoscutul magazin „Ceasornicăria Colței”

Una pendulă de perete artistică lucrată

bătând orele

O elegantă pendulă de biuro și

Donă fructiere cumpărate de la marele magazin de horologerie și bijuterie Theodor Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 9

Un inel de damă cu piatră antică de valoare

10 tablouri aquarele

Șase ceasornice pentru bărbați

Șase ceasornice „Réveil”

20 abonamente pentru 6 luni la ziarul „Veselia”

10 „ „ 6 „ la „Ziarul Calătorilor”.

Cu toate că acordă aceste mari premii, „Universul” menține aceleași prețuri de abonament, adică :

Lei 18 pentru un an; lei 9.15 pentru 6 luni; lei 4.65 pentru trei luni.

Abonații mai primesc gratuit „Universul Literar”, iar cei ce se abonează cu incepere de azi mai primesc un volum din :

Memoriile Regelui Carol I

Spre a participa la aceste premii, abonații pentru un an primesc 30 bonuri: pe 6 luni 14 bonuri; pe 3 luni 5 bonuri

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 5.—Pe un an în toată țara
2.60 „ 1/2 „ „ „

Redacția și Administrația
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARȚEA

TAXI-CAB-UL acum 1600 ani.—(Vezi pag. 4376).

ABONAMENT

LA

„ZIARUL CALATORIILOR”

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

TAXI-CAB-UL

acum 1600 ani

Bătrâna Chină ne rezervă totdeauna surprize. Popoarele civilizate cred totdeauna că inventează ceva nou, numai de cât însă observă că noutățile lor erau cunoscute, cu secole în urmă, de către chinezi. Așa, de pildă, busola, praful de pușcă, tipografia. E adevărat că s'au îmbunătățit și perfecționat mult toate acestea; dar principiul a pornit de la acest vast imperiu.

Spre a nu vorbi de cât de taxi-cab, care ne interesează în special astăzi, cel care l'a inventat credea că a descoperit ceva cu totul nou. Cine ar fi putut, în adevăr, crede că modul de a cunoaște numărul kilometrilor cu ajutorul unui mic disc prevăzută cu un ac, era cunoscut din cea mai îndepărtată antichitate?

Și cu toate astea adevărul este așa; ilustrația ce publicăm în pagina întâi a ziarului nostru reprezintă un taxi-cab (un fel de trăsură) întrebuințat de chinezi acum 1300 de ani. Trăsura seamănă foarte mult cu vechile omnibuze parisiene, cu imperială. Ea este trasă de trei cai la fel cu aceia ai companiei parisiene cari mai sunt și acum în serviciu pe unele linii. Singurul lucru care diferă, în afară de construcția foarte rustică a vehiculului chinez comparat cu omnibuzul de pe străzile Parisului, e că nu are arcuri. Și când se cunoaște reaua stare a străzilor în China, se produce întrebarea: cum călătoriile nu sunt transformați, până la destinație, în... piftie?

Dinaintea cabului, lângă conducător, un om de lemn la fie-care *li* parcurs (un *li* este egal cu 500 metri) lovește într-o tobă. La spatele imperială, un alt om de lemn atinge un clopot când distanța parcursă este de zece *li*. Nu este aceasta un taxi?

Era vorba pe la anul 265 pentru prima oară, în China, sub dinastia Tsing, de trăsura taximetru. Pare însă evident că această trăsura exista și mai înainte de această dată. Istoria chineză menționează faptul și prin 815 ca și în secolul X. În analele Imperiului se găsește la vremea aceasta o descriere completă

a acestui vehicul, așa cum îl reproducem noi în ziar.

Nici odată, poate, nu se va putea spune, ca în cazul acesta, vorba: nimic nou sub soare! Când va fi mai bine cunoscută, China ne va rezerva poate și alte surprize.

Arg.

MOARTEA UNUI POET

Între stația Arcelor, unde se bifurcă mica linie dela Draguignan și aceea din Roquebrune, se află Muy, un târg atrăgător, care servise altădată romanilor de antrepozit pentru grâne și care mărginea «Via Aureliana». Se zice că din numele-i galo-roman, Modius, s'ar fi format Muy. Las responsabilitatea acestei derivări pe seama fabricanților de etimologii. Destul că, ducându-mă acum câțiva ani să vizitez Esterelul, mă oprii în locul acesta plăcut, scăldat de Argens și înfrumusețat de pădurile sale de pin și de stejari de plută.

Era în luna lui Mai, a doua zi de sărbătoare «Înălțării Domnului», când trandafirii dau în floare. Din păduri veneau mirosuri aromatice de rășină cari mi se păreau delicioase.

Orașul prin sine însuși nu prezintă nimic deosebit, afară poate de un turn izolat, rămășiță din evul mediu, cu un grup de arbori îndărătul său, de unde se înalță de-asupra celorlalți copaci, ca un punct de exclamație, un frumos chiparos.

Avui fantezia de a lua o schiță și mă așezai cum puteai mai bine pe o piatră mare, un vestigiu al turnului, fără îndoială. Mă muncam cu estompa și cu creionul, când o umbră se așeză între mine și soare. Apoi o voce, cu un accent provincial exagerat, zise glumind: — Știi, monumentul acesta a fost făcut aici, dragul meu.

Mă întorsei brusc: era Paul Arène, care îmi întinse mâna răsând.

— D-ta aici?

— Da; sed în apropiere. Eram la Jean d'Alheim și mi-a venit în gând să fac o plimbare pe la Esterel. Dar, adăugă el, d-ta nu știi că desenezi un adevărat monument istoric, un monument al patriotismului provincial.

— Povestește-mi, te rog, istoria acestui turn.

— Ascultă, n'am de loc încredere în memoria mea pentru a-ți descrie amănuntele, cari sunt foarte interesante; dar am niște note acasă la mine, în Paris; vino de le ia și fă cu ele ce vrei. Deocamdată, dacă n'ai dejunat, îți voi ține tovărășie.

— Minunată idee; și eu mă duc la Esterel.

Terminai schița mea și urmai pe Paul Arène, cu care petrecui o zi admirabilă și care, la reîntoarcerea în Paris, se ținu de cuvânt.

Iată rezumatul însemnărilor sale, pe care îl ofer cititorilor acestei reviste:

Drama despre care-i vorba s'a petrecut pe timpul războiului dintre Francisc I și Carol Quintul, la 1536. Bătut la Aix, împăratul se retrăgea în neorânduială spre Italia, găsind în calea sa populațiunile întărite din cauza dezolării țării lor. Nici un zid, nici un gard, nici un tufiș nu era care să nu fi servit țăranelor de ascunzătoare, de unde pândeau pe cotropitor pentru a-l hărțui, trăgând asupra lui.

Mai ales locuitorii din War, folosindu-se de faptul că cunoșteau toate potecile, toate neregularitățile de teren, făceau mult rău armatelor imperiale. Carol Quintul era furios și într-o zi, când cercetașii săi îi anunțară prezența unor țărani adunați în mare număr într-o pădure, puse s'o inconjoare și porunci să i se dea foc.

Răzbunarea sa era nedreaptă, căci oamenii aceia erau niște simpli locuitori cari fugiseră la apropierea trupelor. Se aflau în pădure bătrâni, femei și copii. Când încercară să iasă, fură respinși înapoi în pădure de către soldații nemilosului suveran și aproape toți pieriră, împreună cu vitele lor și cu aceea ce încercaseră să scape de lăcomia dușmanului. Totuși câțiva scăpară de acolo și alergară într'un suflet la Muy să aducă vestea acestei cruzimi. Fu un strigăt lung de oroare și de răbunare.

Satul aparținea ordinului Sf. Ioan. Împăratul, care ordonase această crimă, trebui să treacă pe un drum care era dominat de un mic turn întărit, unde se aflau câțiva gentilomi ai ținutului, ale căror nume au fost păstrate de cronicarul Honoré Bouché: Albode, Balbe, Boniface, de Châteauneuf și d'Escragnoles. Aceștia făuriră planul îndrăzneț de a răzbuna în însăși persoana lui Carol Quintul măcelărirea compatrioților lor. Ei introduseră cu dinșii în turn cincisprezece soldați și vre-o treizeci de țărani, înarmați cu archebuze, se baricadară acolo și, hotărâți la orî-ce pentru a ajunge la țință, așteptară pe dușman.

Într'adevăr, după câteva ceasuri ei zăriră avangarda oastei imperiale scoborându-se pe povârnișurile Esterelului. Ei văzură pe un tânăr frumos, îmbrăcat într'un costum strălucit, înaintând călare pe un cal falnic de Barbaria și înconjurat de ofițeri; crezând că au aface cu împăratul, sloboziră deodată toate puștile asupra lui. Însă împușcăturile, prost îndreptate, nu l'atinseră, ci răniră numai pe câți-va soldați din această avangardă, care se retrase în grabă spre grosul armatei.

Înștiințat de atacul acesta, pe care îl socotea nerușinat, Carol Quintul dădu poruncă să se atace turnul. Se aduseră tunuri cu cari se făcu într-o clipă o spărtură prin care se putea trece. Dar în loc de a se preda, asediații, hotărâți să-și jertfească viața, împușcară cu o și mai

mare inversunare și uciseră vre-o douăzeci de soldați. Scos din răbdări că-i ținut în loc de o ruină de turn, împăratul trimise să întrebe de ce nu-și continuă armata marșul.

— Fiind-că, i se răspunse, turnul rezistă mereu.

Acela despre care se spunea că avea credința cum că soarele răsare și apune de-asupra statelor sale, scoase un răcnet de mânie la răspunsul acesta :

— Ei bine, zise dinsul, oare nu sunt scări pentru a-i da asalt ? Să se sfârșească odată !

Aproape de împărat se afla un tânăr gentilom, poet, reintrat de curând în grația lui Carol Quintul, al cărui curaj strălucit era legendar, căci se citau despre el, pe lângă versurile sale frumoase, isprăvi demne de paladini vechiului cavalerism.

El se numea Garcilaso de la Vega și fu unul dintre cei mai mari poeți ai Castiliei în prima jumătate a veacului XVI-lea, cu toate că muri la 33 de ani.

Garcilaso de la Vega doritor de a se distinge sub ochii lui Carol Quintul, voind de asemenea să dea exemplul în calitate sa de comandant al infanteriei, apucă cu îndrăzneală o scară. În zadar fură toate îndemnulile camarazilor săi, care văzându-l fără zale, îmbrăcat în mătase și în catifea, îl trăgeau de haine pentru a-l împede de a comite această stupidă nebunie.

Cu caracterul său, a-i înfățișa pericolul era a-l face să se arunce orbește în el. Văzuse și trecuse dânsul prin încercări și mai grele. El se deslăcu din mâinile amicilor săi, și fără coif, fără platoșă, cu sabia în mână, apărât numai de-o simplă pavază, se repezi pe scară în sus, urmat numai de o rudă tânără care nu voia să-l părăsească, Portocarrero de la Vega, care deveni gine-rele său postum, și de un căpitan din infanteria spaniolă, care socoti drept o cinste de a urma pe șeful său.

Agățându-se cu agilitatea unei pisici sălbatice, el atinsese ultima treaptă și se pregătea să escaladeze, când un bolovan enorm deslipindu-se de pe creasta turnului izbi scutul cu care se acoperea poetul și prin contra-lovitură îi făcu la cap o rană îngrozitoare. Sub această ciocnire grozavă el se răsturnă pe spate și căzu din capul scării, târând după dânsul pe căpitan și pe Portocarrero. Un strigăt lung de groază primi această tragică întâmplare. Din toate părțile a-lergară soldați și ofițeri pentru a ridica pe răniți, sub focul ucigător din turn. Printre cei dântăi, povestește istoricul Navarette, se afla marchizul de Lombay care nu se temu să-și expue viața pentru a alerga în ajutorul prietenului său.

Îl ridicară pe moarte ca și pe căpitan ; cât despre Portocarrero, deși zdrelit prin căderea sa, rănilor sale nu erau grave, dar durerea sa era sfâșietoare. Împăratul furios nu atât din cauza împotrivirii neașteptate, cât mai ales din

pricina morții poetului său favorit, dădu ordin ca să se ia turnul cu asalt și să se spânzure toți apărătorii săi, fără a se erta măcar unul.

Abia fu dat ordinul, că din nou fură răzimate scările de zid. Care mai de care se silea să se urce mai întâi. Onoarea aceasta fu rezervată lui don Guillen al casei de Mancada și lui Geronimo pe Urrea, încă un poet de seamă care a tradus din italienește pe „Orlando Furioso“.

Nenorociții apărători ai umilei fortărețe, asediați de o oaste întreagă, fură constrânși să se predea. Curajul lor ar fi meritat ceva milă, dar Carol Quintul nu voi să vadă în eroii aceștia pe apărătorii patriei lor. El dădu lui don Luis de la Cueva crudul ordin de a-i spânzura pe toți de crestele turnului și de copacii învecinați, ceea-ce fu executat pe loc.

Provensalii, victime ale acestui act de barbarie care e o pată pe memoria ilustrului împărat, fură niște eroi și muriră ca niște martiri. Mult timp locuitorii din Muy au celebrat amintirea lor printr'un serviciu solemn care avea loc în fie-care an, a doua zi de Ispas și toată noaptea care preceda această slujbă religioasă se trăgeau clopotele. Un oare-care senior, numit de Fleury, pe care sunetul clopotelor nu-l lăsa să doarmă, opri tragerea lor în timpul nopții.

Sărmanul Garcilaso de la Vega, victimă a vitejiei sale înflăcărate, fu transportat cu cea mai mare îngrijire într'o litieră până la Nisa unde împăratul își așează cartierul general. Carol Quintul voi ca el să primească îngrijirile propriilor săi medici și chirurși. Acest monarch se învinovăța de asprimea sa recentă contra poetului, care fusese cauza involuntară a fetei sale temerități.

Cei cari îl îngrijeau făcură pe împărat să spere o clipă că datorită vigoarei excepționale a constituției sale, Garcilaso ar putea să se restabilească, dar, după câte-va zile, ori-ce speranță trebui părăsită, și însuși rănitul nu-și mai făcea iluzii asupra stărei sale.

Până în ultimele sale momente el fu asistat de către amicul său marchizul de Lombay care avu trista datorie de a-i închide ochii. Garcilaso de la Vega muri la 14 Octombrie, după ce lăncezise trei săptămâni pe patu-i de suferință. El lăsa văduvă de iubita sa soție Elena de Zeniga și pe copiii săi adorați, a căror jale fu amară.

După ce citii această tragică întâmplare, mă transportai în gând la micul oraș Muy, atât de vesel, cu livezile sale bogate de pruni, cu țesăturile sale de mătase, cu fabricile sale de dopuri, cu aerul său îmbălsămat, cursul limpede al Argensului și mai presus de toate acestea, cu aerul de sănătate și de mulțumire al unei populații unde nu se găsesc cerșetori ; și mă gândeam aparte că țărani aceștia voioși au avut noroc că nu

s'au găsit în calea unui alt împărat, care și el invoca pe D-zeul armatelor, în numele căruia punea să se impuște eroii patriei și ardea împreună cu satele lor bătrâni, femeii și copii.

Noi lăudăm blândețea monarhiilor moderne și tratăm de barbare pe cele din veacurile trecute ; dar după cum am văzut adesea, ajunge să schimbi puțin sensul unei depeși pentru a aprinde un război în care trista zicătoare latină : „Homo homini lupus“, se adevărește odată mai mult.

— Trad. de Th. Simenschi

LA CONSTANȚA

— Câteva notițe —

Propusesem de mult timp să facem o excursiune până la orașul și portul nostru românesc, Constanța. Însă împrejurările nu ne dedeau încă timpul, mai ales că pe atunci aveam încă de lucru.

Dar venise vremea aceea dorită și mai cu seamă c'am profitat de o reducere de 50 la sută pe c. f. r., ne-am hotărât să facem acest drum lung, în ziua de 21 Mai (Sf-ții Constantin și Elena).

În sfârșit, la orele 7 dim. am fost toți în gara de Nord, după cum eram înțeleși de cu seară. Am luat bilete și ne-am suit în tren ; iar la orele 7 jum. trenul s'a pus în mișcare spre Constanța.

După un drum destul de lung, trecând printre holdele bogate de grâu, porumb, etc., am ajuns la orele 2, în Constanța.

De aci, pentru că n'aveam bagaje, decât ceva de mâncare, ne-am îndreptat în corpore, drept spre farul care se află la capătul digului. În tot drumul, spre far, am admirat marea, care se întindea sub cerul albastru și larg, și peste care nu vedeam decât semicercul orizontului de unde nu mai vedea ochiul. Valurile se loveau de dig cu repeziciune aruncând stropi de apă și urlând, cu tot timpul splendid.

Am admirat, de asemenea, farul care este clădit de curând și pe care am văzut, în partea dinspre Tuzla, o frumoasă și mare medalie cu chipul M. S. Regelui.

Aci, am avut prilejul să umblu pentru prima oară, cu o barcă, cu care venise două băieți ca de vre-o 18 ani și cari ne-au rugat, pe patru din noi, să mergem să ne plimbe. Întâi n'aveam curaj, însă pe urmă mi-am luat, cum se zice «inima în dinți», și m'am suit în barca ce mergea lin, căci nu mai erau valuri. Ne-am plimbat prin fața portului vre-o 15 minute, apoi după multă stăruință din partea celor două băieți, am eșit, puțin mai în larg, pe valurile cari ne legănau ca și cum am fi fost un nimic pe acea imensitate de apă.

Spre seară ne-am îndreptat spre hotel Europa, unde am luat camere pentru dormit, pe urmă am eșit iarăși prin oraș.

Din oraș, căci se află așezat pe un deal, am văzut farurile în timpul când licăreau din când în când, și mai cu seamă acela dela Tuzla, care este cel mai mare.

Tot de pe acest deal am avut prilejul să văd portul în întregime, cum îl văzusem când eram jos. În port erau mai multe vase de război, de marfă și de călători; când am fost în port am văzut numai vasul nostru românesc «Regele Carol I», un vas englez «Belanoch» și unul rusesc, din care se descărca niște șine de drum de fer.

La hotel am avut ocazia să ascult câteva povestiri despre mare, din gura hotelierului, care spunea că se află de mult timp în Constanța.

Vorbind mereu despre frumusețile Constanței, a venit vorba și despre mare:

— Cum văjii marea și ce valuri vin! îi zic eu, uitându-mă pe fereastră spre mare.

— Astea nu sunt nimic, răspunde el, sunt altele și mai mari! Așa de exemplu este un vânt puternic care vine și agită apa așa de tare în cât se nasc valuri cât casa aceasta de mari! Apoi mai este o furtună tot așa de mare, care se cheamă «hulă»!

Mi-a mai spus o mulțime de grozăvii de ale mării, că s'a înecat o mulțime de copii și chiar oameni, pe cari i-a luat valurile pe când se scăldau.

Pe marginea mării, pe unde se află frumosul Casino, neterminat încă, sunt așezate din distanță în distanță bănci cari sunt puse la dispoziția publicului vizitator.

În Constanța am văzut clădiri destul de frumoase, edificii publice, precum și frumosul monument al lui *Ovidiu*. Populația, în majoritate este formată din turci, români, tătari, greci, ruși mai puțin, și diferite alte naționalități străine cari se ocupă cu diferite meșteșuguri și negustorii.

Deși am stat numai două zile, însă pot zice, cu drept cuvânt, că Constanța este una din localitățile cele mai plăcute dela noi din țară prin poziția sa pitorească.

A treia zi la orele 2.45 după amiază, am părăsit Constanța cu mult regret și am ajuns în București la orele 9.35 seara.

Efrem G. Anast.

Vendetta americană

Corsica trece de țara unde urile de familie provoacă cele mai multe crime.

Supunându-se însă moravurilor franceze, Corsicanii și-au îndulcit deprinderile.

Din contră, sunt țări depărtate unde răzbunarea, vendetta este acum mai înfloritoare ca orî când.

Așa este, de pildă, Kentucky sau Virginia occidentală cu care Kentucky este limitrof.

Nu trece zi în care să nu se producă în țările acestea asasinat zise de familie (*family-feuds*).

Adesea se produc bătălii în regulă între adulții a câte două familii dușmane.

Virginia occidentală a fost de curând însângărată de o teribilă vendettă.

Famiile Daniel și Christian se luaseră la ceartă pentru un loc de pășunat a cărui posesiune o disputau. La un moment șeful familiei Daniel ucise într-o cărciumă pe un Christian.

Membrii familiei acestuia din urmă, văzând cele petrecute, luară și ei armele. Opt zile mai târziu ucigașul căzu într-o cursă pe când tăia arbori în pădure.

Cadavrul său, găurit de gloanțe, fu regăsit în fundul unei prăpăstii.

Cum era de așteptat, membrii familiei Daniel jurară să extermină până la unul pe Christiani.

Dar autoritățile se decisă atunci să intervină și un serif (judecător rural) se puse în capul unui detașament de poliție voluntară spre a procedea la arestarea ucigașilor bătrânului Daniel.

Aceștia, tatăl și fiul, își aveau locuința pe o pantă aproape inaccesibilă. Dar reprezentanții legii, biziindu-se pe numărul lor, își închipuieră că preveniții vor da înapoi la prima somație.

O detunătură îi scoase din credința asta, când erau la o depărtare de vre-o câteva sute de metri.

Nu mai decât polițiștii porniră la asalt în speranță de a tăia retragerea a patru oameni pe cari îi văzuse fugind pe fereastră în direcția pădurei.

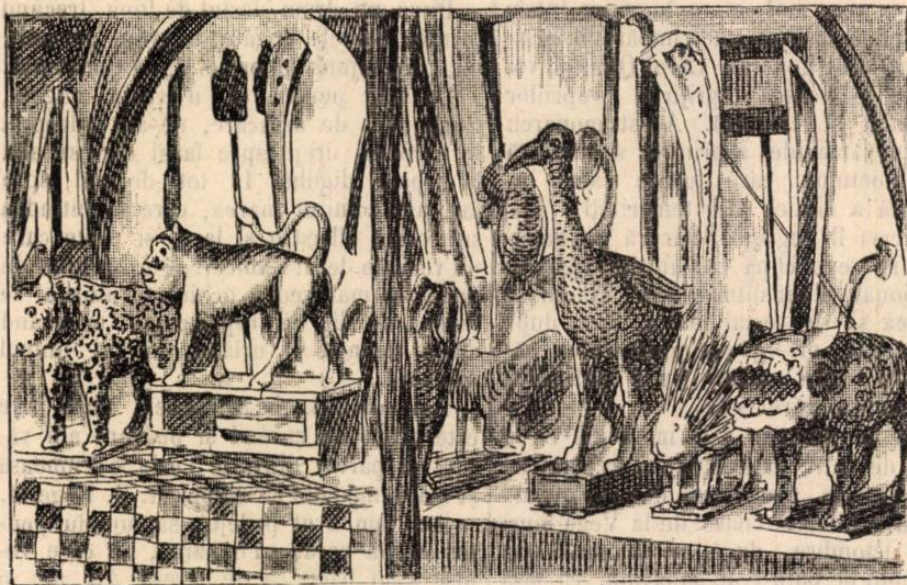
Dar noi focuri de armă izbucniră și două dintre jandarmii voluntari se rostogoliră la pământ.

Adăpostiți după niște trunchiuri de arbori, asaltatorii începură să tragă focuri în uși și ferestre.

Și când avură siguranța că au reușit la tăcere pe cei din casă, intrară înăuntru după ce prăvăliră o ușă. Aci însă un spectacol tragic îi aștepta.

Erau acolo două femei, mama și fiica—aceasta în vârstă de 16 ani—

Bogății moarte

Cu prilejul încoronării noului negus al Abisiniei, Menelik, s'a răscolit vechile comori ale regilor Abisiniei printre cari s'a găsit aceste lucruri ciudate și de mare preț, reprezentate de ilustrația alăturată. Sunt animale bizare și uriașe de aur și de argint masiv, iatagane enorme damaschinate, pasări fantastice, și o sumă de nenumărat de alte obiecte, — ridicule ca formă, dar de o valoare dublă

(a materialului din care sunt făcute, și a ciudăteniei lor), și incalculabilă în acelaș timp.

Actualmente bogățiile acestea regale și moarte sunt împrăștiate prin câteva muzee mari, dar cea mai mare parte din ele se află expusă la Sorto-Novo, de unde e luată și fotografia pe care o reproducem aci.

care înfruntaseră aproape o oră detașamentul de poliție.

Când mama căzuse moartă, după ce protejase retragerea sotului și a fiilor ei, tânăra fată continuase im-

pușcătura până când un glonț al inamicului îi produsese o rană mortală...

Vendettele corsicane pălesc, așa dar, pe lângă *feuds*-urile din Kentucky.

Blaz.

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE!

ISPRAVILE UNOR EROI

— Roman de aventuri războinice de L. BOUSSENARD —

— U r m a r e —

CAP. IV

Patruzeci și opt de ore trecuseră. În închisoarea sa misterioasă! Franc, mereu înlănțuit, bea, mănca, fuma și se plictisea de moarte.

Singurătatea mai ales îl despera și n'avea alt tovarăș în această singurătate de cât micile sale țigări, pe care le fuma într-una, de oare-ce i se aduceau ori cât ar fi voit.

Pentru omul acesta de acțiune, nervos, deprins cu mișcări violente în aer liber, viața de închisoare, așa cum o ducea acum, era cea mai teribilă dintre toate pedepsele.

Și cel puțin dacă ar fi putut să schimbe din când în când câte un cuvânt-două cu gardianul său! Dar nu: omul acesta rămăsese mereu tot așa de mut ca și în primele momente.

— Mă voiți îngrășa și mă voiu abrutiza! — murmură Franc.

«Oare nu cumva au de gând să mă lase în starea aceasta întreaga mea viață?»

«Dacă-î așa, mai bine ar face să mă ucidă fără întârziere.

Era la începutul celei de a treia nopți de captivitate. Franc cinase, fumase și acum se culca, ajutat de gardianul său, ca de obicei.

Și gardianul plecă ca și în nopțile trecute, iar Franc prinse să fumeze țigară peste țigară, pentru a dormi astfel narcotizat.

Deodată un pas greoi îl făcu să tresară. De obicei n'ajungeau pînă la din timpul nopții alte zgomote decât bătaia cadentă a vre-unui ornic din depărtare.

— Bizar lucru! — își zise caporalul. Ce naiba o fi mai voind acum gardianul?

Era în adevăr bătrânul gardian. Singur, cu o forță pe care nimeni nu i-ar fi bănuț-o, judecând după înțărișarea sa fizică, aducea pe umeri o masă enormă.

Puse masa în mijlocul încăperii și plecă îndată, fără să răspundă zua-vului, care exclamase:

— Frumos gând ai avut să aduci aici o masă; da, da, e foarte frumos

din partea d-tale că te-ai gândit să mobilezi trista mea locuință.

Mereu tot așa de tăcut, gardianul se întoarse în curând, aducând de astădată patru scaune și o bucată de stofă neagră.

A treia oară se întoarse cu alte scaune, pe care le aranjă simetric în jurul mesei.

Franc aruncă un nor de fum spre tavan și murmură:

— Dacă n'am uitat adunarea, trei și cu patru fac șapte.

«Șapte! Acesta este numărul celor 7 minuni ale lumii, al păcatelor capitale; numărul zilelor săptămânei și... al membrilor Tugenbundului!»

Să fie oare o iluzie? Ori în adevăr gardianul, care stătuse pînă atunci mereu nepăsător la toate întrebările caporalului, tresărise auzind acest cuvânt în gura sa?

În același timp privirea sa se îndreptă spre caporal cu o expresie bizară, în care se amestecau în același timp curiozitatea, mirarea și mila.

Da, era în privirea bătrânului gardian o milă adâncă și Franc fu emoționat.

Omul auzise cuvîntul și înțelesese. Dinsul cunoștea fără îndoială formidabila asociație în mâinele căreia căzuse acum Franc, fără nici o nădejde de scăpare.

Și bătrânul gardian al închisorii ori cât de împietrit era în fața durerilor omenești, nu se putea opri să nu compătimească pe tînărul acela cu privirea așa de vie și așa de plină de viață.

Iată că acum gardianul plecă din nou, pentru a nu se mai întoarce.

Rămas singur și în întuneric, Franc își zise că în curând se vor petrece lucruri noi.

Era aproape sigur că în curând aveau să sosească membrii teribilei asociații; cele șapte scaune din fața mesei negre erau o prevestire elocventă.

Trecură două ore într-o așteptare destul de chinuitoare.

Fără zgomot și pe neașteptate, ca într-o feerie ori ca într'un vis urât, ușa se deschise deodată.

O lumină intensă năvăli în închisoare și un om intră aducând un candelabru cu mai multe lumânări aprinse.

Omul acesta era mascat, după obiceiul asociației.

Depuse candelabru pe masă și se întoarse spre alți câțiva oameni mascați, care veneau în urma sa.

— Hh!.. nu mă înșelam, murmură Franc, fără să se miște.

Spectrele negre, care nu făceau mai mult sgomot de cât niște umbre, luară loc în jurul mesei negre.

Tăcerea absolută, care domina în acea încăpăre, înfățișarea mormântală a zidurilor, și măștile macabre pe care le purtau acei necunoscuți, — toate acestea erau atât de mișcătoare, în cât, cu tot curajul său, Franc se simți înfiorat de groază.

Emoția aceasta a lui Franc era cât se poate de explicabilă, pentru că dînsul știa bine că n'avea de-a face numai cu niște simpli călugări care se întruniseră acolo pentru a glumi ori a petrece cu femeile; știa cine erau oamenii aceia, și îi văzuse la lucru.

Dar emoția caporalului fu de scurtă durată. În curând reinvie într'insul soldatul fără teamă.

Dădu cuvertura la o parte și se ridică în picioare. Cu mâna dreaptă salută militărește lugubra adunare. Era în gestul acesta așa de simplu atîta demnitate, în cât necunoscuții răspunseră, inclinându-și capetele.

Acela care intrase cel de pe urmă, și luase loc în mijlocul conjurațiilor, era președintele.

— D-ta ești caporalul Franc din al treilea regiment de zuavi? întrebă dînsul, cu vocea severă.

— Am mai răspuns odată la această întrebare. Da, eu sunt Franc.

— Cu toate că unii dintre noi te cunosc, pentru că te-am mai văzut și altă dată, ți am pus această întrebare de două ori, pentru a ne asigura că nu se face nici o greșală în privința persoanei d-tale.

«Veți primi, după cum cred, pedeapsa cu moartea, și nu voiam să pedepsim un nevinovat.

— Grijă această vă onorează, răspunse zuavul ironic; vă voi face însă să observați că Peron, camaradul meu care a băut cafeaua destinată regelui Italiei, era de asemenea nevinovat.

Dar președintele, nevoinde să înconjoare chestiunea, continuă:

— D-ta ai surprins o parte din secretele noastre. Cunoști scopul pe care l'urmărim, și de mai multe ori ne-ai zădărnicit planurile.

Planurile acestea erau tragice, fără îndoială, dar erau judecate absolut necesare de către o asociație politică imposibilă și neertătoare.

— Am ucis un bandit care voia să-mi asasineze împăratul într'un mod laș, pe la spate.

«Dacă sunteți soldați, imi puteți înțelege gestul.

«Fără îndoială că mă puteți uri, dar în fundul inimilor voastre, mă stimați.

— Toate acestea nu sunt de cât cuvinte...

«Ura este o slăbiciune, stima o cochetărie !. Noi prea suntem făcuți să urâm, și prea suntem mari pentru a ne opri în fața unor nimicuri.

Pentru noi, oamenii nu au valoare de cât prin actele pe care îndeplinesc. D-ta ești un om de acțiune; sau cel puțin aceasta este părerea noastră.

«Anul dintre noi a căzut, lovit de d-ta, în palatul Amalfi.

— Și acum voiți fără îndoială să mă faceți să plătesc moartea acelui om, pe care l'am ucis fiind în legitimă apărare ?

— Viața d-tale este în mâinile noastre din momentul în care ai căzut în fața baricadei, la Melignano.

Te aflu în mâinile noastre de patruzeci și opt de ore, și totuși ești încă viu !...

— M-ați cruțat poate pentru a mă supune vre-unui supliciu rafinat...

— Vorbești ca un om cu spiritul încărcat de peripețiile romanelor foiletoane. Noi suprimăm pe aceia care ne încurcă, dar nu ne pierdem timpul cu torturele.

— Și totuși, lanțurile acestea, tribunalul excepțional pe care îl formați d-tră, această punere în scenă în același timp caraghioasă și tragică, toate acestea miroase a melodramă și a roman foileton.

— Cu singura deosebire că de astă-dată drama este reală și foiletonul trăit.

Dar să venim la chestie.

«D-ta ești tânăr și îți la viață... Unele evenimente cu totul recente ar putea să-ți facă viața și mai scumpă încă...

— Nu înțeleg ce vreți să spui.

— Veți vedea îndată care este înțelesul cuvintelor mele.

«Răspunde : îți la viață ?

— Și dacă voi refuza să răspund ?

— N'ai avea nici un motiv să faci așa ceva. Și apoi ești liber să taci sau să vorbești ; ai face și una și alta tot pe pielea d-tale.

— Să nu credeți că țin prea mult la viață ! Am cinci ani de serviciu militar și în timpul acesta mi-am primejduit viața de zeci de ori.

— Ești soldat și trebuia să-ți primejduești viața pentru a-ți face datoria.

— Cu atât mai mult cu cât am căutat eu însumi aceste primejdii ;

trebuie să știți că m'am angajat voluntar.

— Și nu posezi nici o avere ?

— N'am nici avere, nici familie... În afară de regimentul și mica mea soldă, n'am nimic.

— Și nici odată nu te-ai simțit înfiorat de dorul bogățiilor, a vieții de mare senior, de dorul luxului și al plăcerilor ?

Foarte mirat de această întorsătură a convorbirii, caporalul răspunse cu cea mai deplină sinceritate :

— Ba aș dori din toată inima să fiu bogat ; vă asigur că nimeni n'ar pricepe să învârtă mai bine banii de cât mine.

— Caporale Franc ! Ești prizonier, nenorocit, în lanțuri și viața d-tale nu mai atârână decât de un fir de ață...

«Moartea te amenință de aproape și nici odată nu-ți vei mai revedea regimentul...

— Atunci de ce toată această paradă de vorbă ?—exclamă Franc, neplăcut impresionat.

— Voim să-ți arătăm că ești pierdut, fără nici o speranță și fără nici o întârziere.

— Lucrul mi se pare zadarnic.

— Și totuși, dacă ți s'ar dărui viața, pe care o iubești și pe care ai pierdut-o aproape ? Și dacă odată cu asta ți s'ar da și averea pe care o dorești, dar pe care nici odată n'ai putea-o avea ?...

— Viața ! Avere !.. Mii de draci !

După o scurtă pauză și sacadând cuvintele, președintele continuă cu voce gravă :

— Ai voi să posezi un milion ?

— Eu ?

— Chiar d-ta.

— Drace !

— Un milion în valori franceze, ceea ce înseamnă cincizeci de mii de lei venit pe an.

— De sigur că d-voastră voiți să râdeți !—exclamă Franc, după ce îi privi pe toți de-a rândul.

Dar președintele răspunse cu aceeași gravitate :

— Propunerea pe care ți-o facem noi este serioasă : ea este făcută de niște oameni care n'au mințit nici odată, nici față de prietenii, nici față de dușmanii lor.

— Atunci ce crimă spăimântătoare voiți să-mi cereți în schimbul averii pe care mi-o oferiți ?

— Iarăși cuvinte ! Semnificarea cuvintelor de felul acestora poate fi întotdeauna dublă !

«Napoleon I, care a ucis în războaiele sale un milion de oameni, este pentru d-voastră un erou ; pentru noi este un criminal !

«Studentul german Frederik Staps, care a atentat la viața lui Napoleon I și a fost executat pentru tentativă de

regicid, este pentru noi un erou ; pentru d-voastră e un bandit.

«Prin urmare unde este adevărul ?

— Atunci voiți ca în schimbul banilor ce-mi oferiți să ucid pe cineva și, devenit milionar în urma acestui fapt, să fiu în același timp și erou și brigand ?

— Nu-ți cerem nici măcar atâta ?

— Atunci ?

— Îți vom cere numai să ne dai o mână de ajutor.

— Să fiu complicele d-voastră ?

— Da ; complicele unei acțiuni politice, plătită într'un mod strălucit : un milion de franci !

— Explicați-vă.

— Iată :

«Pentru motive politice legitime, două suverani au fost condamnați la moarte : Victor Emanuel și Napoleon al III-lea. Dispariția lor va împiedica masacrarea a o sută de mii de oameni ; va fi deci un bine pentru omenire.

— Așa dar îndrăzniți să-mi propuneți să fiu complice al unui asasinat împotriva împăratului meu ?—întrepruse Franc cu vioiciune.

— Nu ; nu este vorba de împăratul Napoleon. Pentru dînsul avem alți oameni mai puternici și mai eficienti decât d-ta.

«Dar este vorba despre Victor Emanuel.

«Cred că pe suveranul acesta nu-l iubești așa de mult ca pe împăratul d-tale...

— De unde știți ?

— De altfel puțin ne pasă nouă de asta...

«Un fapt istoric este aproape să se îndeplinească, și d-ta vei fi unul dintre ajutoarele noastre.

— Dacă voi vrea să primesc propunerea...

— Evident !

«Dar viața d-tale este în mâinile noastre, și ești prea inteligent ca să nu te învovești.

«Iată ce-am hotărât : Regimentul d-tale se bucură de toată încrederea regelui... Zuavii formează jumătate din garda sa, și se pot apropia ori când de palatul Bruseo.

— Atunci?...

— Veți face așa ca să fiți d-ta de gardă noaptea viitoare la intrarea palatului. Lucrul îți va fi ușor. Până la răsăritul soarelui ai fi la Milan.

— Și pe urmă ?

— După ce vei lua garda, un om îmbrăcat corect în uniforma casei împăratului se va prezenta... Omul acesta va fi purtătorul unui plic confidențial pentru rege.

«Omul acesta îți va spune : «sunt acela pe care îl aștepti».

«Fără îndoială, dînsul nu va cunoaște parola, dar totuși d-ta îl vei conduce până la camera regelui, în

fața ușei căreia stău mereu de gardă un zuav și un bersaglier.

«Veți pronunța aceste simple cuvinte: «Serviciul împăratului», și falșul ofițer de ordonanță va fi lăsat să intre. Restul te privește.

— Și omul acela, care, de sigur, se află acum în mijlocul d-tră, va fi asasinul regelui?

— Ce-ți pasă? Doar șeful casei de Savoia nu este suveranul d-tale...

«Nu-ți cerem, după cum vezi, de cât o complicitate pasivă, în schimbul căreia vei avea un milion de franci... Plata ți-o asigurăm în modul următor:

Dar Franc nu-l lăsa să sfârșească:

— D-lor, să punem capăt acestei convorbiri, zise dânsul.

«Hotărârea mea era luată de la primele d-tră cuvinte. Fără cuvinte mari, vă spun cu cea de pe urmă hotărâre, că nu pot primi infamia pe care mi-o propuneți.

«Puteți face din mine ori-ce poftiți!...

Oamenii mascați nu-și putură stăpâni un murmur de furie, în fața acestui răspuns bărbătesc. Unii dintre ei se ridicară, amenințători.

Dar șeful îi opri cu vocea sa severă:

— Tăcere fraților!

«Eă singur am dreptul să vorbesc și să comand aici.

Apoi, adresându-se lui Franc:

— E ultimul d-tale cuvânt?

— Da!...

— Gândește-te bine!... Viața și un milion de franci, în schimbul unei acțiuni ușoare... Și după aceea protecția unei asociații formidabile, a cărei putere ești departe de a o bănuși.

— D-lor, toate stăruințele d-tră sunt de prisos. Nu vă pot primi propunerea.

— Atunci să te pregătești de moarte!...

— Sunt pregătit.

Șeful se ridică, și scoase de sub haina sa bizară de conspirator, un stilet.

Veți muri de mâna mea! adăugă dânsul cu aceeași voce mormântală.

«Fraților, puneți mâna pe: condamnat.

Spectrele negre înaintară spre Franc, și-l apucară de mâini, de umeri, de gât, ținându-l nemișcat.

— Lașilor!... asasinilor!... strigă Franc.

Șeful apăsă pumnalul pe pieptul lui Franc; vârful străbătu hainele, și sgări pielea în dreptul inimii.

La atingerea aceasta rece a oțelului, Franc se înfioră din creștet până în tălpi.

— Caporale Franc! grați din nou șeful bandiților, așa dar, refuzi mereu propunerea noastră?

— Da!... refuz mereu!... Pumnalul pătrunse și mai adânc în carne:

— Refuzi?

— Da.

În momentul în care vârful ascuțit al pumnalului străbătu carnea, Franc nu-și putu opri o tremurare covulsivă.

Era revolta instinctivă a organismului în fața morții.

Cu toate acestea, nu scoase nici un strigăt, nici un vaet; voia să moară fără slăbiciune.

Dar în clipa în care Franc aștepta ca pumnalul să-i străpungă inima, șeful retrase lama. (Va urma),

AFRICA

Înainte de călăreților apărură câte-va animale africane

Afară de Australia nici o parte a lumii n'a rămas așa mult timp necunoscută ca Africa. Fără îndoială că în antichitate Fenicienii și Egiptenii au făcut înconjurul continentului african și Cartaginezii se pare că s'au aventurat și spre înbucăturile fluviilor Senegal și Congo. În secolul al XV-lea Vasco de Gama determină adevărata formă a Africii și Portughezii pătrunseră în interiorul țării

rilor Congo și Abisinia. Dar înainte de toate se poate spune că Africa n'a fost descoperită complet decât în veacul al XIX-lea, și aceasta din numeroase cauze între cari configurația coastelor și structura generală a Africii. Se crede în general că primul European care a traversat continentul acesta a fost englezul Livingstone a care venit cu o jumătate de secol după Honorate de Costa care

timp de nouă ani (1802—1811) a străbătut Africa centrală și sudică în toate părțile. Doi alți Portughezi Francesco-I-Coimbua și Silva Porto precedară încă pe Livingstone; acești doi au fost primii Europeni cari au parcurs ținuturile cuprinse între Uganda și Quilimane.

Intre exploratorii acestui continent cei mai celebri sunt: Gerhard Rolfs (dr. german 1855—1856), Cameron, Stanley, Serpa Pinto, locotenent expediția lui Stanley în căutarea lui Emin-Pașa care a fost bogată în peripeții și despre care Stanley a scris o broșură intitulată: „Intunecimile Africei”; a exploratorului de Brozza și ale altor mulți încă. Continentul Africei a rezervat și rezervă încă și astăzi multe surprize și întâmplări Europeanului care caută a pătrunde misterele lui. Celebrul explorator Doumont scria într-una din notele sale de călătorie astfel: Străbăteam împreună cu călăuza mea Leerc o câmpie acoperită cu erbură înalte, când deodată Leerc care era cu câțiva metri înaintea mea se întoarse și îmi desemnă cu mâna niște puncte mișcătoare. Uitându-mă cu atenție recunoscu spre mirare și groaza mea că câmpia era cutreerată de o bandă de lei. Aceasta ar părea că vine din imaginația unui Tartarin din Tarascon, dacă cuvintele celebrului explorator n'ar fi fost contestabile: „Mergeau înaintea noastră ca niște enormi câini”...

Nici odată nu mi-aș fi închipuit lucrul acesta. Singur autorul a spus aceste cuvinte. Și de aceea zic că mult timp va mai rezerva surprize acest continent exploratorilor săi.

Klar.

NOTIȚE MONOGRAFICE

— Urmare —

Craiova. — Ajunși în Piatra Olt, Craiova nu era departe și acele versuri din copilărie:

«Sus la munte ninge, plouă,
«La Craiova pică rouă, etc.,

îmi năvăliră în suflet și-mi dădeau ghes a vizita și reședința de altădată a Banilor! Zis și făcut. Cu trenul nu te poți pune, și în revărsatul zorilor furăm în Craiova.

Neașteptată realitate!

Străzile strimte, rău pavate; casele în neregulă — lângă una mare, alta gata să cadă, ori chiar de loc; multe esite chiar în trotuar; lipsa unei piețe regulată și bine îngrijită, lipsa unui tramvai, au făcut ca Craiova, cel puțin în mintea mea, să nu mă ocupe acel loc ce i-l dam acum! Parcul «Bibescu», cu toate că l-am văzut la 23 Iulie, în seceta cea mare, cum și câteva clădiri publice mărețe,

sunt singurele cari mă dau Craiovei o nuanță de modernizare!

Cu toate acestea, Craiova rămâne ca un oraș mare și un centru de românism, afacerile comerciale și toate cele economice aparținând mai mult Românilor! Mai mult, în Craiova și această parte a țării—Oltenia, s'a păstrat mai bine ca ori unde românismul, sub toate formele! Pe aici s'au zămislit cele dintâi state românești, această parte a țării ni-a dat în diferite rânduri bărbați, caractere ce au dus faima țării în lumea întreagă!

Turnu-Severin.—Impresia Craiovei nu ne-a pierdut gustul de a mai vedea și alte orașe, ci din potrivă, ne-a îndemnat mai mult. Dorința de a vedea și orașul lui Sever, gândul că ne vom învrednici a vedea și noi locurile străbătute altă dată de bădica Traian și alte motive de ordin istoric și cultural, ne determinară a lua trenul pentru Severin.

Plăcută realitate!

Severinul a întrecut cu prisosință ori ce așteptare a noastră. Ba pot zice, că între orașele vizitate și cunoscute din țară, Severinul e întâiul. Și cum să nu fie plăcut? Case cu înfățișare plăcută, curate, în ordine; străzi curate, regulate și plantate; un parc drăguț, așezat la un bun loc; în fața orașului un bulevard larg și frumos plantat; toate acestea așezate pe o înălțime, pe un platou, de unde se desfășoară ochilor o altă priveliște: o grădină publică cum n'am văzut, lângă ea calea ferată și la o palmă depărtare, Dunărea ce încinge orașul ca un semi-colan.

Varietatea aceasta de terenuri: deal, platou, coastă, vale, apă, pomi, verdeală, toate așezate la un loc, în cât ți-e de ajuns să stai în parc, ori bulevard, și ești în același timp și în oraș și la grădină și la drumul de fier și la Dunăre, te fac să ți placă Severinul, ba chiar te încântă! Ca vârf la toate și distracția publicului, pe timpul vizitării noastre, avea ceva deosebit. În parcul «Traian», un taraf de lăutari, toți în port național prin cântecele lor naționale, oprea la berăria unde erau ori ce trecător cât de grăbit, pentru a asculta mult, dar a face consumație puțină, sau chiar de loc! Eu, cel puțin, am rămas și acum sub impresiunea cântecului:

Nu te supăra, păăura:
Iar o face rugul mure, etc., etc.

ce l-am îngânat mereu, în toată excursiunea!

Ca instituții culturale și locuri istorice de remarcat sunt: liceul «Traian», clădire pompoasă și într-o frumoasă poziție. În grădina publică,

pe un teren ridicat: «Turnul lui Sever», care după felul urmelor și al poziției, se vede a fi fost un strașnic turn sațu cetățuie. De vale, la Dunăre, pe un mal și altul, resturi din stâlpii podului lui Traian, care justifică în deajuns venirea lui pe aici, iar rezistența până azi a stâlpilor — iscusința lui Apolodor. În mijlocul parcului, ca un semn de amintire: «Statua lui Traian».

Tot de vale, în port, este: șantierul de construcțiuni navale al ministerului lucrărilor publice, pe care vizitându-l, d-l director inginer, cu multă bună voință, ni-a pus la dispoziție pe secretarul șantierului, ce ni-a călăuzit peste tot, dându-ne explicațiile necesare. Cu această ocazie am văzut în miniatură: șlep, vapor, remorcher, dragă, lucrări prezentate și la expoziția națională. Apoi, mai multe ateliere mecanice: atelierul de ajustat, atelierul de fierărie, macaraua electrică, turnătorie. Totul e pus în mișcare cu un motor electric. În acest haos de atelier, lucrează 500 oameni și cam 70 funcționari. Lucrătorii sunt plătiți cu ora, începând de la 2.50, până la 10 lei.

Studina (Ferma).—Intorcându-ne pe valea Oltului, am vizitat mai întâi ferma «Studina» și satul cu același nume.

Ferma e în județul Romanați, mai la sud de orașul Caracal. E proprietatea Statului. Are o întindere de 10 mii pogoane. Scopul ei este: 1) a forma rase bune de vite, 2) a forma semințe bune de cereale, 3) a servi ca școală practică în mare, elevilor, ca școală de agricultură superioară. Ca personal conducător are: un director, un sub-director, și un conferențiar. (Profesor ce face diferite experiențe și notări). Lucrările manuale se fac de oamenii din sat, lucrători aduși din alte localități, soldați—toți plătiți cel puțin 2 lei ziua și mâncare. Aici se mai găsesc făcând practică în mare de un an și jumătate, și elevi de-a școalei de agricultură superioară. Ei se numesc stagiați și sub conducerea lor se săvârșește ori-ce fel de treburi. Bunăoară: într-o săptămână, unul sau doi stagiați priveghiază lucrările viei; alți doi lucrările de arătură; alți doi îngrijirea vitelor, etc., etc., făcând apoi rotație. Stagiarii au toată întreținerea de la fermă. Ei pot fi numiți apoi: administratori de moșie sau conducători ai propriilor lor moșii. Studiile lor sunt: 4 clase liceale, 3 ani la Herăstrău (șc. agric. super.) și un an și jumătate la fermă.

Cheltuielile anuale ale fermei se ridică la 120 mii lei, în puținii ani se dă escedent.

Am vizitat apoi împreună cu conferențiarul d. Andronescu și stagiarii de pe la diferite lucrări: caii, vitele cunute de la câmp, oile, porcii, via, pomii, diferite mașini, păstratul cerealelor, conservarea lucernei.

Printre rasele cari am observat sunt «Pintgau» pentru greutate, «Anglo-arabă» pentru călărie, «Bucovineană» pentru trăsura ușoară, «Dobrogeană-Bucovineană» călărie și trăsura. Dintre vite cunute: vaci și boi Moldovenesti, vaci de Ungaria; oi rasă indigenă «Țigă», rasă străină «Friz», un soi de oi frumoase, mari, lăptoase, dar cari nu s'au putut aclimatiza încă. Dintre porci: rasa «Craunez» cu capul lung și urechile blegi, și «York» botul scurt și strâmb, ambii pentru carne.

În urmă domnului conferențiar, cu o deosebită pricepere și bună-voință, ne-a explicat și arătat la fața locului: conservarea verde a lucernei, varietățile grâului, selecționarea lui și un asolament de patru ani.

Conservarea verde a lucernei. În timpul cositului, s'a făcut un șanț lung, larg și adânc după trebuință. Acest șanț a fost cimentat. Lucerna a fost adusă imediat după cosire și pusă în el. Când luferna s'a ridicat mai sus, a fost presată cu trecerea carelor încărcate, presare de care e nevoie pentru a produce căldura necesară fermentației. Tot ast-fel s'a urmat până s'a umplut șanțul. La capetele lui și prin mijloc s'a avut grijă a se pune niște țevi, ce corespund cu fundul gropii și cu aerul din afară. Acestea au din distanță în distanță niște găuri. La capetele de dinafară a lor și pe dinăuntru, sunt așezate niște termometre. Rosul țevilor e de a aerisi lucerna și a-i arăta temperatura, care nu trebuie să fie mai mică de 40 grade, nici mai mare de 60 grade. Nutrețul verde, prin presare și gazurile din el, se încălzește, dospește, fermentează. De îndată ce se constată un număr mai mic de 40 grade, căldura e mărită prin presare cu carele încărcate. De trece de 60 grade, i se împuținează căldura prin stropire cu apă. Ast-fel, o fermentare mare ar putea aprinde nutrețul cu flacări chiar, și atunci totul e stricat. După câte-va zile de supraveghere și fermentare, șanțul e acoperit cu paie și pământ, formându-i o muchie pentru scurgerea apelor din ploii. În timpul iernei, se destupă șanțul de la un capăt, și nutrețul mai mult un fel de tizic, de cât iarbă, e dat la vite.

În sala de experiență, ni s'a arătat următoarele varietăți de grâu: grâu bălan românesc, grâu roș, grâu roș uriaș, grâu Ulca de Odesa. Inșurările și defectele fie-căruia în cultură și comerț; grăul bălan are boabe ro-

șii, e sticos, are gluten mult, deci hrănitor în fabricarea pâinei; grâu roș cu boabe bălane, are boabe mai mari, e făinos, cu mult amidon și bun mai mult pentru paste; grâu roș uriaș, cu boabe albe mari, ni-l recomandă ca bun pentru cultura românească, unde în comerț nu se plătește calitatea, iar în cultură e mai superior, nu prea cade la ploii.

Din însemnările făcute la această fermă și pe un period de 4 ani, socotit la metru patrat, în medie s'a recoltat:

Grâu bălan (boabe roșii) 480 spice; greut. snop. 853 gr.; boabe snop. 217; greut. boab. 7,37 gr.

Grâu roș (boabe albe) 571 spice; greut. snop. 1.107 gr.; boab. snop. 280,5; greut. boab. 9,37 gr.

Grâu Ulca 479 spice; greut. snop. 1.015 gr.; boab. snop. 233,5; greut. boab. 8,32 gr.

Ni s'a mai explicat apoi: germinațiunea, formarea de varietăți prin fecundarea artificială, felurile selecționării.

Din explicările făcute, am dedus: că presarea pământului, tăvălugirea, joacă mare rol în germinațiune. Selecționarea prin boabe are darul de a păstra caracterele plantei. Prin selecționarea prin plante urmărim ceea ce vrem. Un cuvânt: populația noastră se hrănește mult cu porumb. Urmările porumbului necopt—a porumbului cu boabe mari zis: «Moldovenesc» sunt cunoscute. De ce nu se urmărește prin selecționare și o nouă specie de porumb!

Satul Studina. — Cât am stat la fermă, am vizitat și satul care e în apropiere. Cea dintâi cunoștință, a fost preotul, care se afla la marginea satului, la o arie. Aci preotul trece la sătenii, cu o mașină de trier, proprietatea sa, în valoare de 14 mii lei. Dijma luată era: o baniță la chilă sau 1 dublu decaltru, la 20 dubli.

Cultura de grâu a sătenilor fusese între 3 și 7 pogoane. Preotul avusese cultivate 20 pogoane. Locuitorii sunt clăcași. Pământ propriu îl au între 1 și 5 pogoane; ceea ce le mai trebuie, ia în dijmă. Mai toți din ei au câte 4 vite. Jumătate din ei au și vaci cu lapte. Din vizita ce am făcut-o prin sat și la câteva gospodării, m'am incredințat că jumătate din locuitori au locuințe bunicale ca exterior și construcție, jumătate trăiesc în bordeie făcute în pământ, unde lumina soarelui nu intră decât prin ferestrele mici ce vin la suprafața pământului. La aceste locuințe, au întâi o intrare, un fel de gârliciu și apoi odaie de locuit. Pe de arândul aproape, casele înăuntru sunt golite, rău întreținute ca curățenie și ordine. Femeile lucrează, de altfel, pânză,

lână, aba și borangic, dar totul se reduce la strictul necesar. Și pe aici, după cum am semnalat și în alte părți, pomii roditori nu se cultivă. La fermă am văzut cultura și pomii. Grădinile, foarte puțin îngrijite, ba mai multe lăsate în părăsire. Ca hrană principală, nu întrebuințează așa des ca în Moldova, mămăliga, ci de multe ori pâine de grâu făcută în țest. Notez aici că prin satele Dunărene, pe unde am umblat, se întrebuințează mult această pâine și iată cum se face:

„Țestul“ e un vas de lut, în forma unei strachine mari. Când vor să facă pâine, ard vatra, ce e jos în fața casei, cu tot felul de gunoaie. Fumul, după cum am zis în alte părți, ese pe un coș mare ce vine deasupra vetrei. În timpul cât se încălzește vatra, se înfierbântă și țestul ce e atârnat deasupra focului. În acest timp, se face pâinea, una singură: făină muiată cu apă caldă, i se dă forma, se pune pe vatra arsă și curățită, iar deasupra țestul învelit cu spuză. Cam în jumătate oră pâinea e gata coaptă. După cum se vede, ea e făcută repede și am găsit-o superioară mămăligii.

În satul Studina, am mai vizitat și biserica și școala. Biserica e de o construcție bună și încăpătoare. Ea costă 20 mii lei și e făcută cu cheltuiala locuitorilor, ajutama de arendaș cu 1000 lei și de venitul pantahuzei cu peste 1.000. Școala e bunică. Preotul e și dirigintele școlii.

Satul Dranovăț. — De la Studina, trecând prin Caracal, Piatra Olt, ne-am oprit la gara Arcești. De aci pe jos mergând cam 1 km., am ajuns în Dranovăț. Satul e pe valea Oltului, în dreptul Slatinei, la marginea de N. a județului Romanaii.

Acest sat e alcătuit din gospodării frumoase. În curte, tot ce-i trebuie unui sătean și ordine. Casele frumoase, înăuntru curate și imbrăcate. Femeile foarte harnice și lucrează aproape tot ce trebuie ca îmbrăcăminte în casă și familie. Locuitorii sunt cultivatori de pământ, pe care-l muncesc cu drag și spor. Și de ce nu l-ar munci, când deși clăcași, au aproape pe de arândul între 4—10 și 16 pogoane loc? Și de ce nu le-ar spori avutul, când au pământ excelent de bun, ieră de pământ, nu altceva! Se ocupă și cu creșterea vitelor și ar fi păcat, dacă nu s'ar ocupa, când pe valea Oltului, am văzut o iarbă minunată, ce nu dă greș în nici un an! Felul de a și păzi fiecare vitele e însă defectuos. Fertilitatea pământului, abundența izvoarelor cu apă oră imitarea, i-a făcut ca fiecare gospodar să aibă și o grădină cu zarzavaturile trebuincioase.

Pomii fructiferi puțini, deși s'ar putea cultiva în pământul bogat și ridicat din siliștea satului. Aceste cunoștințe le-am prins vizitând satul, mai multe gospodării în afară și înăuntru, ba mergând chiar la câmp, pe valea Țolului, unde mai toți sătenii erau la coasă.

Intrând în vorbă cu ei, ni s'au părut veseli, isteți, mulțumiți de traiul lor și mai presus de toate voinici.

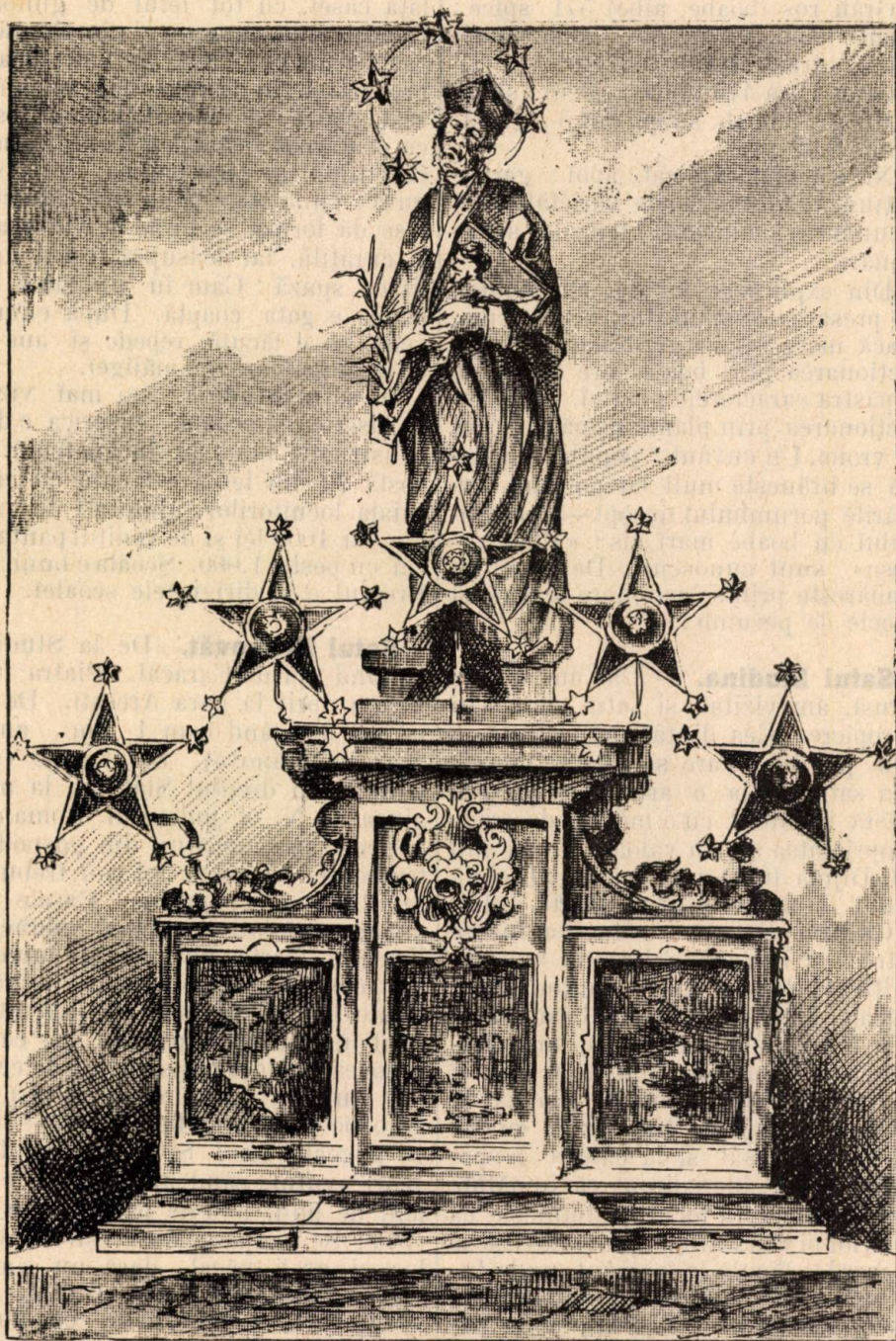
Școala unde e și locuința învățătorului, e bunicică. Lipsa unui local

mai bun, a unei întrețineri mai cum se cade, a unei grădini școlare etc., au fost poate cauzele la o schimbare prea deasă între învățători.

Învățătorul actual, Vișinescu, căsătorit, era însă mulțumit de starea lui. S'a arătat tare mulțumitor că ne are de oaspeți, mult îndatoritor și tare liber în mișcările și vorbele lui, denotând o inimă curată și mulțumită tot odată.

(Va urma).

STATUA UNUI SFÂNT

Pe podul de pe râul Moldau (afluent al Elbei), «Carol IV», din orașul Praga, capitala Boemiei, se află o statuie care prin ciudătenia ornamentelor ei atrage

privirile tuturor trecătorilor: e statuia lui Ioan Nepomucene-ul, sfântul național al Boemiei, operă măreață de bronz, ornată cu bas-reliefuri și executată la Nürem-

berg în 1683, — una din puținele statui ridicate unui sfânt.

Ioan Welfin, sau Nepomucenul, născut în 1330 în Nepomuk, — după cum spune legenda creiată de popor în împrejurările istorice din acea vreme, fu aruncat — în vârstă de 53 ani fiind, la 1383, — în râul Moldau pentru că a refuzat să trădeze împăratului Germaniei de pe atunci, Venceslas VI, regele Boemiei, spovedaniile împărătesei, el fiind, în calitate de preot, dăhovnicul acesteia.

Se mai spune că după ce a fost aruncat în valurile acestui râu de pe podul — actualmente „Carol IV”, — ar fi căzut cinci stele, care i s-au așezat strălucitoare în jurul capului lui, care plutea încă la suprafața apei, ca o aureolă.

După cum se vede, statuia e făcută în totul conform legendei.

ETNA

După ce vizitarăm tot ce era mai vrednic de văzut în Catania, pornirăm la drum spre vârful muntelui Etna. Până la satul Nicolosi, aproape 12 mile engleze, te urci mereu, trecând prin podgorii bogate și plantațiuni de aguzi; dar și acestea erau străbătute și distruse în multe locuri de ultimul torent de lavă. Regiunea lui Nicolosi era încă acoperită de jur împrejur cu cenușă uscată și neagră, iar colinele învecinate, peste care se revărsase lava, erau încă atât de neroditoare, ca și când erupțiunea ar fi avut loc abia ieri. De pe culmea unui deal pe care îl urcai, văzuți în jurul meu un mare număr de înălțimi de acestea, unele de asemenea neroditoare, altele bogat plantate cu viță de vie, altele acoperite de păduri de stejar. În mănăstirea din Nicolosi ne odihnim puțin și apoi ne continuăm drumul conduși de un țaran din sat.

Aici începe regiunea păduroasă și ține până la Peștera Caprelor, aproape 6 mile. Suișul, în tot cursul drumului, este foarte greu, și devine cu atât mai anevoios, cu cât ajungi mai sus. Schimbarea cliimei este foarte remarcabilă. În Catania era toiuł cositului; la Nicolosi totul se găsea în floare, ca în luna Mai; pe când în apropiere de Peștera Caprelor copacii de abia înfrunzeau și aerul era foarte rece și întepător. Aprinserăm un foc în această mică văgăună, ne odihnim până la miezul nopții și ne suirăm apoi prin cenușe neroditoare și bucăți de lavă, spre vârf. După ce călărirăm vre-o opt mile, muntele deveni atât de priporos, încât ne văzurăm nevoiți să părăsim catăriile noastre și să facem restul drumului pe jos. Ne oprirăm un răstimp pentru a contempla scena care se desfășura în fața noastră. Noaptea era senină și luminoasă îndeajuns pentru a ne arăta contururile obiectelor, —nimic în detaliu însă. Domnea aici o tă-

cere adâncă, întinsă, întreruptă numai din când în când de vuetul muntelui, care răsuna puternic și solemn, ca atunci când se deslănțuiește o furtună pe mare.

Craterul se putea distinge printr-o lumină roșie, întunecată, care străbătea nouri mari de vaporii care se urcau rostogolindu-se în sus. Totul alcătuia o scenă cât se poate de înfricoșătoare, cu care nimica în lume nu se poate asemăna. Găsim puțină zăpadă în această parte a muntelui, însă frigul era atât de aspru, încât de abia îl puteam suporta. Nici greutatea hainelor, nici sforțările noastre nu ne încălzeau. Frigul era atât de puternic, încât aburul ferbinte, care pătrundea afară prin micile crăpături, îngheța numai decât pe pietre.

După ce cu multă greutate și osteneală ne cățăraserăm timp de două ceasuri în sus, ajunserăm la marginea craterului. Priveliștea care se arată aici e mai presus de orice descriere și de orice închipuire. Intreaga insulă Sicilia, Malta, Calabria, și insulele Lipare apar toate la oaltă, ca pe o hartă. Detaliile dispăruseră toate în culoarea albastră a dimineții și totul la un loc părea cufundat în tăcere și odihnă. Eu însumi mă simțeam ridicat deasupra omenirii. Locurile în care înfloriră atâtea orașe puternice în artă și în arme, în care se luptară atâtea flote și armate pentru domnia lumii, păreau numai niște pete întunecate.

Când răsări soarele, scena se limpezi treptat, treptat; câmpiile și munții, mările și fluviile, orașele și satele deveniră din ce în ce mai lămurite. Când însă dobândiră un anumit grad de lumină, dispărură iarăși încetul cu încetul în mijlocul vaporilor atrași în sus de soare. Etna însuși formă un cadru solar colosal, a cărui umbră se întindea până departe, dincolo de orizontul vizibil, lucru din care mă incredințai și totdeauna că de aici s'ar putea vedea, cu un ochian bun, coasta Africeii. Dedesubtul nostru, la poalele muntelui, puturăm vedea urmele unui mare număr de curente de lavă, cari totuși nu sunt nimic pe lângă numărul acelora cari nu se mai pot distinge. Căci dacă cercetăm văile adânci spălate de torentele cari vin din munte, vedem că muntele întreg e format din diferite straturi de lavă, cari au curs unul peste altul la intervale lungi de timp; printre stratele răzlețe se mai recunoaște pământul nou format, de o grosime variabilă.

Mai înainte de a ne întoarce îndărăt, mă hotărâi să mă uit în crater. Călăuza noastră auzind aceasta începu să înșire toate primejdii la cari se expune cineva într-o asemenea împrejurare și povesti cum se prăbușiseră în mai multe rânduri băncile de lavă cari atârnau deasupra. Dar după oarecare indemn și după ce rosti câteva rugăciuni în urma cărora mi se făcuse și mie frică, ne

conduse într'un loc care a mai fost vizitat de câte un străin îndrăzneț. De aici privii în grozava prăpastie de foc și văzu înălțându-se stânci colosale, printre cari pătrundeau cu violență, nouri groși de aburi, cari erau amestecați tot-deauna cu o lumină palidă și tremurătoare. N'am putut zări fundul, auzii însă lămurit ciocnirea și vuetul valurilor de materie topită, cari făceau un zgomot

atât de mare, încât îmi dădură oarecare idee despre torentele și vârtejurile focului năpraznic care văjaia în fund. După ce ne satisfăcurăm până într'atâta curiozitatea ne coborârăm înghețați de-a binelea înspre peșteră, pentru a ne mai odihni acolo; și după aceea ne întoarserăm înapoi la Catania, unde ajunserăm seara cu totul sleiți de oboseală.

Trad. de Th. Simenschy

BICIUL DE FOC

— Mare roman de aventuri moderne —

— Urmare —

Faptul acesta nu era de loc comic; cu toate acestea Larmette și Davis schimbă o privire mulțumită.

„Din fericire,—continuă Floriana scrisoarea,—am avut pe cine-va pe lângă mine, și trebuie să te rog pe d-ta să duci corindanele până în America.

„Doctorul îmi spune că va trebui să stau în pat șase săptămâni, și eu am socotit că e prea mult atâtea întârziere.

„Accidentul meu nu va avea nici o urmare mai gravă; sper că fractura se va vindeca pe deplin.

„Sunt supărat numai din cauza incurcături pe care v-o fac. Sper însă că mă veți erta, având în vedere că e la mijloc un caz de forță majoră, și vă rog să primiți asigurarea respectuosului meu devotament.

A. Lastin.

Larmette ascultase tot timpul cu surisul pe buze; inginerul Botera părea și dînsul tot așa de nepăsător. Numai Davis încrunta mereu din sprâncene, dând semne evidente de nemulțumire. Cu toate acestea și dînsul era foarte senin când Floriana sfârși scrisoarea.

Știam eu!—exlamă d-na Patorne!—a fost scris să avem legături cu d. Larmette. Scumpa mea Floriana, erai clienta sa fără v-o ști.

— Lucru pentru care nu pot decât să mă felicit, adăugă repede bijutierul. O afacere aduce după dînsa altele. Sper că în curând vom putea să schimbăm bijuterii de o valoare mai mare.

•Și-apoi sunt cât se poate de încântat că am scăpat de aceste corindane, căci, de când cu celebrul furt de radium, nu mai am zi liniștită. Acum sunt cel puțin sigur că nu voi mai primi vizita acelor domni.

Zicând acestea, Larmette se sculă și, cerându-și scuze, se retrase împrennă cu tovarășii săi.

Floriana tocmai deschisese gura pentru a mai spune ceva; dar falsul Frachay îi opri cuvintele pe buze.

— Se spune, începu dînsul, că estuarul Senei constituie una dintre cele mai frumoase panorame cari se pot vedea. În timp ce vom admira peisagiul, îmi voi permite să vă supun unele idei

relative la drumul formidabil pe care trebuie să-l facem cu automobilul.

D-na Patorne rămase cam nedumerită; curiozitatea ar fi îndemnat-o să meargă și ea pe punte, dar Floriana o rugă să grijească de bagaje și ea trebui să se stipe.

Peste două momente Frachay și Floriana stăteau de vorbă pe punte; amândouă însă păreau absorbiți în contemplarea peisagiului.

— Pietrele comune din casetă murmură falsul watman, sunt pietrele scumpe cari au fost transformate în cuptorul electric.

— M'am gândit și eu la asta; dar de ce sunt acuma în posesia mea?

— Pentru că așa am voit eu.

— D-ta?

— De sigur. Eu am trimes vorbă d-lui Lastin să facă această cumpărare.

— Un furt în casa tâlharului?

Frachay răspuns cu oare-care tristețe:

— Nu, d-șoară. Acela care dorește să demaște niște mizerabili, nu trebuie nici un moment să se coboare pînă la nivelul lor moral.

«Am contat pe lăcomia oamenilor de felul acestora. Lastin imbarcat pe vasul acesta, cu pietrele lui în aparență fără nici o valoare, era evident că Larmette avea să caute să-și recapete bijuteriile.

«Omul acesta a trebuit să se plece în fața stăruințelor poliției, pentru că altfel ar fi dat loc la bănueli. Noi însă, cari cunoaștem adevărata stare a lucrurilor, ne putem da seamă cât de legitimă ar fi dorința sa de a-și recăpăta pietrele.

— Fără îndoială, dar atunci...

— Căutând să-și recapete bijuteriile, ne-ar da o dovadă materială, și am putea să-l dăm îndată pe mâinile justiției.

Floriana își împreună mâinile, rugătoare:

— Oh!... murmură dînsa, iartă-mă că nu te-am înțeles de la început.

— Nu-i nimic, d-ră. Eu te cunosc bine acuma și știu ce trebuie să citești în vorbele d-tale. Dar să revenim la subiectul nostru. Accidentul lui Lastin, împiedecându-i călătoria, nu strică planurile noastre; totuși întâmplarea aceasta mă neliniștește.

— De ce ?

— Larmette a văzut caseta în mâinile d-tale, prin urmare pe d-ta te amenință primejdia.

Floriana își privi prietenul uimită, pentru că i se păru că descopere în graiul său o ușoară tresărare.

— Trebuie prin urmare să fim prudenți, continuă Dick Fann. Să pui caseta în cabina d-tale, la îndemâna tuturor. Larmette trebuie să fie sigur că noi n'avem nici măcar cea mai mică bănuială.

Te mai rog să observi cu atenție toate obiectele din cabina d-tale, și să-mi comunici și mie chiar amănuntele cele mai lipsite de importanță. În modul acesta voi simți momentul când adversarul va avea de gând să opereze.

Floriana asculta cu cea mai mare atenție, căutând să descopere gândul detectivului.

Pe figura ei blândă era răspândită expresia unei admirații sincere.

— Ce crezi că va face dânsul ?

— E un om foarte abil. Puterea automobilului său de o sută de cai, mă face să bănuiesc că are multă încredere în acest automobil.

— Cum ?... Ce are a face automobilul în afacerea casetei ? Pentru a fura cine-va o casetă cu bijuterii nu e de loc nevoie să aibă un automobil de o sută de cai putere.

Detectivul surâse.

— Greul cel mare este să păstrezi obiectul pe care l-ai dobândit.

— E adevărat. Cât sunt de proastă !...

— Ei !... Din această pricină m'am gândit la enormitatea automobilului d-lui Botera... Mașina aceasta trebuie să aibă unele ascunzătorii de nebănuit.

Din toate acestea conchid că furtul va fi săvârșit spre sfârșitul călătoriei cu vaporul.

— Atunci peste patru sau cinci zile ?

— Probabil.

Dick Fann fu nevoit să-și intrerupă aici convorbirea, pentru că zări silueta d-nei Patorne îndreptându-se spre punte.

Când «eleganta» guvernanta se apropie de Floriana, detectivul era departe, și nimeni n'ar fi putut bănuia convorbirea gravă pe care o avuse, pe fața surâzătoare a d-soarei Defrau.

Când era aproape să intre în cabina lui, Dick Fann se simți apucat de mână.

Se întoarse : Jean Brot era în fața lui.

— Stăpâne, murmură ștrengarul, iartă-mă că nu te-am recunoscut până acum.

Detectivul încruntă din sprincene.

— Nu te supăra, continuă groomul. Ar fi trebuit să-ți spuși și d-ta că Jean Brot nu este un dobitoc, și ar fi trebuit să vezi că are dorința de a-și servi stăpâna.

«Chiar acum îți voi da o dovadă despre aceasta. Am urmărit pe domni cu

automobilul de o sută de cai până la cabinele lor.

— Ah ! exclamă Dick Fann, devenit dintr-o dată foarte atent.

— M'a mirat generozitatea fără de cuvânt a d-lui Larmette. La fie-care zece minute, și pentru cel mai neînsemnat serviciu câte un bacșiș. Era bătător la ochi...

— Și ce spuneau ? întrebă detectivul.

— Corindioanele noastre au fost furate ! exclamă Davis, îndată ce fură în cabină.

— Tac ! îi răspunse cel-alt ; vom ști noi să le recăpătăm.

«Și după asta a început să fredoneze o arie veselă.

«După un moment a întrebat din nou :

— Tot personalul 30 H. P. ocupă cabine pe punte ?

«Am înțeles îndată despre cine era vorba.

— De sigur, răspunse cel-alt. Miliardara își îngăduie toate cheltuielile. Au trei apartamente : unul pentru stăpână, altul pentru guvernanta, și al treilea pentru watman și groom.

— Foarte bine.

«Am văzut că convorbirea se sfârșise aici, și am venit spre punte pentru a spune d-rei Defrau cele ce auzisem. Cum nu prea sunt surd, am putut prinde câte-va cuvinte din convorbirea d-tră... Trebuie să-ți spun că mai înainte eram foarte bănuitor în privința d-tale ; prea te vedeam primind cu bună-voință ți-gări de la Larmette.

«Acuma însă, stăpâne, după ce te-am recunoscut, cred că voi lucra împreună cu d-ta.

— Ți-o făgăduiesc, bunul meu Jean. Să nu uiți însă, că nimeni nu trebuie să bănuiască înțelegerea noastră. Ar fi bine chiar să te prefaci oare-cum supărat pe mine.

— Asta va fi cam greu !

— Trebuie.

— Dacă trebuie, fii liniștit : te voi privi tot-dauna încruntat.

Se despărțiră.

Seara fu multă lume la masă. Larmette înveseli asistența cu niște anecdote povestite cu mult haz. Dar când fu vorba să treacă în salon, unde avu să se producă o cântăreață vestită, bijuterul se retrase, sub cuvânt că se simțea obosit.

Înainte de despărțire însă, găsi mijlocul să șoptească câte-va cuvinte d-nei Patome :

— Am trimis niște trandafiri în cabina d-tale, dulcea mea amică. Florile acestea vor înlocui acolo gândul meu, până în momentul când ne vom revedea.

Apoi, cu voce și mai înecată încă, adăugă :

— Am trimis flori și d-rei Defrau, proprietara automobilului.

În accentul cu care pronunță aceste cuvinte era atâta dispreț pentru d-ra Flo-

riana, încât guvernanta se îngălbeni de plăcere.

— Vrei să mă înnebunești ?—murmură dinsa.

— Vrea sufletul d-tale în schimbul sufletului meu, răspunse bijuterul pasionat.

Și dispăru.

Jean, observând un gest al stăpânului său, se luă după dînsul.

Peste o jumătate de oră ștrengarul se întorcea în salon.

Un domn cânta la piano și zgomotul era foarte mare.

Jean Brot putu deci să se apropie de stăpânul său și să-i șoptească :

— S'a culcat ; acum doarme.

Pe la orele 11 adunarea se risipi, fiecare îndreptându-se spre cabina sa.

CAP. III

Trandafiri speciali

Era ziua mare când Dick Fann deschise ochii.

După ce privi un moment în jurul său, detectivul murmură :

— E curios cât de deșert îmi simt capul.

«Deșert și greoi... Cabinele acestea sunt prea lipsite de aer.

«A !... dar uite că oblonul a fost deschis, prin urmare nu poate să fie din pricina lipsei de aer.

«Atunci trebuie să fie o durere de cap fără nici un motiv. O preumblare pe punte și m'î va trece.

Dick Fann să dădu jos din pat și începu să-și facă repede toaleta.

Un sforăit ușor îi atrase atenția. Jean Brot dormea cu pumnii strânși.

— Cum mai doarme ștrengarul acesta !—murmură detectivul. Ar fi păcat să-i stric somnul.

Și se îmbracă căutând să facă cât mai puțin zgomot.

Dar când fu aproape gata, se deșteptă și Jean.

Însă modul cum se deșteptă din somn ștrengarul, îi atrase atenția.

— Ai dormit rău, Jean ?—il întrebă dînsul.

— Ab, bună ziua, stăpâne ; văd că am dormit prea mult, căci mi-e capul greu.

— Ah !

Cu obișnuința sa de a apropia întotdeauna faptele și de a trage concluzii, detectivul se mira acum că și el și Jean Brot își simțiseră capul greu la deșteptare.

Din instinct examină carabina cu o privire scrupuloasă.

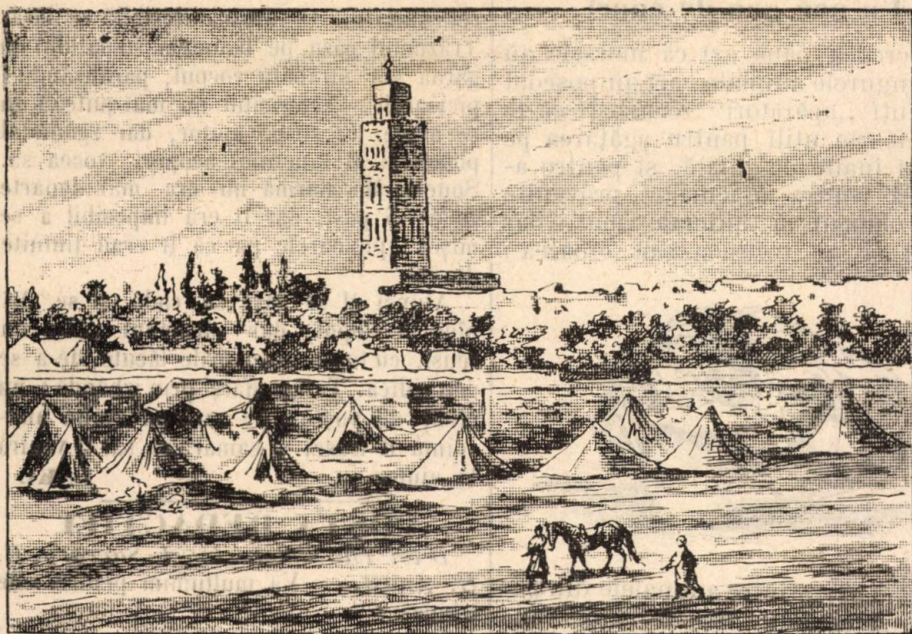
Nu putu însă descoperi nimic altceva decât petala unei flori care era aruncată pe jos.

— De unde este petala aceasta, Jean ? întrebă dînsul.

— E o petală de tulipan, stăpâne, și eu n'am avut niciodată asemenea flori.

— Atunci, această petală ?

VEDERI DIN MAROC

Minaretul lui Saïda

— N'am adus-o eu; la urma urmei se poate să fi intrat pe fereastră.

Și Jean arătă cu mâna oblonul deschis prin care razele soarelui pătrundeau în cabină.

Detectivul răsă cu poftă.

— Ai dreptate, micuțule; cu mania aceea de a fi întotdeauna bănuitor, am ajuns să mă îndoiesc de lucrurile cele mai simple. Eram însă impresionat de faptul că ne-am deșteptat amândoi cu dureri de cap.

— Asta e în adevăr curios!

— Dar acum mi-e mult mai bine.

O plimbare pe punte și un dejun ușor mă vor restabili pe deplin.

Dick Fann se apropie de fereastră și voi să arunce petala de tulipan, dar se răzgândi și o păstră.

— Ne revedem la masă, peste o jumătate de oră, nu-i așa, Jean?

Se pare că ar fi cel mai ușor lucru să bea cineva, de pildă, o cafea cu lapte când voește s'o facă; dar uneori, între ceașca cu cafea și buzele individului se pune neprevăzutul și atunci lucrul devine greu.

Pe punte Dick Fann zări într'un colț pe d-na Patorne flirtând de dimineață cu Larmette al ei.

Cum nu prea avea poftă să vorbească cu ei, Dick Fann se îndreptă în altă parte.

În timpul nopții steamerul făcuse o bună bucată de drum; acum nu se mai zărea la orizont nici o coastă de continent.

Marea prezenta un spectacol melancolic, misterios.

Creerul detectivului, mereu în activi-

tate, se odihni un moment în contemplarea acestei majestăți.

Dar n'avu parte să se bucure mult de priveliștea grandioasă a mării, căci cineva îl zmuci cu putere de mână.

Era Jean Brot, care avea o figură cu totul speriată.

N'avu timp să-i mai pue nici o întrebare, căci ștrengarul îi strigă:

— D-ra Floriana a fost prădată!

Prădată!.. Detectivul își uită dintr'odată toate gândurile de mai înainte.

— Și ce i-au furat?

— Cutia pe care a primit-o erii, înainte de plecarea vaporului.

— Cutia cu corindoane?

— Da.

O flacără vie se aprinse în ochii lui Fann, dar flacăra aceasta trecu repede ca tulgerul. Aproape cu nepăsare întrebă:

— Și cum s'au petrecut lucrurile?

— Nu știu. M'am îmbrăcat repede ca să nu întârzi; când am eșit din cabină, am dat peste o grămadă de oameni cari vorbeau cu aprindere; printre ei era și căpitanul. Am auzit atunci că d-ra Floriana fusese prădată în timpul nopții și că dăduse de veste...

— Și ce spunea dinsa?

— Ce ți-am povestit până acum.

— Are vre-o bănuială?

— Ce bănueli vrei să aibă? Caseta a dispărut astă noapte pe când d-ra dormea. Nu-și explică cum s'au petrecut lucrurile. Știe numai că în momentul când s'a culcat caseta era în cabină.

— Dar hoțul n'a lăsat nici o urmă în cabină?

— Nimic. Căpitanul se pregătește să facă o anchetă.

Un surâs ușor flutură pe buzele detectivului.

— Va face anchetă și nu va descoperi nimic; eu însă știu cine este hoțul. Vorba este numai să pot avea doveză.

Apoi, adresându-se ștrengarului, care aștepta nerăbdător:

— Să mergem la d-ra Floriana.

S lile erau pline de curioși; dar căpitanul luase măsuri de ordine și lumea nu putea intra în cabina în care se întâmplase furtul.

— Se făceau presupunerile cele mai fantastice și toate erau discutate cu patimă; unii aruncau vina pe direcția companiei de navigație, care — spuneau dinși — trebuia să ofere călătorului mai multe garanții pentru avutul său!

Frachay și Jean Brot fură lăsați să treacă în cabina stăpânei lor.

Când se apropiară de ușa cabinei, care era deschisă, Floriana spunea comandantului, care stătea în fața ei:

— Ce să-ți spun, d-le? N'am nici o bănuială, nici una. Nu pot arunca vina pe nimeni.

Când îl zări pe Dick, fața i se ilumină. Se temea că răspunzând la întrebările comandantului, să nu spue vre-un lucru care nu trebuia spus.

— Ah, iată-te, Frachay!

Falsul mecanic salută adânc.

— Se pare că apartamentul d-voastră a fost vizitat în noaptea asta.

— Da, Frachay.

— Vi s'au furat, fără îndoială, bijuteriile, banii?

— Nu, nu; nu este un furt așa de grav. Tâlharii s'au mulțumit cu caseta în care se aflau corindoanele comune. Știi, care mi-a fost adusă erii înainte de plecare.

În timpul acesta Dick își preumbla de jur împrejur privirea-i scrutătoare. Zări pe o masă un buchet de trandafiri.

Se apropie, și după ce le mirosi, exclamă:

— Aveți frumoase flori, d-șoară!

Privirea lui expresivă spunea Floriane că trebuie să vorbească.

— A!... florile mele. Aproape le uitasem. Sunt o atenție din partea concurentului nostru, d. Larmette... Le-am găsit aseară când m'am întors din salon.

— E foarte amabil domnul Larmette, murmură comandantul; trandafirii sunt foarte rari pe vapoare.

— Cred că d. Larmette s'a aprovizionat înainte de plecare, zise Floriana. Bănuesc chiar că s'a adresat unei case de lux, pentru că acești tulipi dubli sunt în adevăr minunați.

— Tulipi dubli?

Ca și cum ar fi fost împins de un resort, Dick Fann se întoarse și privi din nou florile. Cu un ton bizar întrebă:

— Unde vezi d-ta tulipi, d-ră?... Eu văd că sunt trandafiri.

— Trandafiri!

Canadiana se apropie repede, și la rândul ei privi florile foarte mirată.

— E adevărat, murmură dânsa, sunt trandafiri; cu toate acestea aș fi jurat că nu văzusem trandafiri.

— De sigur niște tulipi galbeni deschiși, cu dungii roșii?

— Tocmai așa, răspuse Floriana, uimită; dar de unde ai ghicit d-ta?

— Dar nu ghicesc de loc, d-soară, răspuse Frachay, vesel. Numai că, erî, înainte de a mă imbarca, am zărit undeva niște tulipi de culoarea aceasta. Strălucirea florilor mi-a atras atenția și astănoapte am visat despre ele. De aceea, când ai vorbit despre tulipi, am făcut îndată o apropiere...

— Asta înseamnă explicarea visurilor! exclamă comandantul, aprobat de toți inferiorii săi.

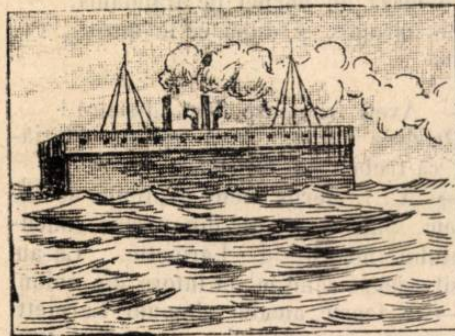
Nimeni însă n'ar fi putut bănuî că pe când se prefăcea că împărtășește veselia generală, Dick își spunea:

— Așa dar, au fost tulipi. Dovada este petala pe care am găsit-o în cabina mea. Oare acela care a pătruns aici pentru a fura caseta cu corindioanele, avea interes să pătrundă și în cabina mea?

(Va urma)

Vapor anti-«mal-de-mer» și ne-sub-marin

Se știe că orî cine ar călători pe apă cu sub-marinul este cu totul privat de «răul de mare»,—aceasta într'un mod foarte explicabil. Pe acest principiu stabilit, un ofițer de marină, fost elev al școlii politehnice din Paris, d. Turc, a inventat vasul ideal

pentru călători, pe care este exclus cel mai neînsemnat caz de «rău de mare», și care cu toate acestea e numai pe jumătate sub-marin.

Vasul are forma celor mai multe din sub-marine, cu singura deosebire că are o parte eșită de-asupra apei; e un sub-marin care suportă o platformă foarte ridicată pe suprafața mării. Așa cum e construit și'n deosebi cum plutește, vasul acesta ferește cea mai debilă constituție de neplăcerile «răului de mare».

CURIOZITĂȚI NATURALE

Un nou gen de epurî

Se credea până azi că morsele au fost singurele animale cari au posedat doi dinți „apărători” recurbați ce le erau foarte utili pentru agățarea pe blocuri înalte de ghiață, și pentru apărarea contra atacurilor provenite de la oameni și animale mari, dar trebuie să ne recunoaștem eroarea:

posedăm azi printre animalele din pădurile și câmpiile noastre niște animale—micî, e drept, dar cari au doi dinți „apărători”. Acest animal de curând descoperit, pare—după toate probabilitățile—a fi un epurî dintr'o specie ciudată.

Un „Nimrod” al Franței a avut fericirea să muște un asemenea specimen—al cărui craniu e reprezentat de ilustrația alăturată, — în Pirineii orientali, în pădurea Villeclaire, de lângă P. — del Vidre. Acest epurî se distinge de congenerii săi prin lungimea nemăsurată a celor doi incisivi superiori și prin forma lor recurbată.

DIVERSE

Comori de lingvistică. — O societate religioasă din Germania, care și-a luat sarcina de a traduce biblia în toate limbile, a scos anul acesta edițiunile sfintei scrieri traduse în... ladaki, meș, singpho, kulivînă, zigula, saa, bamba, santo și bri-bri,—atâtea cuvinte cari vor mira cititorii.

Unde se vorbesc aceste limbi extraordinare? Dăm câteva explicațiuni: Ladaki se vorbește pe la frontiera Tibetului; limba aceasta o vorbesc câteva mii de sălbatici aparținând unei rase căreia etnografi nu i-au putut încă stabili origina. Meș este o limbă asiatică vorbită de vre-o 250.000 de indigeni cari populează câmpiile Osamului. Singpho se vorbește în munții aceleiași țări. Kulivînul este una din limbile indigenilor din Noile Hebride, pe când zigula e vorbită de un numeros trib din Africa orientală germană. Bamba este dialectul unor triburi răspândite la nordul lacului Banguelo (Africa centrală). Saa și santo sunt limbi oceanice. Cât despre bri-bri ea e vorbită de indienii, locuitori ai istmului de Panama.

Fanteziile fulgerului.—La Graz, povestește unul din confrății noștri; un soldat fu lăsat de gardă dinaintea închisorii Karlain. O furtună teribilă se lăsă. Trăznitul căzu pe baioneta soldatului de gardă și'i străbătu corpul, paralizându-i picioarele. Nefericitul nu mai puteau să se miște. El strigă ajutor, dar zgomotul ploaiei și al tunetului acoperi vocea sa. Soneria de alarmă nu era mai departe ca 4—5 pași, dar îi era imposibil a se mișca; picioarele par'că îi erau întinute de sol.

Atunci el se lăsă să cadă și se târi pînă la clopot, dar sârmanul soldat nu reuși, cu toate încercările făcute, de a se mai ridica. Totuși sfârși prin izbândă; un glonț de pușcă, pe care cu multă anevoință îl trase, și camarazii săi îi veniră în ajutor.

L. KI.

POȘTA REDACȚIEI

D-lor Th. Simenschy, I. Șarvary, E. G. Anast. — Vă mulțumim pentru cele trimise.

D-lui E. G. A. — Nu s'a publicat și deci o puteți traduce și trimite împreună cu ilustrația.

Delabalacî. — D-ta ai săvârșit un furt. Dacă nu te poți manifesta prin mijloace demne, renunță. E singurul sfat ce îl-i putem da, deocamdată.

Maî multora. — Traduceți descrieri de călătorie și din aventurile celebre scrise de scriitori de seamă. Vom publica cu plăcere.

Dela Șantan

Era într'o noapte de Ianuar...
Ca să-mi astămpăr un tainic dor,
Intraî la un șantan, cu gândul,
Ca timpul să-mi omor.

Printre șanteze, apărură,
Vre-o treî, căzute, ca din răi,
Niște Ilene Cosinzene,
Adevărate flori de Maî.

Erau trei mândre Unguroaice...
Și n'am putut să mă opresc
Să le întreb: prin ce minune
Pe toată lumea zăpăcesc?...

Ele rîzînd, s'au așezat
La masa mea și-au comandat
Șampanie fină într'un coș,
Și patru pui fripiți „à la broche”.

Apoi 'mi-au spus: „Noî fostem
numai
„Treî sârăcuțe servitoare,
„Cu multe coșuri și pistrui,
„Și cu obraz, arse de soare.

„Dar noî văzut la cuconițe,
„Care la pian cîntate bine,
„Cutî cu pudre și flacoane
„Numai cu Creme „Flora” pline.

„Noî învefat chinte la piano,
„Cu creme „Flora”, noî spălate,
„Cu creme, care Ferent, Ianos,
„Și alți borbate cumpărate.

„La urme, ca și coconițe,
„Făcut frumoase și-adorate,
„Atunci dela stăpîn eșite
„Și la Șantan intrate”!

Carol Scrob